

ŚLĄSKI ZWIĄZEK
GMIN I POWIATÓW

REKOMENDACJE – cz. 2

**- analiza uwarunkowań dotyczących obowiązków gmin
w zakresie kontroli gospodarki ściekowej**

*wypracowano przez **Grupę Roboczą ds. problemów gospodarki ściekowej**
Śląskiego Związku Gmin i Powiatów*

część II

26 kwietnia 2024 r.

Spis treści

1. Słownik pojęć i wykaz skrótów oraz pozycji poszczególnych aktów prawnych w Dzienniku Ustaw RP	3
2. Wstęp	5
3. Wykonanie zastępcze wywozu nieczystości ciekłych – obowiązki gminy, wyłonienie wykonawcy, wydanie decyzji	6
3.1. Informacje wstępne	6
3.2. Proponowana ścieżka postępowania	6
4. Inny sposób udokumentowania wykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3b u.u.c.p.g.	12
5. Szczegółowe wymagania dla przydomowych oczyszczalni ścieków	15
6. Kontrole przestrzegania przez właścicieli nieruchomości pozostałych przepisów ustawy - dodatkowe elementy mogące być przedmiotem kontroli (art. 9u u.u.c.p.g.)	20
6.1. Kontrola przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej	21
6.2. Kontrola wyposażenia nieruchomości w zbiornik bezodpływowy, spełniający wymagania przepisów odrębnych (przy braku sieci kanalizacyjnej)	23
6.3. Kontrola wyposażenia nieruchomości w przydomową oczyszczalnię ścieków, spełniającą wymagania przepisów odrębnych (przy braku sieci kanalizacyjnej)	24
7. Egzekucja decyzji nakazowych wydanych w trybie działań pokontrolnych	29
7.1. Egzekucja (obowiązków o charakterze niepieniężnym), jako dodatkowa czynność organu związana z wydawanymi decyzjami administracyjnymi (nakazami) na podstawie u.p.e.a.	29
7.2. Elementy niezbędne do prawidłowego przeprowadzenia procesu egzekucyjnego	29
8. Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych	31
8.1. Kontrola działalności objętej zezwoleniem i wymagania stawiane przedsiębiorcom	31
8.2. Weryfikacja danych zawartych w sprawozdaniach	34
8.3. Kary administracyjne za nieprawidłowości w zakresie prowadzonej działalności	38
9. Rolnicze wykorzystanie ścieków	42
10. Mobilne kabiny sanitarne wyposażone w zbiorniki bezodpływowe – jak je ujmować w ewidencji	44
11. Obszar i granice aglomeracji oraz Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych – związki z ewidencją, kontrolami i ich ustaleniami	45

1. Słownik pojęć i wykaz skrótów oraz pozycji poszczególnych aktów prawnych w Dzienniku Ustaw RP

Akty prawne:

- ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572;
- ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2505 z późn. zm.;
- ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2119;
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.;
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późn. zm.;
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 399;
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 z późn. zm.;
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2005 r. nr 175, poz. 1458;
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, z późn. zm.;
- ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 236;
- ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, z późn. zm.;
- ustawa z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2022 r. poz. 1549;
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1225;
- rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych, Dz. U. z 2019 r. poz. 1311.

Skróty:

- **k.w.** – ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2119;
- **kpa** – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572;
- **KPOŚK** – Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych;
- **o.p.** - ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 z późn. zm.
- **p.b.** – ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późn. zm.;
- **p.o.ś.** – ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54
- **p.p.** – ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 23;
- **p.w.** – ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, z późn. zm.;
- **p.z.p.** - ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, z późn. zm.;
- rozporządzenie z dnia 12 kwietnia 2002 r. – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1225;
- rozporządzenie z dnia 12 lipca 2019 r. – rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych, Dz. U. z 2019 r. poz. 1311;
- **u.p.e.a.** – ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2505 z późn. zm.;
- **u.s.g.** – ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.;
- **u.u.c.p.g.** – ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 399;
- **ustawa nowelizująca** – ustawa z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2022 r. poz. 1549;
- **ustawa z dnia 29 lipca 2005 r.** – ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2005 r. nr 175, poz. 1458.

2. Wstęp

W 2023 r., w związku z nowelizacją ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, wprowadzoną ustawą z 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, powołana przez Zarząd Śląskiego Związku Gmin i Powiatów Grupa Robocza ds. problemów gospodarki ściekowej opracowała pierwszą część dokumentu pn. „Rekomendacje – analiza uwarunkowań dotyczących obowiązków gmin w zakresie kontroli gospodarki ściekowej”. Dokument ten został przyjęty przez Zarząd Związku w październiku 2023 r.

W pierwszej części Rekomendacji w głównej mierze skupiono się na nałożonym na gminy obowiązku systematycznej kontroli dokumentów związanych z pozbywaniem się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych. Omówiono sposób prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków i zezwoleń z zakresu gospodarowania nieczystościami ciekłymi, a przede wszystkim podstawy podjęcia kontroli i tryb jej prowadzenia. Wskazano również na możliwe działania pokontrolne.

Ponieważ już w toku prac nad pierwszą częścią Rekomendacji stwierdzono, że temat wymaga głębszej analizy i wyjaśnienia szeregu dodatkowych wątpliwości związanych z gospodarowaniem nieczystościami ciekłymi, Grupa Robocza kontynuowała swoją pracę.

Drugą część Rekomendacji, którą Państwu przedstawiamy, rozpoczynamy od kontynuacji i rozwinięcia tematu realizacji wykonania zastępczego wywozu nieczystości ciekłych. Poruszamy również takie zagadnienia, jak wymagania dla: przydomowych oczyszczalni ścieków (zebraliśmy tu zarówno najistotniejsze przepisy prawa w tym zakresie, jak również omówiliśmy najczęściej pojawiające się wątpliwości związane z ich wykonaniem i eksploatacją), mobilnych kabin sanitarnych czy rolniczego wykorzystania ścieków.

Mając na uwadze, że kontrola właścicieli nieruchomości posiadania przez nich umów i dowodów płacenia za usługi wywozu nieczystości ciekłych może być niewystarczająca dla zapewnienia prawidłowej gospodarki ściekami na terenie gminy, zwróciliśmy uwagę na dodatkowe elementy, które powinny podlegać kontroli w tym zakresie. Przybliżamy również temat egzekucji wykonania decyzji nakazujących np. podłączenie nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej.

Poza kontrolą właścicieli nieruchomości dostrzegliśmy również konieczność objęcia kontrolą podmiotów prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i osadników w przydomowych oczyszczalniach ścieków oraz transportu nieczystości ciekłych, zatem znajdziecie tu Państwo wskazówki i wzory dokumentów z tym związane.

Mamy nadzieję, że Rekomendacje jako całość (część I i II) będą dla Państwa dużą pomocą w realizacji trudnych zadań związanych z kontrolą i uporządkowaniem gospodarki ściekowej na terenie Państwa gmin, a także zapewnią stały wzrost świadomości mieszkańców o ich obowiązkach w tym obszarze. Liczymy na to, że wspólne i spójne działania gmin doprowadzą do osiągnięcia celów środowiskowych związanych z gospodarowaniem ściekami.

3. Wykonanie zastępcze wywozu nieczystości ciekłych – obowiązki gminy, wyłonienie wykonawcy, wydanie decyzji

3.1. Informacje wstępne

Po raz pierwszy kwestia tzw. wykonania zastępczego została wprowadzona ustawą z dnia 29 lipca 2005 r.

w art. 6 - dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„Gmina jest obowiązana zorganizować odbieranie odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych w przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów, o których mowa w ust. 1.”

Obecnie art. 6 ust. 6 u.u.c.p.g. został rozszerzony o instalacje przydomowych oczyszczalni:

„Gmina jest obowiązana zorganizować odbieranie odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych i osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków w przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów, o których mowa w ust. 1.”

Ustęp 1 zawiera następującą treść:

„Właściciele nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych (...), wykonując obowiązek określony w art. 5 ust. 1 pkt 3b, są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez:

1) gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych lub

2) gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę odbierającego odpady (...)

– przez okazanie takich umów i dowodów uiszczania opłat za te usługi.”

Ponadto ustawa nowelizująca w art. 12 ust. 2 określiła:

„Gminy w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dostosują się do obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”

3.2. Proponowana ścieżka postępowania

1. Aktualizacja uchwały w sprawie górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych - art. 6 ust. 2 u.u.c.p.g.

Należy pamiętać, że uchwała ta spełnia dwie funkcje. Po pierwsze jest regulatorem rynku, czyli przedsiębiorca nie może przekraczać górnej stawki wynikającej z uchwały na terenie gminy, gdzie wykonuje usługę wywozu nieczystości ciekłych. W przypadku przekroczenia górnej stawki opłaty przez przedsiębiorcę, a więc naruszenia uchwały, ma zastosowanie art. 138 ustawy k.w.: „Kto, zajmując się zawodowo świadczeniem usług, żąda i pobiera za świadczenie zapłatę wyższą od obowiązującej albo umyślnie bez uzasadnionej przyczyny odmawia świadczenia, do którego jest obowiązany, podlega karze grzywny.” (Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 26 czerwca 2019 r. sygn. akt K 16/17 uznał art. 138 w części zawierającej słowa „albo umyślnie bez uzasadnionej przyczyny odmawia świadczenia, do którego jest obowiązany” za niezgodny z art. 2 Konstytucji RP).

Po drugie, przyjęcie tej uchwały jest niezbędne, aby wójt / burmistrz / prezydent miasta zgodnie z art. 6 ust. 7 pkt 2 u.u.c.p.g.) mógł wydać decyzję, w której ustali wysokość opłaty wyliczonej z zastosowaniem właśnie górnej stawki opłaty (decyzja na wykonanie zastępcze).

2. Zabezpieczenie środków finansowych na wykonanie zastępcze w budżecie gminnym, gdyż to gmina zleca usługę wykonania zastępczego i dokonuje płatności na podstawie faktur. Natomiast właściciel nieruchomości na podstawie decyzji – art. 6 ust. 7 u.u.c.p.g. – dokonuje płatności na konto gminy.

3. Aktualizacja ewidencji podmiotów świadczących usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych – art. 7 ust. 6b u.u.c.p.g.:

„Wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi w formie elektronicznej ewidencję udzielonych i cofniętych zezwoleń, o których mowa w ust. 1.”

Ewidencja powinna być utworzona na bazie wydanych oraz cofniętych w gminie zezwoleń. Jest to nasza baza podmiotów, do których możemy kierować zapytanie ofertowe w zakresie wykonania zastępczego.

4. Procedura wykonania zastępczego - wybór wykonawcy:

W celu wyłonienia wykonawcy, któremu powierzymy zadanie wykonania zastępczego, gmina może przyjąć następujące rozwiązania:

- wyłonić wykonawcę, któremu będą przekazywane na bieżąco kolejne adresy nieruchomości, z których należy rozpocząć odbiór nieczystości ciekłych w ramach podpisanej umowy, aż do wyczerpania jej wartości. Adresy nieruchomości będą przekazywane na podstawie kolejno wydanych decyzji na tzw. wykonanie zastępcze;
- wyłaniać wykonawcę jednorazowo po każdej wydanej decyzji na tzw. wykonanie zastępcze.

Zarówno w pierwszym, jak i w drugim rozwiązaniu niezwykle istotne jest, aby dopilnować kwoty zamówienia i spełnić wymagania p.z.p.

Zgodnie z obecnym p.z.p., które weszło w życie 1 stycznia 2021 r. – art. 2 ust. 1 pkt 1):

„Przepisy ustawy stosuje się do udzielania: zamówień klasycznych oraz organizowania konkursów, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130 000 zł, przez zamawiających publicznych.”

Zasadne wydaje się przyjęcie założenia, iż na obecnym etapie kwota ta nie zostanie przekroczona, gdyż zintensyfikowanie kontroli, w tym edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie właściwej gospodarki nieczystościami ciekłymi, powinno przyczynić się do regularnych wywozów nieczystości ciekłych i braku konieczności działań w zakresie wykonania zastępczego na większą skalę. W związku z tym można przyjąć, że brak konieczności zastosowania pełnej procedury w przedmiocie udzielenia zamówienia publicznego pozwoli na zastosowanie wewnętrznych regulaminów udzielania zamówień publicznych o wartości poniżej 130 000 zł.

Jak oszacować wartość zamówienia? Co powinno zawierać zapytanie ofertowe?

Obowiązkiem zamawiającego jest należyte oszacowanie wartości zamówienia oraz opis przedmiotu zamówienia. Szacowanie wartości zamówienia powinno nastąpić w oparciu o p.z.p., niezależnie od tego czy w konsekwencji wartość zamówienia przekroczy 130 000 zł, czy też nie.

Mając na uwadze, że zamawiający może nie znać wielkości grupy docelowej właścicieli nieruchomości, od których wykonawca będzie odbierał nieczystości ciekłe, zasadne jest rozliczenie od 1 m³ odebranych nieczystości ciekłych z nieruchomości objętych wykonaniem zastępczym.

W opisie przedmiotu zamówienia wskazać należy, że proponowane w ofercie opłaty za opróżnienie zbiornika bezodpływowego lub osadnika w instalacji przydomowej oczyszczalni ścieków za 1 m³ nie mogą przewyższać tych, które zostały określone uchwałą w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli, którzy pozbywają się z terenu swojej nieruchomości nieczystości ciekłych.

Zapytanie ofertowe powinno zawierać również szacowaną ilość m³ nieczystości ciekłych przeznaczonych do odbioru.

W celu określenia w sposób rzetelny wartości zamówienia na świadczenie usługi transportu oraz odbioru nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych i osadników w przydomowych oczyszczalniach ścieków z nieruchomości położonych na terenie gmin, zapytanie ofertowe powinno zawierać:

- 1) cenę za 1 m³ odbioru nieczystości ciekłych (bytowe/przemysłowe) ze zbiorników bezodpływowych - z podziałem na cenę netto, brutto i stawkę podatku VAT,
- 2) cenę za 1 m³ odbioru nieczystości ciekłych (bytowe/przemysłowe) z osadników w oczyszczalniach ścieków - z podziałem na cenę netto, brutto i stawkę podatku VAT,
- 3) cenę za 1 km dojazdu do miejsca odbioru nieczystości i stacji zlewnej na terenie gminy – z podziałem na cenę netto, brutto i stawkę podatku VAT,
- 4) cenę za 1 m³ odbioru nieczystości ciekłych (bytowe/przemysłowe) przez stację zlewną – z podziałem na cenę netto, brutto i stawkę podatku VAT,
- 5) cenę za dodatkowe usługi np.: przedsiębiorca może doliczyć opłatę za dokręcenie dodatkowej długości węża, usunięcie zabrudzeń powstałych na nieruchomości podczas wykonywania usługi, oczekiwanie na udostępnienie nieruchomości przez władającego, wykonanie dokumentacji zdjęciowej itp.

Kryterium decydującym o wyborze oferty powinna być najniższa cena brutto za opróżnienie 1 m³ nieczystości zgromadzonych w zbiorniku bezodpływowym lub osadniku w instalacji przydomowej oczyszczalni ścieków.

a. Zamówienie nieprzekraczające 130 000 zł

W przypadku zamówienia o wartości poniżej 130 000 zł (bez podatku od towarów i usług) udzielane jest ono na podstawie transakcji bezpośredniej i przeprowadzane jest według ustaleń wewnętrznych kierownika danej komórki organizacyjnej. Zamawiający udziela zamówienia wybranemu Wykonawcy. Ustalenie warunków transakcji odbywa się w drodze indywidualnych negocjacji lub w trybie jednostkowej oferty. Udokumentowaniem udzielenia zamówienia może być notatka albo dopisek do faktury.

Kolejnym rozwiązaniem może być przeprowadzenie analizy rynku np. poprzez skierowanie zapytania ofertowego do co najmniej 3 potencjalnych wykonawców (podmioty posiadające zezwolenie w zakresie nieczystości ciekłych lub gminne jednostki organizacyjne spełniające określone ustawą wymagania) lub poprzez zamieszczenie zapytania ofertowego na stronie internetowej BIP, jak również poprzez zamieszczenie zapytania ofertowego na ogólnodostępnej internetowej platformie zakupowej itp.

b. Zamówienie równe lub przekraczające 130 000 zł

W przypadku, gdy oszacowana wartość zamówienia jest równa lub przekracza wartość 130 000 zł, wchodzimy w pełną procedurę w przedmiocie udzielenia zamówienia publicznego.

Potencjalni wykonawcy przedmiotowego zadania to podmioty, które posiadają na terenie danej gminy zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych. Potencjalnym wykonawcą może być również gminna jednostka organizacyjna prowadząca działalność w tym zakresie, jednak zgodnie z u.u.c.p.g. nie ma wymogu posiadania zezwolenia, ale musi spełniać warunki wymagane przy udzielaniu takiego zezwolenia.

5. Decyzja na wykonanie zastępcze wywozu nieczystości ciekłych – art. 6 ust. 7 u.u.c.p.g.

Przepis zobowiązujący gminy do wykonania zastępczego nie jest nowością. Pozostaje jednak do rozstrzygnięcia kwestia czy wykonanie zastępcze powinno mieć miejsce tylko w przypadku, gdy właściciel nieruchomości nie zawarł umowy, czy również w przypadku, gdy nie ma dowodów potwierdzających wywóz. Tym bardziej, patrząc na to z perspektywy gmin, które przyjęły uchwały na podstawie art. 6 ust. 1a u.u.c.p.g. – „*Rada gminy może określić, w drodze uchwały, w zależności od lokalnych warunków, inne sposoby udokumentowania wykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3b*” (patrz rozdział 4).

W pierwszej części Rekomendacji rozważono w tym zakresie m.in. wyrok WSA w Kielcach z dnia 10 listopada 2010 r. II SA/Ke 628/10, zgodnie z którym celem przepisów u.u.c.p.g. jest niezawodne utrzymanie czystości i porządku w gminie, a więc nie można zwalniać gminy od nałożonego na nią w art. 6 ust. 6 u.u.c.p.g. obowiązku zorganizowania opróżniania zbiorników bezodpływowych w sytuacji, gdy właściciele zobowiązani do pozbywania się nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy i przepisami odrębnymi, nie wykonują swoich obowiązków w tym zakresie, a tylko zawarli umowy dotyczące korzystania z usług wykonywanych przez zakład będący gminną jednostką organizacyjną lub przedsiębiorcą posiadającego stosowne zezwolenie, których nie realizują. Takie rozumienie art. 6 ust. 6 u.u.c.p.g., zdaniem sądu, mogłoby prowadzić do sytuacji w istocie patologicznych i sprzecznych z podstawowymi celami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, prowadzących się do tego, że ani gmina, ani właściciele nieruchomości nie będą pozbywać się nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami prawa. Przyjęto więc, że wykonanie zastępcze należy wykonać zarówno w sytuacji, gdy właściciel nieruchomości nie posiada umowy, jak również w sytuacji, gdy nie ma dowodów opłaty za wywóz nieczystości ciekłych.

Ponownie analizując to zagadnienie w ramach prac Grupy Roboczej, w kontekście realizacji obowiązku wykonania zastępczego, pojawiły się wątpliwości co do takiego kierunku postępowania. Jedną z przesłanek, na którą Grupa Robocza zwróciła uwagę, jest przepis art. 6 ust. 9 i 10 u.u.c.p.g. Ustawodawca wskazał, że: „*Przedmiotową decyzję wydaje się na okres 1 roku. Ulega ona przedłużeniu w drodze decyzji wydawanej z urzędu, na kolejny okres, jeżeli właściciel nieruchomości nie przedstawi, na co najmniej 3 miesiące przed upływem daty obowiązywania decyzji, umowy, w której termin rozpoczęcia wykonywania usługi nie jest późniejszy niż data utraty mocy obowiązującej decyzji.*” Jeżeli przyjąć, że wykonanie zastępcze uruchamiane będzie również w sytuacji, gdy właściciel nieruchomości zawarł umowę, ale nie posiada odpowiednich dowodów potwierdzających jej realizację, zapisy wskazane powyżej nie będą możliwe do spełnienia. Żaden z przepisów nie wskazuje bowiem, że wydanie decyzji skutkuje wygaśnięciem umowy nierealizowanej bądź realizowanej w sposób niezapewniający spełniania zapisów prawa w tym zakresie.

Wobec powyższego, Grupa Robocza skłania się ku rekomendacji podejmowania działań zastępczych w sytuacji wynikającej wprost z zapisów art. 6 ust. 6 u.u.c.p.g., tj. w przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów, o których mowa w ust. 1.

Zgodnie z art. 6 ust. 7 u.u.c.p.g. wójt / burmistrz / prezydent miasta wydaje z urzędu decyzję, w której ustala:

1. obowiązek uiszczania opłat za (...) opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków,
2. wysokość opłat wyliczonych z zastosowaniem stawek, o których mowa w ust. 2,
3. terminy uiszczania opłat, o których mowa w pkt 1,
4. sposób i terminy udostępniania pojemników, zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków w celu ich opróżnienia (...).

Decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności. Przedmiotową decyzję wydaje się na okres 1 roku. Ulega ona przedłużeniu w drodze decyzji wydawanej z urzędu, na kolejny okres, jeżeli właściciel nieruchomości nie przedstawi, na co najmniej 3 miesiące przed upływem daty obowiązywania decyzji, umowy, w której termin rozpoczęcia wykonywania usługi nie jest późniejszy niż data utraty mocy obowiązującej decyzji.

Rygor natychmiastowej wykonalności oznacza, że wprawdzie właścicielowi nieruchomości przysługuje od niej odwołanie do samorządowego kolegium odwoławczego, ale decyzja jest wykonywana przed uzyskaniem przez nią przymiotu ostateczności (mimo wniesienia odwołania) [por. D. Danecka, W. Radecki [w:] D. Danecka, W. Radecki, *Utrzymanie czystości i porządku w gminach. Komentarz, Warszawa 2023, art. 6*]. Nie ulega zatem wątpliwości, że w intencji prawodawcy było zagwarantowanie jak najszybszego opróżnienia zbiornika bezodpływowego. Mając powyższe na uwadze uznać należy, że w chwili wydania decyzji gmina powinna być zdolna do rzeczywistego opróżnienia zbiornika. Powyższe pozwala odrzucić koncepcję, w myśl której umowa na wykonanie zastępcze zostanie zawarta po uzyskaniu przez decyzję waloru prawomocności.

Przepisy kpa nie określają momentu, od którego obowiązuje rygor natychmiastowej wykonalności. W doktrynie sporne jest czy decyzja zaopatrzona w taką klauzulę staje się natychmiast wykonalna z dniem jej wydania, czy od dnia doręczenia jej stronie. Jednakże większość przedstawicieli doktryny opowiada się za stanowiskiem, w myśl którego decyzja taka staje się wykonalna w chwili doręczenia lub ogłoszenia. Pojęcie «natychmiastowości» zostało użyte w przepisach kodeksu postępowania administracyjnego w pewnej konwencji znaczeniowej, której odkodowanie możliwe jest tylko z uwzględnieniem dyrektyw wykładni systemowej. «Natychmiast» wykonalna jest zatem tylko taka decyzja nieostateczna, która została skutecznie doręczona lub ogłoszona stronie postępowania [por. M. Wojtuń [w:] Z. Kmiecik, J. Wegner, M. Wojtuń, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Warszawa 2023, art. 108*]. Rygor natychmiastowej wykonalności obowiązuje od dnia doręczenia lub ogłoszenia decyzji zawierającej ten rygor, bądź z chwilą doręczenia postanowienia w tej sprawie [por. C. Martysz [w:] G. Łaszczyca, A. Matan, C. Martysz, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Tom II. Komentarz do art. 104-269, wyd. III, Warszawa 2010, art. 108*].

Dodatkowo wskazać przyjdzie, że zasadą jest, że decyzja nieostateczna nie podlega wykonaniu, tzn. nie można wobec strony wszcząć egzekucji administracyjnej. Jednakże wyjątkiem od powyższej zasady jest decyzja opatrzona w rygor natychmiastowej wykonalności. Przedstawiciele doktryny jednoznacznie wskazują, że decyzja, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności, może stanowić podstawę do wystawienia administracyjnego tytułu wykonawczego na zasadach określonych w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji [por. P. M. Przybysz [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2023, art. 108*]. Natomiast Naczelny

Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 7 grudnia 2018 r. (sygn. akt I OSK 3311/18, LEX nr 2628876) wskazał, że istotą natychmiastowej wykonalności decyzji administracyjnych jest to, że decyzja staje się wykonalna i stanowi tytuł egzekucyjny, mimo że nie jest ostateczna.

Rozważając przypadki odwołania od decyzji Grupa Robocza zwraca uwagę, że co do zasady zgodnie z art. 130 § 3 kpa wniesienie odwołania od decyzji, której został nadany rygor natychmiastowej wykonalności lub podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy nie wstrzymuje wykonania decyzji. A zatem w trakcie postępowania przez organ wyższego stopnia decyzja nadal jest wykonywana.

Jeżeli zaś decyzja zostanie uchylona po jej wykonaniu (w całości lub w części) to stwierdzić należy, że pokrycie kosztów jej wykonania będzie spoczywać na organie. W postanowieniu z dnia 28 czerwca 2016 r. WSA w Poznaniu (sygn. akt IV SA/Po 475/16, LEX nr 2092384) uznał, że w razie uchYLENIA wykonanej decyzji i poniesienia szkody, skarżący będzie mógł domagać się od organu odszkodowania na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny.

Mając na względzie, że w decyzji na wykonanie zastępcze wskazuje się wysokość opłat, organ jest zobowiązany ustalić pojemność zbiornika oraz częstotliwość jego zapełniania. Jeśli takich danych nie zawiera ewidencja prowadzona przez organ, można wykorzystać dane z przeglądu stanu technicznego zbiornika. Zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 lit.p.b. – zbiorniki powinny być w czasie ich użytkowania poddawane co najmniej raz w roku kontroli okresowej przez właściciela lub zarządcę, polegającej na sprawdzeniu ich stanu technicznego. Opróżnianie zbiornika bezodpływowego powinno być rozliczone w oparciu o wskazania licznika poboru wody, a w przypadku jego braku – w oparciu o normy zużycia wody.

Art. 6 ust. 7 u.u.c.p.g. wskazuje stawki opłat, jakie mają być zastosowane przy obliczaniu wysokości opłaty za wywóz zastępczy, odsyłając w tym zakresie do art. 6 ust. 2 u.u.c.p.g., nie określa jednak sposobu obliczania tych opłat. Stawki opłat to górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za świadczone przez uprawnione podmioty usług polegające na opróżnianiu zbiorników bezodpływowych / osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków przyjęte uchwałą. W związku z tym organ ustala opłatę mnożąc ilość m³ odebranych nieczystości ciekłych przez górną stawkę opłaty uchwaloną przez Radę Gminy.

Powyższe znajduje uzasadnienie w dotychczasowych wyrokach sądowych w zakresie wykonania zastępczego. Zgodnie z wyrokiem WSA w Białymstoku z dnia 5 listopada 2009 r. II SA/Bk 205/09:

„Opłata za opróżnienie zbiornika na nieczystości może być wymierzona wg stawek określonych w uchwale, lecz nie wg pojemności zbiornika, lecz wg objętości nieczystości rzeczywiście odebranych.” W dalszym uzasadnieniu Sąd wskazuje: „Można bowiem zobowiązać przedsiębiorcę odbierającego nieczystości do wykorzystania wozów asenizacyjnych posiadających zbiorniki o określonej pojemności. Wówczas to ilość odbieranych w określonych terminach, nieczystości można określić wg objętości zbiornika wozu asenizacyjnego. Nie można – zdaniem Sądu – wymierzać obywatelowi opłaty za wywóz nieczystości, bez określenia sposobu obliczenia ich objętości, ponieważ wymiarzenie wysokości opłaty w trybie administracyjnym, nawet, gdy chodzi o niewielkie kwoty, musi być precyzyjne, merytorycznie i prawnie uzasadnione. Przykładem, iż można w decyzji nakładającej obowiązek uiszczenia opłaty, określić ilość wywożonych nieczystości płynnych, może być sformułowana decyzja nakazująca uiszczenie opłaty „za opróżnianie zbiornika w częstotliwości raz w miesiącu (kwartale/roku) pojazdem asenizacyjnym ze zbiornikiem o pojemności x m³. Opłata wymierzona decyzją administracyjną jest wówczas opłatą za rzeczywiste opróżnienie zbiornika.”

Zgodnie z wyrokiem NSA z dnia 24 marca 2011 r. II OSK 521/10:

„(...) opłata określona decyzją administracyjną powinna być ustalona według ilości odebranych nieczystości, a nie według pojemności zbiornika bezodpływowego”

oraz

„W ocenie Sądu nie jest niemożliwe sprecyzowanie w decyzji wysokości opłaty w nawiązaniu do ilości odebranych nieczystości. Można bowiem ilość odebranych w określonych terminach nieczystości określić według objętości zbiornika wozu asenizacyjnego.”

W tym miejscu należy również dodać, że opłaty pozyskane przez gminę w analizowanym zakresie są dochodami budżetów gmin. Do opłat stosuje się przepisy o.p., z zastrzeżeniem, że uprawnienia organów podatkowych przysługują wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Egzekucja nieuiszczonej opłaty za odbiór nieczystości ciekłych odbywa się w oparciu o postanowienia ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w trybie i na zasadach przewidzianych dla egzekucji obowiązków pieniężnych. Egzekucja obowiązku udostępniania zbiorników bezodpływowych / osadnika w instalacji przydomowej oczyszczalni ścieków w celu ich opróżnienia odbywa się natomiast w trybie i na zasadach przewidzianych dla egzekucji obowiązków niepieniężnych.

Wzór decyzji o ustaleniu opłat za opróżnianie zbiornika bezodpływowego lub osadnika w instalacji przydomowej oczyszczalni ścieków (wykonanie zastępcze art. 6 ust. 6 u.u.c.p.g.) zawarto w załączniku nr 1 do tej części Rekomendacji.

4. Inny sposób udokumentowania wykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3b u.u.c.p.g.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 u.u.c.p.g. właściciele nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych oraz właściciele nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, wykonując obowiązek określony w art. 5 ust. 1 pkt 3b u.u.c.p.g., są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez:

1) gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych,

2) gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanego do rejestru działalności regulowanej, o którym mowa w art. 9b ust. 2 u.u.c.p.g.

– poprzez okazanie takich umów i dowodów uiszczenia opłat za te usługi.

Według ustawodawcy zawarcie umowy nie jest wystarczającym sposobem wykazania, że właściciel prawidłowo pozbywa się nieczystości ciekłych. Niezbędne jest okazanie dowodów potwierdzających fakt usuwania nieczystości, czyli dowodów uiszczenia opłat za takie usługi.

Ustawa pozostawia jednak możliwość przyjęcia pewnych rozwiązań gminie, która może określić w uchwale inne sposoby dokumentowania wykonywania przedmiotowych obowiązków (art. 6 ust. 1a u.u.c.p.g.): Rada gminy może określić, w drodze uchwały, w zależności od lokalnych warunków, inne sposoby udokumentowania wykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3b u.u.c.p.g. tj. m.in. pozbywania się nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy i przepisami odrębnymi.

Przykładem takich rozwiązań jest udokumentowanie wykonania obowiązku pozbywania się nieczystości ciekłych przez okazanie dowodów uiszczenia opłat za usługi wywozu tych nieczystości (w różnej formie księgowej jak rachunek, faktura VAT) oraz np. z koniecznością wskazywania w nich ilości m³ nieczystości odebranych z nieruchomości, wystawionych każdorazowo po wykonaniu usługi przez wykonawcę usług, bez potrzeby wiązania się umową za usługi z jednym podmiotem świadczącym tego rodzaju usługi. Innym sposobem może być okazanie karty, pokwitowania przyjęcia nieczystości ciekłych przez punkt zlewny oczyszczalni ścieków.

W tym miejscu wskazać przyjdzie, że zawarcie w uchwale takich regulacji jak np. wskazanie czasu w jakim określone dokumenty winny być przetrzymywane przez właściciela nieruchomości, może spotkać się z podważeniem ich przez nadzór prawny i uchYLENIEM, jako wykraczające poza delegację ustawową.

W opinii prawnej podjęcie uchwały przez organ stanowiący gminy powoduje, że właściciel ma prawo wyboru sposobu udokumentowania realizacji obowiązku. Właściciel nieruchomości może więc przedstawić umowę oraz potwierdzenie płatności lub inny dokument, który został określony przez radę gminy. Innymi słowy, nie jest konieczne zawarcie umowy w każdym przypadku. Art. 6 ust. 1 oraz ust. 1a u.u.c.p.g. wprowadzają do porządku prawnego dwa alternatywne tryby wykazania przez właściciela nieruchomości realizacji obowiązku, o którym mowa jest w art. 5 ust. 1 pkt 3b u.u.c.p.g. Przedstawienie umowy oraz dowodów uiszczenia opłat jest trybem domyślnym, wynikającym z mocy samego prawa. Natomiast w drugim trybie ustawodawca umożliwił organom stanowiącym dostosować do lokalnych warunków sposób dokumentowania wykonania obowiązków. Tym samym na mocy uchwały może zostać wprowadzony do porządku prawnego alternatywny tryb dokumentowania realizacji obowiązku.

Z zasad techniki prawodawczej wynika, że kolejne ustępy danego artykułu służą doprecyzowaniu początkowej treści przepisu. Oznacza to, że kolejność ustępów jest ustalana na zasadzie „od ogółu do szczegółu” i tak właśnie organ stosujący prawo powinien interpretować daną normę prawną [por. G. Wierczyński [w:] *Komentarz do rozporządzenia w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”* [w:] *Redagowanie i ogłaszanie aktów normatywnych. Komentarz, wyd. II, Warszawa 2016, Załącznik @1 § 55*]. Z tego też powodu art. 6 ust. 5a ustawy wskazuje, że wójt kontrolując właściciela nieruchomości sprawdza albo umowę i dowody płatności albo inny sposób udokumentowania, o którym mowa jest w uchwale organu stanowiącego.

Powyższą tezę potwierdza również wykładnia historyczna. Art. 6 ust. 1a u.u.c.p.g. wszedł w życie w dniu 7 lutego 2003 r. Wówczas w obiegu prawnym nie było ust. 5a, który określał co konkretnie wójt powinien zweryfikować. Wówczas z przepisu jednoznacznie wynikało, że właściciel nieruchomości obowiązany jest okazać umowę i dowód uiszczenia opłaty albo inny dokument, wynikający z uchwały.

W dniu 6 września 2019 r. wszedł w życie ust. 5a, który wskazywał jednoznacznie, że organ wykonawczy gminy kontroluje posiadanie umów, o których mowa w ust. 1, i dowodów uiszczenia opłat za usługi, o których mowa w ust. 1, lub inny sposób udokumentowania wykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3b u.u.c.p.g.

Na kanwie powyższego brzmienia, w literaturze przedmiotu przyjęto stanowisko, w myśl którego organ bada fakt posiadania przez właścicieli powyższych dokumentów pod warunkiem, że właściciele ci skorzystali z możliwości udokumentowania wykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3b u.u.c.p.g., w sposób określony przez radę gminy. Jeśli nie skorzystali z tej możliwości, organ kontrolujący ustala czy posiadają umowy i dowody potwierdzające korzystanie i płatności za usługi, o których mowa w art. 6 ust. 1 u.c.p.g. [por.

M. Budziarek [w:] A. Szymczak, M. Budziarek, Utrzymanie czystości i porządku w gminach. Komentarz, Warszawa 2021, art. 6].

Obecne brzmienie art. 6 ust. 5a u.u.c.p.g. nie powinno prowadzić do odmiennych wniosków. Intencją ustawodawcy było umożliwienie organowi stanowiącemu dostosowanie zakresu kontroli do lokalnych warunków. Uznanie, że pomimo podjęcia uchwały właściciele nieruchomości są obowiązani zawrzeć umowę, o której jest mowa w art. 6 ust. 1 u.u.c.p.g. sprowadzałyby ust. 1a do normy o charakterze pustym. Wszakże z mocy samej ustawy właściciel powinien okazać umowę i dowód uiszczenia płatności. Pojęcie dowodu uiszczenia płatności może być szeroko interpretowane, także możliwość udokumentowania wykonywania obowiązków w inny sposób niż określony w ustawie nie miałyby znaczenia normatywnego, jeżeli uprawniałyby radę gminy tylko do doprecyzowania katalogu dowodów. Z mocy ustawy udokumentowanie może być zarówno poprzez wykazanie faktury, dowodu przelewu itd.

Przyjąć więc należy, że celem uchwały jest wprowadzenie do porządku prawnego dwóch alternatywnych form realizacji obowiązku. W takiej sytuacji właściciel może wybrać czy zawrze umowę i będzie zbierać dowody opłaty, czy też zastosuje tryb określony w uchwale. Jeżeli wykorzysta tryb określony w uchwale, to nie będzie zobowiązany do zawarcia umowy.

Jak się ma powyższa uchwała do art. 6 ust. 6 u.u.c.p.g. – wykonanie zastępcze?

Co do zasady, zgodnie z art. 6 ust. 1 u.u.c.p.g., właściciele nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych, oraz właściciele nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, wykonując obowiązek określony w art. 5 ust. 1 pkt 3b u.u.c.p.g., są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług (...).

Natomiast w art. 6 ust. 1a u.u.c.p.g. rada gminy może określić, w drodze uchwały, w zależności od lokalnych warunków, inne sposoby udokumentowania wykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3b u.u.c.p.g.

Zestawienie tych dwóch przepisów jednoznacznie wskazuje, że ustawodawca rozróżnia umowę od innych sposobów udokumentowania wykonania obowiązków.

Problematyczny zdaje się więc art. 6 ust. 6 u.u.c.p.g., wedle którego gmina jest obowiązana zorganizować odbieranie odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych i osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków w przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów, o których mowa w ust. 1. Ustawodawca w sposób bezsprzeczny odniósł się do umów, a ponadto wskazał jednostkę redakcyjną przepisu, w której mowa jest tylko o umowie.

Z literalnego brzmienia wynika bezsprzecznie, że art. 6 ust. 6 u.u.c.p.g. dotyczy wyłącznie sytuacji dot. braku umowy, a nie innych sposobów udokumentowania realizacji obowiązku. A zatem w przypadkach, w których zawarcie umów nie jest konieczne gmina nie miałaby obowiązku dokonać wywozu zastępczego, na podstawie art. 6 ust. 6 u.u.c.p.g.

Wykładnia językowa prowadzi do nieoczekiwanych wniosków, bowiem wystarczyłoby podjąć uchwałę, ażeby zwolnić gminę z obowiązku określonego w art. 6 ust. 6 u.u.c.p.g. Celowościowo patrząc obowiązek powinien być rozciągnięty na te inne sposoby udokumentowania.

Niemniej biorąc pod uwagę zasadę pierwszeństwa wykładni językowej [*por. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2016 r. sygn. akt III SZP 4/15*] oraz stan, w którym jej użycie nie pozostawia niedających się usunąć wątpliwości to uznać należy, że rzeczywiście art. 6 ust. 6 u.u.c.p.g. może być zastosowany wyłącznie w przypadku braku umów.

5. Szczegółowe wymagania dla przydomowych oczyszczalni ścieków

Ustawodawca w art. 5 ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g. nałożył na właścicieli nieruchomości obowiązek przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie niezasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych. Ponadto wskazał, że przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest obowiązkowe, jeżeli nieruchomość jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych.

Jak zatem rozumieć spełnianie przez przydomową oczyszczalnię ścieków wymagań określonych w przepisach odrębnych?

Wymagania dla przydomowych oczyszczalni ścieków znajdziemy w: p.w., p.b. oraz p.o.ś. Istotne w tym przedmiocie są również: rozporządzenie z dnia 12 lipca 2019 r. oraz rozporządzenie z dnia 12 kwietnia 2002 r.

Wymagania jakie powinny spełnić oczyszczalnie przydomowe można podzielić na **wymagania formalne** (posiadanie odpowiednich pozwoleń, dokonanie wymaganych prawem zgłoszeń) oraz **wymagania jakościowe** (stopień oczyszczania ścieków).

Inwestor planujący wykonanie na swojej nieruchomości, nieposiadającej dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej, przydomowej oczyszczalni ścieków musi pamiętać o spełnieniu **wymagań formalnych**:

1) wynikających z przepisów p.w.:

- a. dokonanie zgłoszenia wodnoprawnego dla wykonania urządzeń wodnych służących do wprowadzania do ziemi ścieków oczyszczonych w przydomowej oczyszczalni ścieków na potrzeby zwykłego korzystania z wód (tj. korzystania z wód dla zaspokojenia potrzeb własnego gospodarstwa domowego lub własnego gospodarstwa rolnego, w granicach własności gruntowej oraz w ilości nieprzekraczającej $5\text{m}^3/\text{d}$), albo
- b. uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych oraz odprowadzanie ścieków do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych w ramach usług wodnych (tj. odprowadzanie ścieków do urządzeń wodnych, cieków, poza granicami własności gruntowej oraz w ilości przekraczającej $5\text{m}^3/\text{d}$, a także odprowadzanie ścieków oczyszczonych w oczyszczalni przydomowej wspólnie z wodami opadowymi);

2) wynikających z przepisów p.b.:

- a. dokonanie zgłoszenia budowy oczyszczalni ścieków o wydajności do $7,50\text{ m}^3/\text{dobę}$, albo
- b. uzyskanie pozwolenia na budowę budynku wraz z instalacjami, w tym oczyszczalnią ścieków;

3) wynikających z przepisów p.o.ś.:

- a. dokonanie zgłoszenia eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, mogącej negatywnie oddziaływać na środowisko (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia, z uwagi na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi są to oczyszczalnie ścieków o przepustowości do 5 m^3 na dobę, wykorzystywane na potrzeby własnego gospodarstwa domowego lub rolnego w ramach zwykłego korzystania z wód);

wymóg ten nie dotyczy oczyszczalni eksploatowanych w ramach usług wodnych, na które wymagane jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego.

W załączniku nr 2 do II części Rekomendacji zebrane zostały najistotniejsze przepisy prawa dotyczące budowy oraz eksploatacji przydomowej oczyszczalni ścieków.

Analizując **prawo właściciela gruntu do zwykłego korzystania z wód** Grupa Robocza rozważała, czy w przypadku wprowadzania ścieków z gospodarstwa domowego lub rolnego do rowów znajdujących się w granicach gruntu stanowiącego własność wprowadzającego można mówić o zwykłym korzystaniu z wód, obejmującym wprowadzanie ścieków do ziemi? Nie zostało to bowiem wprost usankcjonowane, jak w przypadku zapisów dotyczących usług wodnych – art. 35 ust. 3 pkt 5 obecnie obowiązującego p.w. (*usługi wodne obejmują wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, obejmujące także wprowadzanie ścieków do urządzeń wodnych*), czy wcześniej w art. 31 ust. 4 pkt 4 i ust. 5 uchylonej ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne w zakresie ogólnym dotyczącym korzystania z wód (*przepisy dotyczące korzystania z wód stosuje się odpowiednio do wprowadzania ścieków do wód i do ziemi; oraz przez wprowadzanie ścieków do ziemi rozumie się także wprowadzanie ścieków do urządzeń wodnych*).

Mając na uwadze zapisy art. 16 pkt 65 lit a p.w., gdzie przez pojęcie urządzeń wodnych należy rozumieć m.in. rowy, powinny być one – co do zasady – traktowane jako urządzenia wodne. W praktyce wskazuje się bowiem również na rowy, które nie są urządzeniami wodnymi, gdyż nie kształtują stosunków wodnych np. rowy odprowadzające wodę z linii kolejowych. Jednakże w przypadku rowów na posesjach, które podlegają kontroli stosownie do u.u.c.p.g., najczęściej występować będą rowy, które mają funkcje regulacyjne bądź przeciwpowodziowe.

W analizowanej sytuacji (wprowadzania ścieków do rowu) mamy zazwyczaj do czynienia z rowem umocnionym, tj. dno i skarpy rowu są wyłożone płytami ażurowymi, a zatem odprowadzanie ścieków następuje de facto do ziemi. Urządzenia umożliwiające infiltrację ścieków do gruntu, w tym rowy częściowo szczelne, kwalifikowane są jako urządzenia wodne, a wprowadzanie do nich ścieków należy traktować jako wprowadzanie ścieków do ziemi. Ścieki, które na odcinku rowu nie zinfiltrowują do ziemi, zostaną przetransportowane do rzeki, która w tym przypadku znajdować się będzie w zasięgu oddziaływania przedmiotowego korzystania z wód, nie będzie natomiast traktowana jako odbiornik, dla którego należy ustalić najwyższe dopuszczalne wartości substancji zanieczyszczających. Inaczej sytuacja kształtowałaby się, gdyby rów miał charakter szczelny (wówczas nie byłby traktowany jako urządzenie wodne, ale jako urządzenie kanalizacyjne, którym ścieki odprowadzane są bezpośrednio do rzeki) [por. wyrok WSA w Warszawie z 4.10.2022 r., VII SA/Wa 1123/22, LEX nr 3434739].

Wydaje się zatem, że brak jest możliwości udzielenia jednoznacznej odpowiedzi. Ocena musi być dokonywana każdorazowo, w odniesieniu do konkretnego stanu faktycznego.

Kolejnym z istotnych aspektów dotyczących spełniania przepisów prawa przez przydomową oczyszczalnię ścieków jest **stopień oczyszczenia ścieków**. Zagadnienie jest istotne nie tylko na etapie weryfikacji zgłoszenia zamiaru rozpoczęcia eksploatacji takiej instalacji, ale będzie również ważne w toku kontroli prawidłowości jej funkcjonowania. **Wymagania „jakościowe”** reguluje rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych, które w zakresie swojej regulacji wdraża min. dyrektywę Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych.

Mając na uwadze spotykane w toku prac Grupy Roboczej wątpliwości, niezbędna była analiza zakresu stosowania § 4 ust. 1 oraz § 11 ust. 4 ww. rozporządzenia względem przydomowych oczyszczalni ścieków, z których ścieki wprowadzane są do ziemi w ramach zwykłego korzystania z wód. Analiza prawna tego zagadnienia pozwala wskazać, że w praktyce stosowane są dwa sposoby interpretacji ww. wymogów.

Pierwszy ze sposobów – oparty na wykładni celowościowej – opowiada się za łącznym stosowaniem § 4 ust. 1 oraz § 11 ust. 4 rozporządzenia. Uzasadniając wskazany powyżej wniosek należy w pierwszej kolejności odnieść się do art. 141 ust. 1 p.o.ś., w myśl którego ***eksploatacja instalacji lub urządzenia nie powinna powodować przekroczenia standardów emisyjnych***. Przepis ten należy traktować jako naczelną zasadę wykorzystywania urządzeń w środowisku. Rozszerzenie powyższej normy generalnej znalazło się m.in. w art. 83 ust. 4 p.w. Ustawodawca wskazuje bowiem, że *w miejscach, gdzie budowa systemów kanalizacji zbiorczej nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałaby nadmierne koszty, należy stosować systemy indywidualne lub rozwiązania zapewniające ten sam co system kanalizacji zbiorczej poziom ochrony środowiska*.

Przedstawione normy wskazują więc kierunek interpretacyjny przepisów wykonawczych. Ustawodawca oparł swoje działanie na woli zachowania standardów emisyjnych oraz poziomów ochrony środowiska.

Doprecyzowanie norm znajduje się w przywołanym rozporządzeniu. Konstrukcja aktu wykonawczego została oparta na zasadzie „od ogółu do szczegółu”. W § 4 ust. 1 rozporządzenia prawodawca wskazuje, że *ścieki bytowe, ścieki z oczyszczalni ścieków bytowych (...) wprowadzane do wód lub do ziemi nie powinny zawierać substancji zanieczyszczających w ilościach przekraczających najwyższe dopuszczalne wartości albo powinny spełniać minimalny procent redukcji substancji zanieczyszczających, zapewniający nieprzekroczenie najwyższych dopuszczalnych wartości substancji zanieczyszczających, określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia*. Załącznik nr 2 do rozporządzenia wyróżnia RLM poniżej i powyżej 2000. Normy te odnoszą się do ścieków bytowych poza aglomeracją, a także do ścieków w aglomeracjach, wyłącznie jednak komunalnych (świadczy o tym tytuł oraz zawartość załącznika nr 2, gdzie stosownie do § 11 ust. 1 rozporządzenia wartości zależne są od konkretnej wartości RLM aglomeracji pamiętając, że obszary poza aglomeracjami nie mogą przekraczać 2000 RLM).

Dodatkowe wymogi dla ścieków z gospodarstw domowych zostały określone w § 11 ust. 4 rozporządzenia. Prawodawca przyjął, że *ścieki pochodzące z własnego gospodarstwa domowego lub gospodarstwa rolnego, zlokalizowanego poza aglomeracją, mogą być wprowadzane do ziemi w ramach zwykłego korzystania z wód, w granicach gruntu stanowiącego własność wprowadzającego, jeżeli m.in. BZT5 ścieków dopływających do indywidualnego systemu oczyszczania ścieków jest zredukowane co najmniej o 20%, a zawartość zawiesiny ogólnej co najmniej o 50%*.

§ 11 ust. 4 rozporządzenia należy jednak traktować jako uszczegółowienie zasad określonych w § 4 ust. 1 oraz § 11 ust. 1 rozporządzenia. Odmienna interpretacja prowadziłaby do sytuacji, w której przydomowa oczyszczalnia ścieków mogłaby spełniać warunek określony § 11 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia, ale w innych aspektach ścieki z przydomowej oczyszczalni ścieków przekraczałyby wartości wskazane w załączniku nr 2 do rozporządzenia (dla RLM od 2000 do 9999). Tym samym cel ustawodawcy byłby nierealizowany w przypadku ścieków z gospodarstw domowych.

Drugi ze sposobów – oparty na wykładni językowej (wprowadzającej alternatywę rozłączną) – opowiada się za obowiązkiem spełnienia wyłącznie warunków określonych w § 11 ust. 4 rozporządzenia. Uzasadniając przyjęty wniosek należy wskazać na § 4 ust. 1

rozporządzenia. Prawodawca wskazał, że *ścieki bytowe, ścieki komunalne, ścieki z oczyszczalni ścieków bytowych oraz ścieki z oczyszczalni ścieków komunalnych, wprowadzane do wód lub do ziemi, nie powinny zawierać substancji zanieczyszczających w ilościach przekraczających najwyższe dopuszczalne wartości albo powinny spełniać minimalny procent redukcji substancji zanieczyszczających, zapewniający nieprzekroczenie najwyższych dopuszczalnych wartości substancji zanieczyszczających, określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia.* Zastosowanie alternatywy rozłącznej powoduje, że spełnienie wymogów z § 4 ust. 1 rozporządzenia nastąpi w przypadku, gdy ścieki nie będą zawierać substancji w ilościach przekraczających wartości **albo** będą spełniać minimalny procent redukcji substancji zanieczyszczających, zapewniający nieprzekroczenie najwyższych dopuszczalnych wartości substancji zanieczyszczających, określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

Skoro więc w § 4 ust. 1 rozporządzenia posłużono się alternatywą rozłączną, to wówczas poprzez dalsze wprowadzenie § 11 ust. 4 pkt 2, rozporządzenie daje możliwość zastosowania tylko jednego rodzaju warunków. Oznacza to, że ścieki z gospodarstw domowych **mogą** spełniać wyłącznie określone w § 11 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia poziomy redukcji.

Idąc za argumentem racjonalnego ustawodawcy, przyjęć należałoby, że jest to zabieg celowy. Tytułem przykładu należy wskazać, że w § 11 ust. 5 rozporządzenia prawodawca określając wymogi dla ścieków z gospodarstw domowych w aglomeracjach jednoznacznie odniósł się do konieczności zachowania maksymalnych poziomów wartości substancji, o których mowa jest w załączniku nr 3. Jeżeli więc celem prawodawcy byłoby nałożenie obowiązku stosowania zarówno § 4 ust. 1 oraz § 11 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia to wzorem § 11 ust. 5 rozporządzenia umieściłby stosowny wymóg w § 11 ust. 4 rozporządzenia.

Niejasnością w tym zakresie może okazać się natomiast, czy poziom redukcji w tym przypadku zapewni nieprzekroczenie najwyższych dopuszczalnych wartości substancji zanieczyszczających, określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

Najczęściej jednak możemy się spotkać z interpretacją **opartą na wykładni językowej** (wprowadzającą odchylenie od zasad ogólnych), zgodnie z którą § 11 ust. 4 i 5 należy traktować jako **wyjątek** od ogólnych zasad, a więc z całkowitym pominięciem zasad określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia. Powyższe uzasadnić można analizując zapisy ww. § 11 ust. 4 i 5.

Zgodnie z § 11 ust. 4 rozporządzenia ścieki pochodzące z własnego gospodarstwa domowego lub gospodarstwa rolnego, zlokalizowanego poza aglomeracją, mogą być wprowadzane do ziemi w ramach zwykłego korzystania z wód, w granicach gruntu stanowiącego własność wprowadzającego, jeżeli m.in. BZT5 ścieków dopływających do indywidualnego systemu oczyszczania ścieków jest zredukowane co najmniej o 20%, a zawartość zawiesiny ogólnej co najmniej o 50%. W przepisie tym nie wskazano natomiast na konieczność zapewnienia nieprzekroczenia najwyższych dopuszczalnych wartości substancji zanieczyszczających, określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

Podobnie w § 11 ust. 5 rozporządzenia prawodawca określając wymogi dla ścieków z gospodarstw domowych w aglomeracjach wskazał wyłącznie na konieczność zachowania maksymalnych poziomów wartości substancji, o których mowa jest w załączniku nr 3, nie odnosząc się z kolei do spełnienia minimalnego procentu redukcji substancji zanieczyszczających.

Oznacza to, że ścieki z gospodarstw domowych położonych poza obszarem aglomeracji **mają** spełniać wyłącznie określone w § 11 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia poziomy redukcji.

Za tym tokiem rozumowania opowiedziały się niektóre instytucje państwowe m.in. w wyjaśnieniach Wód Polskich, z których wynika, że ścieki z gospodarstwa domowego poza granicami aglomeracji mogą być wprowadzane do gruntu, po spełnieniu wymogów z § 11 ust.

4 rozporządzenia [link: <https://www.teraz-srodowisko.pl/media/pdf/aktualnosci/14060-Przydomowe-oczyszczalnie-ściekow-wymogi-jakosc-stanowisko-wod-polskich.pdf>, dostęp dnia: 5 grudnia 2023 r.]

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że każda z zaprezentowanych interpretacji posiada racjonalne uzasadnienie. Oceniając jednak, która z nich powinna znaleźć zastosowanie, Grupa Robocza rekomenduje zastosowanie wykładni celowościowej, w myśl której zawsze należy stosować wymagania określone zgodnie z § 4 ust. 1 łącznie z § 11 ust. 1, 4 i 5 oraz innymi przepisami ustawy p.w. Stanowisko Grupy Roboczej jest podyktowane realizacją celu ustawy, którym jest m.in. zapewnienie odpowiedniej jakości ścieków z przydomowych oczyszczalni ścieków. Należy jednak zaznaczyć, że rekomendacja ta nie jest ostateczna. Pod wpływem orzecznictwa lub np. stanowiska ministerstwa opinia tu wyrażona może ulec zmianie.

Weryfikacja spełniania wymagań „jakościowych” przez przydomową oczyszczalnię ścieków, na etapie przyjmowania zgłoszenia, powinna odbyć się przez weryfikację dokumentacji technicznej oczyszczalni w szczególności w zakresie potwierdzenia osiąganego stopnia oczyszczania ścieków. W przypadku gdy organ będzie kontrolował istniejącą oczyszczalnię weryfikacja ta może wymagać dokonania badania ścieków w niej oczyszczanych.

Kwestią wymagającą analizy i wyjaśnienia przez Grupę Roboczą było również stwierdzenie: czy badania oczyszczanych ścieków są obowiązkowe? Kto i w jakich przypadkach powinien dokonać takich badań?

W ocenie Grupy Roboczej obowiązek wykonywania pomiarów wielkości emisji z oczyszczalni ścieków eksploatowanej w ramach zwykłego korzystania z wód nie ma umocowania prawnego, mimo zapisu art. 147 ust 1 p.o.ś., na który powołuje się większość osób analizując przedmiotowe zagadnienie (*prowadzący instalację [...] są obowiązani do okresowych pomiarów wielkości emisji*).

Nie można bowiem czytać zapisów art. 147 ust 1 p.o.ś. bez powiązania z kolejnymi punktami tego artykułu oraz następującymi po art. 147 p.o.ś. (i powiązanymi zakresem tematycznym, jako zawartość Działu II, Rozdziału 1 p.o.ś. – *Instalacje i urządzenia*) kolejnymi artykułami ustawy. A mianowicie:

- w punktach 4 i 5 art. 147 p.o.ś. pojawiają się odniesienia do pozwoleń, w żadnym z punktów artykułu nie ma natomiast odniesień do zgłoszeń eksploatacji instalacji niewymagających pozwolenia;
- art. 147a pkt 1b p.o.ś. nie zawiera co prawda wykluczenia wielkości emisji dla instalacji służącej do oczyszczania ścieków, ale zgodnie z zamysłem ustawodawcy dotyczy podmiotów korzystających ze środowiska;
- art. 148 ust. 1 p.o.ś. wskazuje, że w drodze rozporządzenia zostaną określone, wymagania w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji mając na uwadze potrzebę zapewnienia systematycznej kontroli wielkości emisji tylko „z niektórych instalacji”;
- art. 148 ust. 2 pkt 1 i 2 p.o.ś. wskazuje natomiast, że w drodze rozporządzenia zostaną ustalone przypadki, w których są wymagane ciągłe pomiary emisji z instalacji i przypadki, w których są wymagane okresowe pomiary emisji z instalacji;
- art. 148 ust. 3 p.o.ś. z kolei wskazuje, że w rozporządzeniu zostanie zawarte wymaganie prowadzenia pomiarów w zależności odpowiednio od rodzaju instalacji.

Art. 148 ust. 1, 2 i 3 p.o.ś. enumeratywnie określa przypadki, w których występuje obowiązek prowadzenia pomiarów wielkości emisji. Potwierdzeniem tego jest również użycie zwrotu „w tym” w przywoływanym rozporządzeniu, a więc w rozumieniu tego określenia tylko przypadki wymienione, stanowiące katalog zamknięty – przeciwieństwo katalogu otwartego

oznaczanego przez ustawodawcę zwrotem „m.in.”. W rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 września 2021 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji wydanym na podstawie art. 148 p.o.ś. brak jest wyszczególnienia instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, mogącej negatywnie oddziaływać na środowisko – oczyszczalni ścieków o przepustowości do 5 m³ na dobę, wykorzystywanej na potrzeby własnego gospodarstwa domowego w ramach zwykłego korzystania z wód, natomiast w § 8 poprzedzającym wskazane rozporządzenie z dnia 7 września 2021 r. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody (uchylonym w dniu 20 września 2021 r.) znajdowało się wprost odniesienie wskazujące na obowiązek wykonywania pomiarów wielkości ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód i do ziemi, jednak tylko w przypadku szczególnego korzystania z wód lub gdy został on określony w pozwoleniu wodnoprawnym, a więc znowu w powiązaniu z podmiotami korzystającymi ze środowiska *(1) Pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi prowadzi się, gdy ścieki są wprowadzane w ramach szczególnego korzystania z wód, o którym mowa w art. 37 p.w.; 2) Wymagania w zakresie pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi określają przepisy wydane na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1 i 3 p.w., chyba że wymagania te zostały określone w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym).*

Obecnie obowiązek i zasady przekazywania, a także wykonywania pomiarów ilości i jakości wprowadzanych do wód i do ziemi ścieków przez podmioty korzystające z usług wodnych, w zakresie określonym w pozwoleniu wodnoprawnym określa art. 304 i art. 403 p.w., co mieści się w delegacji ustawowej art. 148 ust. 5 p.o.ś. *(wymagań dotyczących okresowych pomiarów emisji nie ustanawia się, gdy są one określone w przepisach odrębnych).*

Na koniec należy również zauważyć, że jak i w szeregu innych przypadków (choćby w odniesieniu do sformułowania „oczyszczalni ścieków o wydajności do 7,50 m³ na dobę” występującego w p.b. (art. 29 ust. 1 pkt 5 p.b.) kontra pojęcie „przydomowej oczyszczalni ścieków” i sformułowanie „wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w ilości nieprzekraczającej łącznie 5 m³ na dobę” występujące w p.w. (art. 394 ust. 1 pkt 13 i art. 395 pkt 7 p.w.)), tak i w zakresie dotyczącym badań jakości tego, co do środowiska wprowadzamy, mamy do czynienia z niespójnościami w obowiązującym prawie. P.w. posługuje się bowiem pojęciem „pomiaru jakości ścieków”, natomiast p.o.ś. – pojęciem „pomiaru wielkości emisji”, przy czym wielkość emisji to stężenia substancji w wprowadzanych ściekach.

Reasumując, w ocenie Grupy Roboczej, obowiązujące przepisy prawa nie nakładają bezpośrednio obowiązku dokonywania pomiarów jakości ścieków pochodzących z przydomowych oczyszczalni ścieków eksploatowanych w ramach zwykłego korzystania z wód. Obowiązek pomiaru jakości ścieków określany jest bowiem w przypadku szczególnego korzystania z wód w wydawanych pozwoleniach wodnoprawnych. Warto jednak podkreślić, że gdy pojawi się uzasadnione podejrzenie, że instalacja nie funkcjonuje prawidłowo, organ ochrony środowiska może, w drodze decyzji, nałożyć na prowadzącego instalację obowiązek wykonywania badań jakości ścieków, celem oceny skuteczności ich oczyszczania przez instalację (art. 150 p.o.ś.).

6. Kontrole przestrzegania przez właścicieli nieruchomości pozostałych przepisów ustawy - dodatkowe elementy mogące być przedmiotem kontroli (art. 9u u.u.c.p.g.)

Kontrola gospodarowania nieczystościami ciekłymi, gromadzonymi w zbiornikach bezodpływowych lub w osadnikach w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków, skupiająca się zgodnie z art. 6 ust. 5a u.u.c.p.g. na kontroli dokumentów, kończy się

podpisaniem protokołu kontroli. Często nie jest to jednak ostatni etap działania organu, ponieważ analiza wyników kontroli może doprowadzić do wniosków, że niezbędne jest podjęcie dalszych działań kontrolnych, stosownie do **art. 9u u.u.c.p.g.**, celem doprowadzenia do działania właściciela nieruchomości zgodnie z przepisami prawa (**art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3a u.u.c.p.g.**). Poza kontrolą umów i rachunków niezbędne więc będzie skontrolowanie posiadania dokumentów zatwierdzających budowę i użytkowanie urządzeń i instalacji przeznaczonych do zagospodarowywania ścieków, stanu zbiorników bezodpływowych, czy też prawidłowości eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków.

Proponujemy więc, aby efekty kontroli oceniać nie tylko z perspektywy poszczególnych elementów podlegających kontroli na podstawie art. 6 ust. 5a u.u.c.p.g. (w powiązaniu z art. 5 ust. 1 pkt 3b u.u.c.p.g.), w tym zapisów regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach, ale również w zakresie przestrzegania innych przepisów prawa, podlegających kontroli na podstawie art. 9u u.u.c.p.g., skutkujących także odpowiedzialnością karną lub administracyjną.

Art. 9u ust. 1 u.u.c.p.g. - Wójt, burmistrz lub prezydent miasta sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów ustawy.

Art. 9u ust. 2u.u.c.p.g. - Do kontroli, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 379 i art. 380 p.o.ś.

Przeprowadzając kontrolę pamiętać należy, że:

Art. 10 ust. 2 u.u.c.p.g. - Kto nie wykonuje obowiązków wymienionych w art. 5 ust. 1 - podlega karze grzywny.

Art. 10 ust. 2a u.u.c.p.g. - Karze określonej w ust. 2 podlega także ten, kto nie wykonuje obowiązków określonych w regulaminie.

Art. 10 ust. 2d u.u.c.p.g. - Kto utrudnia lub udaremnia przeprowadzenie kontroli, o której mowa w art. 6 ust. 5a - podlega karze grzywny.

Art. 10 ust. 3 u.u.c.p.g. - Postępowanie w sprawach, o których mowa w ust. 1-2d, toczy się według przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.

Art. 41 k.w. - W stosunku do sprawcy czynu można poprzestać na zastosowaniu pouczenia, zwróceniu uwagi, ostrzeżeniu lub na zastosowaniu innych środków oddziaływania wychowawczego.

Art. 225 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (WAŻNE: musi być sporządzona notatka służbowa) - Kto osobie uprawnionej do przeprowadzania kontroli w zakresie ochrony środowiska lub osobie przybranej jej do pomocy udaremnia lub utrudnia wykonanie czynności służbowej, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

6.1. Kontrola przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej

Działania podejmowane po otrzymaniu pisemnego potwierdzenia dysponenta sieci kanalizacyjnej o możliwości wykonania przyłącza:

Wynik kontroli:

- POZYTYWNY (wykonanie przyłącza w tzw. międzyczasie) - odstąpienie od dalszych czynności
- NEGATYWNY - dodatkowe czynności kontrolne

Dodatkowe czynności kontrolne: sprawdzenie wyposażenia nieruchomości w przydomową oczyszczalnię ścieków, spełniającą wymagania przepisów odrębnych.

Art. 5 ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g. - Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej (...); przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest obowiązkowe, jeżeli nieruchomość jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych.

Wynik kontroli:

- POZYTYWNY (oczyszczalnia spełniająca wymagania przepisów odrębnych) - odstąpienie od dalszych czynności
- NEGATYWNY - czynności pokontrolne organu

Czynności pokontrolne organu:

[1] przekazanie sprawy Straży Miejskiej/Policji - kara grzywny (art. 10 ust. 2 u.u.c.p.g., w związku z art. 5 ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g.) lub postępowanie sądowe;

Art. 10 ust. 2 u.u.c.p.g. - Kto nie wykonuje obowiązków wymienionych w art. 5 ust. 1 - podlega karze grzywny.

Art. 5 ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g.- Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej (...).

[2] nakaz wykonania przyłącza do sieci kanalizacyjnej (art. 5 ust. 7 u.u.c.p.g. - z pouczeniem art. 5 ust. 9 u.u.c.p.g.)

Art. 5 ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g. - Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej (...).

Art. 5 ust. 7 u.u.c.p.g. - W przypadku stwierdzenia niewykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1-4, wójt (burmistrz, prezydent miasta) wydaje decyzję nakazującą wykonanie obowiązku.

Art. 5 ust. 9 u.u.c.p.g. - Wykonywanie decyzji, o której mowa w ust. 7, podlega egzekucji w trybie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

[3] **alternatywnie** do indywidualnego rozważenia pozostawić należy możliwość postępowania zgodnie (i wyłącznie) z czynnościami zawartymi w punkcie 5.3. – nakaz wyposażenia nieruchomości w przydomową oczyszczalnię ścieków, spełniającą wymagania przepisów odrębnych w sytuacjach:

- gdy wykonanie przyłącza jest niezasadne ekonomicznie (koszty wykonania przyłącza znacznie przekraczają koszt wykonania oczyszczalni, długość przyłącza znacznie wykracza poza zakres dotacji przyznawanych na ten cel przez gminę, wyjątkowo trudna sytuacja finansowa zobowiązanych),
- gdy wykonanie przyłącza jest niezasadne technicznie (wykonanie przyłącza wymaga wejścia w teren osób niewyrażających zgody na takie wejście, przepompowywania ścieków na znacznej wysokości).

Trzeba pamiętać, że ustawowy zapis dotyczący ekonomicznych i technicznych uwarunkowań literalnie dotyczy budowy sieci, a nie samych przyłączy. Może się jednak zdarzyć, że wydana przez organ decyzja nakazująca przyłączenie do sieci, właśnie z tych względów, nie będzie mogła zostać wykonana. Do rzadkości nie należą również sytuacje, gdy organ odwoławczy powołuje się w swoich orzeczeniach właśnie na względy techniczne i ekonomiczne wykonania przyłącza.

6.2. Kontrola wyposażenia nieruchomości w zbiornik bezodpływowy, spełniający wymagania przepisów odrębnych (przy braku sieci kanalizacyjnej)

Wynik kontroli:

- POZYTYWNY (oświadczenie właściciela zgodne z wynikami kontroli wykonywanych stosownie do art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. b p.b. + weryfikacja na podstawie przedłożonych opinii biegłych lub protokołów szczelności, a także gdy „rachunki za ścieki” pokrywają się z „rachunkami za wodę”) - odstąpienie od dalszych czynności
- NEGATYWNY – dodatkowe czynności kontrolne

Dodatkowe czynności kontrolne: przekazanie sprawy do PINB, celem sprawdzenia (w trybie art. 81 ust. 1 pkt 1 p.b.) stanu technicznego zbiornika bezodpływowego, zgodnie z § 35 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. b p.b. Zbiorniki powinny być w czasie ich użytkowania poddawane co najmniej raz w roku kontroli okresowej przez właściciela lub zarządcę, polegającej na sprawdzeniu ich stanu technicznego.

Art. 81 ust. 1 pkt 1 p.b. Do podstawowych obowiązków organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego należy nadzór i kontrola nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego (...).

§ 35 rozporządzenia - zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe, (...) powinny mieć dno i ściany nieprzepuszczalne, szczelne przykrycie z zamykanym otworem do usuwania nieczystości i odpowietrzenie wyprowadzone co najmniej 0,5 m ponad poziom terenu.

Wynik kontroli PINB:

- POZYTYWNY - odstąpienie od dalszych czynności
- NEGATYWNY – czynności pokontrolne organu

Czynności pokontrolne organu:

[1] przekazanie sprawy Straży Miejskiej/Policji - kara grzywny (art. 10 ust. 2 u.u.c.p.g. w związku z art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3a u.u.c.p.g.) lub postępowanie sądowe;

Art. 10 ust. 2 u.u.c.p.g. - Kto nie wykonuje obowiązków wymienionych w art. 5 ust. 1 lub 1a - podlega karze grzywny.

Art. 5 ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g. - Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez (...) wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych (...), spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych;

Art. 5 ust 1 pkt 3a) u.u.c.p.g. - Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez (...) gromadzenie nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych (...).

[2] nakaz wykonania zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków, spełniających wymagania przepisów odrębnych (**art. 363 ust. 1 pkt. 1 p.o.ś.** i art. 5 ust. 7 u.u.c.p.g., w związku z art. 5 ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g. - z pouczeniem art. 5 ust. 9 u.u.c.p.g.)

Sposób sformułowania art. 5 ust. 7 u.u.c.p.g. prowadzi do wniosku, że decyzja, o jakiej mowa, nie ma charakteru uznaniowego, konieczność jej wydania nie została pozostawiona ocenie organu i nie zależy od takich okoliczności, jak sytuacja życiowa czy majątkowa osoby zobowiązanej. Realizacja obowiązku wynikająca z art. 5 ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g. służy ochronie środowiska wodno-gruntowego i dlatego niedopuszczalnym jest odsuwanie spełnienia tego obowiązku w czasie, nawet przy założeniu, że w przyszłości na tym terenie planowana jest

budowa kanalizacji sanitarnej. W gestii właściciela nieruchomości - w sytuacji, gdy sieć nie istnieje - należy natomiast wybór pomiędzy wyposażeniem nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych. Przewidziane przez ustawodawcę rozwiązania mają charakter równorzędny.

Art. 363 ust. 1 pkt 1 p.o.ś. - Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, nakazać osobie fizycznej, której działanie negatywnie oddziałuje na środowisko, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia.

Art. 5 ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g. - Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez (...) w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub przydomową oczyszczalnię ścieków, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych.

Art. 5 ust. 7 u.u.c.p.g. - W przypadku stwierdzenia niewykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1-4, wójt (burmistrz, prezydent miasta) wydaje decyzję nakazującą wykonanie obowiązku.

Art. 5 ust. 9 u.u.c.p.g. - Wykonywanie decyzji, o której mowa w ust. 7, podlega egzekucji w trybie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

6.3. Kontrola wyposażenia nieruchomości w przydomową oczyszczalnię ścieków, spełniającą wymagania przepisów odrębnych (przy braku sieci kanalizacyjnej)

Wynik kontroli:

- POZYTYWNY - odstąpienie od dalszych czynności
- NEGATYWNY – czynności pokontrolne organu

Czynności pokontrolne organu:

A – nieprawidłowości z zakresu zgód wodnoprawnych na wykonanie urządzeń wodnych służących do odprowadzania ścieków do środowiska lub na odprowadzanie ścieków do środowiska w ramach usług wodnych:

1. pozwolenia wodnoprawnego na usługę wodną - wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, obejmujące także wprowadzanie ścieków do urządzeń wodnych, a także wprowadzanie ścieków z oczyszczalni ścieków o przepustowości do 5 m³ na dobę, wykorzystywanej na potrzeby własnego gospodarstwa domowego, jeżeli ścieki te odprowadzane są razem z wodami opadowymi do wód lub do urządzeń wodnych (art. 389 pkt 1, w związku z art. 35 ust. 3 pkt 5 i 7 p.w.) – z terminem ważności pozwolenia (nie dłuższym niż 10 lat – art. 400 ust 2 p.w.),

2. pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzenia wodnego - wylotu urządzenia kanalizacyjnego służącego do wprowadzania ścieków do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych (art. 389 pkt 6, w związku z art. 16 pkt 65 p.w.) – bez terminu ograniczającego użytkowanie, a jedynie termin wykonania (do 3 lat – art. 414 ust. 1 pkt 3 p.w.),

3. zgłoszenia wodnoprawnego na wykonanie urządzenia wodnego służących do wprowadzania do ziemi ścieków oczyszczonych w przydomowej oczyszczalni ścieków na potrzeby zwykłego korzystania z wód (art. 394 ust. 1 pkt 13 p.w.) – bez terminu ograniczającego użytkowanie, a jedynie termin wykonania (po 30 dniach od dnia doręczenia zgłoszenia, do którego nie wniesiono sprzeciwu i nie później niż do 3 lata od terminu określonego w zgłoszeniu – art. 423 ust. 2 p.w.),

[1] przekazanie sprawy do Wód Polskich – jako organu właściwego do kontroli gospodarowania wodami.

Do decyzji tego organu winno należeć stwierdzenie możliwości legalizacji urządzeń wodnych i instalacji do oczyszczania ścieków, których eksploatacja związana jest z usługami wodnymi bądź konieczności ich likwidacji, nałożenia ewentualnych kar, w tym za brak wymaganej zgody wodnoprawnej. Występując do PGW Wody Polskie z wnioskiem o kontrolę i podjęcie odpowiednich działań warto zwrócić się o informację zwrotną dotyczącą ustaleń i podjętych decyzji, co będzie niezbędne dla określenia dalszych obowiązków po stronie organu kontrolnego (wójta / burmistrza / prezydenta).

Art. 334 p.w. - Kontrola gospodarowania wodami dotyczy:

- 1) korzystania z wód oraz ochrony zasobów wodnych;
- 2) przestrzegania warunków ustalonych w decyzjach wydanych na podstawie ustawy;
- (...)
- 4) wykonywania urządzeń wodnych;
- 5) utrzymywania wód oraz urządzeń wodnych.

Art. 335 ust. 1 p.w. - Kontrolę gospodarowania wodami wykonują:

- 1) Wody Polskie - w zakresie określonym w art. 334 pkt 1-7 oraz 9-13,

lub/i

[2] przekazanie sprawy do WIOŚ – jako organu właściwego do kontroli przestrzegania warunków ustalonych w decyzjach wobec podmiotów korzystających ze środowiska.

Do decyzji tego organu winno należeć nałożenie ewentualnych kar, w szczególności za przekroczenie wymagań jakościowych dla ścieków wprowadzanych do środowiska, określonych w udzielonym pozwoleniu wodnoprawnym. Występując do WIOŚ z wnioskiem o kontrolę i podjęcie odpowiednich działań warto zwrócić się o informację zwrotną dotyczącą ustaleń i podjętych decyzji, co będzie niezbędne dla określenia dalszych obowiązków po stronie organu kontrolnego (wójta / burmistrza / prezydenta).

Art. 334 pkt 2 p.w. - Kontrola gospodarowania wodami dotyczy przestrzegania warunków ustalonych w decyzjach wydanych na podstawie ustawy.

Art. 335 ust. 5 p.w. - Kontrolę gospodarowania wodami w zakresie określonym w art. 334 pkt 2 (...) dotyczącą (...) ochrony wód przed zanieczyszczeniami, (...) wykonuje Inspekcja Ochrony Środowiska.

a następnie (przy stwierdzeniu dalszych nieprawidłowości)

[3] w przypadku podmiotów korzystających ze środowiską - dalsze czynności podejmowane przez właściwy organ ochrony środowiska i/lub WIOŚ poprzez nałożenie na podmiot obowiązku ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia lub przywrócenia środowiska do stanu właściwego

Art. 362 ust. 1 p.o.ś. - Jeżeli podmiot korzystający ze środowiska negatywnie oddziałuje na środowisko, organ ochrony środowiska może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek:

- 1) ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia;
- 2) przywrócenia środowiska do stanu właściwego.

Art. 367 ust. 1 pkt 1 p.o.ś. - W razie wprowadzania przez podmiot korzystający ze środowiska substancji lub energii do środowiska bez wymaganego pozwolenia lub z naruszeniem jego

warunków, (...) wojewódzki inspektor ochrony środowiska może wstrzymać, w drodze decyzji, użytkowanie instalacji.

lub

[3] w przypadku osób fizycznych – dalsze czynności podejmuje wójt, burmistrz lub prezydent miasta poprzez nakaz wykonania zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków, spełniających wymagania przepisów odrębnych (**art. 363 ust. 1 pkt. 1 p.o.ś.** i art. 5 ust. 7 u.u.c.p.g., w związku z art. 5 ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g. - z pouczeniem art. 5 ust. 9 u.u.c.p.g.)

Art. 363 ust. 1 pkt 1 p.o.ś. - Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, nakazać osobie fizycznej, której działanie negatywnie oddziałuje na środowisko, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia.

Art. 5 ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g. - Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez (...) w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub przydomową oczyszczalnię ścieków, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych.

Art. 5 ust. 7 u.u.c.p.g. - W przypadku stwierdzenia niewykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1-4, wójt (burmistrz, prezydent miasta) wydaje decyzję nakazującą wykonanie obowiązku.

Art. 5 ust. 9 u.u.c.p.g. - Wykonywanie decyzji, o której mowa w ust. 7, podlega egzekucji w trybie przepisów u.p.e.a.

a następnie

[4] wstrzymanie użytkowania instalacji (art. 368 ust. 1 i 2 p.o.ś.)

Art. 368 ust. 2 p.o.ś. - Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, wstrzymać użytkowanie instalacji lub urzędzenia, jeżeli osoba fizyczna nie dostosowała się do wymagań decyzji, o której mowa w art. 363.

B - nieprawidłowości z zakresu zgłoszenia robót budowlanych, niewymagających pozwolenia na budowę związanych z budową oczyszczalni ścieków o wydajności do 7,50 m³ na dobę (art. 29 ust. 1 pkt 5 p.b.):

[1] przekazanie sprawy do PINB – jako organu właściwego do nadzoru i kontroli nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego.

Do decyzji tego organu winno należeć stwierdzenie możliwości legalizacji instalacji (umożliwiających użytkowanie obiektów budowlanych zgodnie z ich przeznaczeniem) służących do oczyszczalni ścieków, bądź konieczności ich likwidacji, nałożenia ewentualnych kar. Występując do PINB z wnioskiem o kontrolę i podjęcie odpowiednich działań warto zwrócić się o informację zwrotną dotyczącą ustaleń i podjętych decyzji, co będzie niezbędne dla określenia dalszych obowiązków po stronie organu kontrolnego (wójta / burmistrza / prezydenta).

a następnie, przy potwierdzeniu nieprawidłowości przez PINB

[2] nakaz wykonania zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków, spełniających wymagania przepisów odrębnych (**art. 363 ust. 1 pkt. 1 p.o.ś.** i art. 5 ust. 7 u.u.c.p.g., w związku z art. 5 ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g. - z pouczeniem art. 5 ust. 9 u.u.c.p.g.)

Art. 363 ust. 1 pkt 1 p.o.ś. - Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, nakazać osobie fizycznej, której działanie negatywnie oddziałuje na środowisko, wykonanie

w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia.

Art. 5 ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g. - Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez (...) w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub przydomową oczyszczalnię ścieków, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych.

Art. 5 ust. 7 u.u.c.p.g. - W przypadku stwierdzenia niewykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1-4, wójt (burmistrz, prezydent miasta) wydaje decyzję nakazującą wykonanie obowiązku.

Art. 5 ust. 9 u.u.c.p.g. - Wykonywanie decyzji, o której mowa w ust. 7, podlega egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

C - nieprawidłowości z zakresu zgłoszenia instalacji, z których emisja nie wymaga pozwolenia, mogących negatywnie oddziaływać na środowisko - oczyszczalni ścieków o przepustowości do 5 m³ na dobę, wykorzystywanej na potrzeby własnego gospodarstwa domowego w ramach zwykłego korzystania z wód (art. 152 ust. 1 p.o.ś., w związku z art. 33 ust. 1, 3 i 4 pkt 2 oraz art. 395 pkt 7 p.w.) - bez terminu ograniczającego użytkowanie, a jedynie termin rozpoczęcia eksploatacji (do 12 miesięcy od dnia upływu terminu do wniesienia sprzeciwu, tj. 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia do gminy):

[1] w przypadku braku zgłoszenia, eksploatacji niezgodnie ze zgłoszeniem, eksploatacji pomimo wniesienia sprzeciwu - przekazanie sprawy do Policji - kara grzywny (art. 10 ust. 2 u.u.c.p.g., w związku z art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3a u.u.c.p.g., a także art. 342 p.o.ś.) lub postępowanie sądowe;

Art. 10 ust. 2 u.u.c.p.g. - Kto nie wykonuje obowiązków wymienionych w art. 5 ust. 1 - podlega karze grzywny.

Art. 5 ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g. - Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez (...) w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona wyposażenie nieruchomości w (...) przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych.

Art. 5 ust 1 pkt 3a) u.u.c.p.g. - Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez (...) gromadzenie nieczystości ciekłych (...) w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków.

Art. 342 ust. 1 u.u.c.p.g. - Kto, będąc obowiązany na podstawie art. 152 do zgłoszenia informacji dotyczących eksploatacji instalacji, nie spełnia tych obowiązków lub eksploatuje instalację niezgodnie ze złożoną informacją, podlega karze grzywny.

Art. 342 ust. 2 pkt 1 p.o.ś. - Tej samej karze podlega, kto eksploatuje instalację pomimo wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w art. 152 ust. 4, albo rozpoczyna eksploatację instalacji przed upływem terminu do wniesienia sprzeciwu, chyba że wydano zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu.

lub/i

[1] ustalenie, w drodze decyzji, wymagań w zakresie ochrony środowiska dla oczyszczalni, których zgłoszenia zostały przyjęte według wymagań innych niż obowiązujące obecnie (na dzień podejmowanych przez organ działań), co może nie gwarantować spełnienia norm jakościowych (art. 154 ust. 1 p.o.ś.),

Art. 154 ust. 1 p.o.ś. - Organ ochrony środowiska może ustalić, w drodze decyzji, wymagania w zakresie ochrony środowiska dotyczące eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, o ile jest to uzasadnione koniecznością ochrony środowiska.

a następnie (przy stwierdzeniu dalszych nieprawidłowości)

[2] w przypadku naruszenia warunków decyzji j.w. - przekazanie sprawy do Policji - kara grzywny (art. 10 ust. 2 u.u.c.p.g., w związku z art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3a u.u.c.p.g., a także art. 342 p.o.ś.).

Art. 342 ust. 2 pkt 2 p.o.ś. - Tej samej karze podlega, kto narusza warunki decyzji, o której mowa w art. 154 ust. 1 lub 1a, określającej wymagania w zakresie ochrony środowiska dotyczące eksploatacji instalacji wymagającej zgłoszenia, o którym mowa w art. 152 ust. 1.

a następnie

[3] wstrzymanie, w drodze decyzji, użytkowania instalacji w razie naruszenia wymagań nałożonych decyzją wydaną na podstawie art. 154 ust. 1 (art. 368 ust. 1 p.o.ś.),

Art. 368 ust. 1 p.o.ś. - W razie naruszenia warunków decyzji określającej wymagania dotyczące eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, prowadzonej przez osobę fizyczną w ramach zwykłego korzystania ze środowiska, wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, wstrzymać użytkowanie instalacji; art. 367 ust. 2-4 stosuje się odpowiednio.

[4] nakaz wykonania zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków, spełniających wymagania przepisów odrębnych (art. 363 ust. 1 pkt. 1 p.o.ś. i art. 5 ust. 7 u.u.c.p.g., w związku z art. 5 ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g. - z pouczeniem art. 5 ust. 9 u.u.c.p.g.)

Art. 363. ust. 1 pkt 1 p.o.ś. - Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, nakazać osobie fizycznej, której działanie negatywnie oddziałuje na środowisko, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia.

Art. 5 ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g. - Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub przydomową oczyszczalnię ścieków, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych.

Art. 5 ust. 7 u.u.c.p.g. - W przypadku stwierdzenia niewykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1-4, wójt (burmistrz, prezydent miasta) wydaje decyzję nakazującą wykonanie obowiązku.

Art. 5 ust. 9 u.u.c.p.g. - Wykonywanie decyzji, o której mowa w ust. 7, podlega egzekucji w trybie przepisów u.p.e.a.

W toku prac nad Rekomendacjami Grupa Robocza wielokrotnie stwierdzała, że przy przeprowadzaniu kontroli przydomowych oczyszczalni ścieków będziemy mieli do czynienia z różnymi sytuacjami, na przykład z oczyszczalniami ścieków zgłoszonymi w nowym porządku prawnym (tj. po 2001 roku), lecz na podstawie wymagań jakościowych zawartych w rozporządzeniach obecnie nieobowiązujących. W związku z tym należy mieć na uwadze, że nie każdy czyn popełniany jest umyślnie i może wynikać z niewiedzy. Organ powinien przeanalizować sytuację i podjąć działania według własnej oceny celowości zastosowanego środka.

W trakcie kontroli możemy spotkać się również z sytuacją, kiedy przydomowa oczyszczalnia ścieków została wybudowana przed wejściem w życie obowiązującej obecnie

ustawy - Prawo ochrony środowiska, a nie została zgłoszona zgodnie z art. 152 ust. 5 p.o.ś. w wyznaczonym terminie 6 miesięcy. W tym przypadku można rozważyć przyjęcie zgłoszenia po zbadaniu, czy nie zachodzą przesłanki z art. 152 ust. 4a p.o.ś.. Podejmując taką decyzję należy zweryfikować czy instalacja znajduje się w granicach aglomeracji wyznaczonej na podstawie art. 87 p.w., czy poza nią, a następnie zweryfikować jej parametry oczyszczania z wymaganiami jakościowymi zawartymi w § 4 i § 11 rozporządzenia z dnia 12 lipca 2019 r.

7. Egzekucja decyzji nakazowych wydanych w trybie działań pokontrolnych

7.1. Egzekucja (obowiązków o charakterze niepieniężnym), jako dodatkowa czynność organu związana z wydawanymi decyzjami administracyjnymi (nakazami) na podstawie u.p.e.a.

Z uwagi na niepieniężny charakter obowiązków podlegających egzekucji, organ egzekucyjny ma możliwość zastosowania jedynie dwóch środków egzekucyjnych spośród wymienionych w art. 1a pkt 12 b) u.p.e.a., tj. grzywny w celu przymuszenia oraz wykonania zastępczego.

Organ egzekucyjny wybierając środek egzekucyjny winien kierować się zasadą celowości wynikającą z art. 7 § 2 u.p.e.a. (stosowania środków egzekucyjnych, które prowadzą bezpośrednio do wykonania obowiązku) oraz zasadę najmniejszej uciążliwości stosowanego środka egzekucyjnego (wyboru spośród kilku możliwych do zastosowania środków najmniej uciążliwego dla zobowiązanego).

Istotna w tym zakresie pozostaje regulacja art. 6 u.p.e.a., w myśl której w razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzyciel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych. Zgodnie z prezentowanym w aktualnym orzecznictwie sądowym stanowiskiem [*por. wyrok NSA z dnia 20 lutego 2018 r. I OSK 1988/17 i z dnia 14 lipca 2016 r. II FSK 1637/14*], powinność ta oznacza prawny obowiązek wszczęcia i prowadzenia egzekucji administracyjnej polegający na tym, że jeżeli zobowiązany nie wykona obowiązku dobrowolnie, wierzyciel musi podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych. Wierzyciel nie może kierować się własnym uznaniem, czy wszczynać egzekucję, ponieważ ciąży na nim taki obowiązek.

7.2. Elementy niezbędne do prawidłowego przeprowadzenia procesu egzekucyjnego

1. Decyzja (nakazująca wykonanie obowiązku ustawowego)

- w przypadku obowiązku podłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, obowiązku wyposażenia nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych, wydana na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 2 i art. 5 ust. 7 u.u.c.p.g., z pouczeniem o art. 5 ust. 9 u.u.c.p.g. (dotyczącym egzekucji).

2. Upomnienie (art. 15 u.p.e.a.)

- wydane, w przypadku stwierdzenia przez organ niewykonania obowiązku określonego decyzją, z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego po upływie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia w przypadku dalszego niewykonania obowiązku.

3. Tytuł wykonawczy (art. 26 u.p.e.a.)

- sporządzony przez wierzyciela (który w przypadku organów gminy jest jednocześnie organem egzekucyjnym). Stosownie do art. 26 § 2 zdanie drugie u.p.e.a. wierzyciel będący jednocześnie organem egzekucyjnym wszczyna postępowanie egzekucyjne z urzędu poprzez nadanie tytułowi wykonawczemu przez siebie wystawionemu klauzuli o skierowaniu tego tytułu do egzekucji. Przyjąć zatem należy, że oryginał tytułu wykonawczego jest podstawą wszczęcia postępowania egzekucyjnego i znajduje się w aktach sprawy prowadzonych przez organ egzekucyjny;
- sporządzony według ustalonego wzoru (TW-2 dostępny w LEX).

4. Grzywna w celu przymuszenia (art. 119 - 126 u.p.e.a.)

- nakładana postanowieniem dostarczanym wraz z odpisem tytułu wykonawczego;
- postanowienie o nałożeniu grzywny, w myśl art. 122 § 2 pkt 2 u.p.e.a., powinno zawierać m.in.:
 - wezwanie do wykonania obowiązku, z zastrzeżeniem, że w razie niewykonania obowiązku w terminie będą nakładane dalsze grzywny w tej samej lub wyższej kwocie. W pouczeniu należy wskazać maksymalne kwoty grzywien.
 - wskazanie terminu wykonania obowiązku umożliwiającego jego zrealizowanie, a jednocześnie zapewniającego jak najszybsze doprowadzenie stanu faktycznego do zgodności ze stanem prawnym. Ustawodawca nie określa minimalnego bądź maksymalnego terminu na wykonanie obowiązku. Według oceny prawnej organ przy wyznaczaniu terminu powinien kierować się z jednej strony zasadą jak najszybszego doprowadzenia stanu faktycznego do zgodności ze stanem prawnym, ale z drugiej zaś strony organ powinien brać pod uwagę obiektywne okoliczności (tj. niezależne od zobowiązanego), które wpływają na realizację obowiązku. Reasumując, organ wyznaczając termin powinien zbadać, ile czasu obiektywnie potrzeba do zrealizowania obowiązku i na tej podstawie określić konkretną datę wykonania obowiązku. Może to być 30 dni, ale może to być również 90 dni. Organ powinien kierować się również celem jakim jest jak najszybsze doprowadzenie stanu faktycznego do zgodności ze stanem prawnym.
- nakładana kilkakrotnie w tej samej lub wyższej kwocie, przy czym każdorazowo nieprzekraczająca kwoty 10 000 zł, a w stosunku do osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej kwoty 50 000 zł, natomiast łącznie nieprzekraczająca kwoty 50 000 zł, a w stosunku do osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej kwoty 200 000 zł;
- bez odsetek.

Celem nałożenia grzywny jest między innymi uniknięcie konieczności sięgania do następnego, dolegliwszego środka egzekucyjnego, jakim jest wykonanie zastępcze. Zgodnie z zasadą stosowania mniej uciążliwych środków egzekucyjnych, w pierwszej kolejności organ *de facto* jest zobowiązany do nałożenia grzywny w celu przymuszenia. Należy jednak pamiętać, że organ nie powinien działać w sposób automatyczny. W orzecznictwie wskazuje się, że jeżeli zobowiązany po nałożeniu pierwszej grzywny zachowuje bierność i jednoznacznie odmawia wykonania obowiązku, organ zobowiązany jest wykorzystać inny, skuteczniejszy środek egzekucyjny. Egzekucja ma bowiem doprowadzić do wykonania obowiązku, a nie nakładania kolejnych grzywien [por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 22 sierpnia 2019 r. sygn. akt II SA/Sz 469/19, LEX nr 2718542].

Wartym wskazania jest, że w przypadku gdy obowiązek wykonania czynności nałożony został na kilka podmiotów (zobowiązanych) musi on być egzekwowany wobec każdego zobowiązanego. Wynika stąd, że środek egzekucyjny (tu grzywna w celu przymuszenia) należy nałożyć na każdego zobowiązanego.

5. Wykonanie zastępcze (art. 127 - 135 u.p.e.a.)

- nakładane postanowieniem (stwierdzającym, że obowiązek objęty tytułem wykonawczym zostanie w trybie postępowania egzekucyjnego wykonany zastępczo przez inną osobę za zobowiązanego, na jego koszt i niebezpieczeństwo) dostarczanym wraz z odpisem tytułu wykonawczego.

Grupa Robocza rozważała czy możliwe będzie przeprowadzenie wykonania zastępczego obowiązku podłączenia nieruchomości do kanalizacji. Wątpliwości budziła konieczność posiadania tytułu prawnego do nieruchomości. Z opinii prawnej przygotowanej na potrzeby Rekomendacji wynika, że ww. dokumenty (tj. odpis tytułu wykonawczego oraz postanowienie) stanowią swoiste dopełnienie decyzji nakazującej wykonanie obowiązku, o której mowa jest w art. 5 ust. 7 u.u.c.p.g. Jest to istotne spostrzeżenie bowiem w doktrynie podkreślono, że decyzja nakazująca nie stanowi sama w sobie podstawy do ingerencji w nieruchomość. Materialną podstawą do wejścia na nieruchomość jest istnienie w obrocie postanowienia o zastosowaniu wykonania zastępczego [por. M. Perkowski, *Pozyskiwanie tytułu prawnego do nieruchomości w związku z budową i eksploatacją urządzeń przesyłowych, Rozprawa Doktorska, Białystok 2021, s. 49*].

Wobec powyższego stwierdzić przyjdzie, że tytuł wykonawczy wraz z ww. postanowieniem stanowią skuteczną substytut tytułu prawnego do nieruchomości. Przeciwna interpretacja prowadziłaby do wypaczenia istoty postępowania egzekucyjnego bowiem organ musiałby poszukiwać tytułu prawnego do nieruchomości, co mogłoby się wiązać z wieloletnim postępowaniem np. przed sądem powszechnym. Warto również zwrócić uwagę, że dokumentem, stanowiącym podstawę do faktycznego wejścia na nieruchomość, będzie również ww. postanowienie. W przypadku, gdyby właściciel nieruchomości utrudniał wejście na teren nieruchomości, istnieje możliwość zastosowania instytucji przymusu bezpośredniego, o której mowa jest w art. 148 i nast. u.p.e.a.

8. Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych

8.1. Kontrola działalności objętej zezwoleniem i wymagania stawiane przedsiębiorcom

Podstawę prawną do przeprowadzania kontroli przedsiębiorcy posiadającego zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transport nieczystości ciekłych stanowią:

- 1) art. 9u u.u.c.p.g.;
- 2) art. 379 i 380 p.o.ś.;
- 3) art. 47 p.p.;

Organem uprawnionym do kontroli jest wójt / burmistrz / prezydent miasta, który do czynności kontrolnych może upoważnić podległych mu pracowników.

Celem kontroli winno być zapewnienie przestrzegania warunków zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalniach ścieków oraz transport nieczystości ciekłych, oraz przepisów ustawy o u.u.c.p.g.

Zgodnie z ustawą Prawo przedsiębiorców kontrole planuje się i przeprowadza po uprzednim dokonaniu analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej. Analiza obejmuje identyfikację obszarów podmiotowych i przedmiotowych, w których ryzyko naruszenia przepisów jest największe.

U.u.c.p.g. nie wskazuje z jaką częstotliwością należy kontrolować przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków (w odróżnieniu do przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych, gdzie ustawodawca nałożył obowiązek kontroli podmiotu z częstotliwością co dwa lata). Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że to ze wskazanej powyżej analizy powinna wynikać zarówno częstotliwość, jak i ilość kontrolowanych podmiotów.

Rekomenduje się, by kontrolą obejmować w pierwszej kolejności przedsiębiorców, którzy złożyli lub notorycznie składają nierzetelne sprawozdania, a także w innych uzasadnionych przypadkach (np. w związku ze skargami na działanie przedsiębiorcy).

Zasady przeprowadzania kontroli przedsiębiorcy zostały opisane w pierwszej części Rekomendacji (w odniesieniu do kontroli obowiązków właścicieli nieruchomości, będących przedsiębiorcą) warto je jednak w tym miejscu przypomnieć.

Kontrolujący w pierwszej kolejności powinien zawiadomić przedsiębiorcę o zamiarze wszczęcia kontroli, z zastrzeżeniem sytuacji, określonych w przepisie (art. 48 p.p.). Kontrolę wszczyna się nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Jeżeli kontrola nie zostanie wszczęta w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, wszczęcie kontroli wymaga ponownego zawiadomienia. Czynności kontrolne powinny być wykonane w sposób sprawny i możliwie niezakłócający funkcjonowania przedsiębiorcy. W przypadku gdy przedsiębiorca wskaże na piśmie, że wykonywane czynności zakłócają w sposób istotny działalność gospodarczą przedsiębiorcy, konieczność podjęcia takich czynności uzasadnia się w protokole kontroli (art. 52 p.p.).

Kontrola co do zasady przeprowadzana jest w siedzibie przedsiębiorcy lub miejscu wykonywania działalności gospodarczej oraz w godzinach pracy lub w czasie faktycznego wykonywania działalności gospodarczej, w obecności przedsiębiorcy lub osoby przez niego upoważnionej (art. 50, 51 p.p.). Warto zauważyć, że co do zasady brak jest możliwości prowadzenia więcej niż jednej kontroli równocześnie, z wyłączeniem przypadków, gdy m.in. przeprowadzenie kontroli jest niezbędne dla przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia, przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego lub zabezpieczenia dowodów jego popełnienia, przeprowadzenie kontroli jest uzasadnione bezpośrednim zagrożeniem życia, zdrowia lub środowiska (art. 54 p.p.). Ponadto zgodnie art. 55 p.p. maksymalny czas trwania wszystkich kontroli organu kontroli u przedsiębiorcy w jednym roku kalendarzowym wynosi dla:

- mikroprzedsiębiorców - 12 dni roboczych,
- małych przedsiębiorców - 18 dni roboczych,

- średnich przedsiębiorców - 24 dni roboczych,
- pozostałych przedsiębiorców - 48 dni roboczych.

Zakres upoważnienia do kontroli wynika z art. 49 p.p. W pierwszej kolejności należy wskazać, że czynności kontrolne mogą być wykonywane przez pracowników organu kontroli po okazaniu przedsiębiorcy albo osobie przez niego upoważnionej legitymacji służbowej upoważniającej do wykonywania takich czynności oraz po doręczeniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, chyba że odrębne przepisy przewidują możliwość podjęcia kontroli po okazaniu legitymacji.

Jeśli zaś chodzi o treść upoważnienia to zgodnie z art. 49 ust. 7 p.p. upoważnienie powinno zawierać:

- 1) wskazanie podstawy prawnej;
- 2) oznaczenie organu kontroli;
- 3) datę i miejsce wystawienia;
- 4) imię i nazwisko pracownika organu kontroli uprawnionego do przeprowadzenia kontroli oraz numer jego legitymacji służbowej;
- 5) oznaczenie przedsiębiorcy objętego kontrolą;
- 6) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;
- 7) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli;
- 8) imię, nazwisko oraz podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;
- 9) pouczenie o prawach i obowiązkach przedsiębiorcy.

Powyższe zasady prowadzenia kontroli dotyczą również kontroli osoby fizycznej prowadzącej działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków oraz transportu nieczystości ciekłych.

Wzory upoważnienia, zawiadomienia o kontroli oraz protokołu zawarte są w załącznikach nr 3 - 5 do cz. II Rekomendacji.

Kontroli podlegać będą warunki określone w zezwoleniu, w szczególności dotyczące:

- 1) wymagań w zakresie jakości usług objętych zezwoleniem;
- 2) wymagań dotyczących standardu sanitarnego wykonywania usług, ochrony środowiska;
- 3) obowiązku prowadzenia odpowiedniej dokumentacji działalności objętej zezwoleniem;
- 4) wysokości opłat za realizację usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w przydomowych oczyszczalniach ścieków i transport nieczystości ciekłych w stosunku do ustalonych w gminie górnych stawek opłat.

Jeżeli w toku kontroli stwierdzone zostanie, że przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie, nie wypełnia określonych w nim warunków organ wzywa go do niezwłocznego zaniechania naruszania tych warunków nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

Ustawodawca przewiduje wprawdzie zakaz przeprowadzania kontroli przez ten sam organ, gdy ma ona dotyczyć przedmiotu kontroli objętego uprzednio zakończoną kontrolą przeprowadzoną przez ten sam organ, jednakże od zakazu można odstąpić m.in. w przypadku, gdy ponowna kontrola jest niezbędna do przeprowadzenia postępowania w celu sprawdzenia

wykonania postanowień nakazujących usunięcie naruszeń prawa, w związku z przeprowadzoną kontrolą (art. 58 p.p.).

Jeżeli przedsiębiorca mimo wezwania nadal narusza te warunki, organ cofa, w drodze decyzji, zezwolenie bez odszkodowania.

Jeżeli w toku kontroli stwierdzone zostanie stosowanie wyższych opłat, za realizację usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w przydomowych oczyszczalniach ścieków i transport nieczystości ciekłych, od ustalonych w gminie górnych stawek opłat, wydaje się, że zasadniczą konsekwencją jest stwierdzenie popełnienia wykroczenia z art. 138 k.w. Ustawodawca nie określił bowiem w u.u.c.p.g. konsekwencji pobierania przez przedsiębiorcę od właściciela nieruchomości kwot wyższych od stawek wskazanych w uchwale rady gminy. W takim przypadku więc organ kontrolny winien zawiadomić o możliwości popełnienia wykroczenia właściwe organy.

Pochodną tego wykroczenia może być natomiast poniesienie odpowiedzialności przez przedsiębiorcę w kolejnych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego tj. poprzez jego wykluczenie z udziału w postępowaniu. Podstawą prawną tego typu odpowiedzialności stanowić będzie art. 109 ust. 1 pkt 5 p.z.p., wedle którego z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zamawiający może wykluczyć wykonawcę, który w sposób zawiniony poważnie naruszył obowiązki zawodowe, co podważa jego uczciwość, w szczególności gdy wykonawca w wyniku zamierzonego działania lub rażącego niedbalstwa nie wykonał lub nienależycie wykonał zamówienie, co zamawiający jest w stanie wykazać za pomocą stosownych dowodów. W doktrynie wskazuje się, że ww. przepis uprawnia zamawiającego do oceny uczciwości i rzetelności każdego z oferentów. Źródłem obowiązków zawodowych przedsiębiorcy może być prawo stanowione, ustalone zwyczaje zawodowe oraz czynność prawna. Stąd naruszenie obowiązków zawodowych to naruszenie ustawy. Przesłanką wykluczenia jest wykazanie zawinionego i poważnego naruszenia obowiązków zawodowych za pomocą stosownych środków dowodowych. Zgodnie z treścią normy ciężar udowodnienia zawinionego i poważnego naruszenia spoczywa na zamawiającym. Dowodami będą zarówno dokumenty urzędowe, takie jak wyrok, decyzja, akt oskarżenia, postanowienie o wszczęciu postępowania, jak i dokumenty prywatne [por. *UZP, Prawo Zamówień Publicznych. Komentarz, Warszawa 2020, str. 400-401*]. Oznacza to, że nierzetelny przedsiębiorca może mieć utrudnioną możliwość ubiegania się o przyszłe zamówienia publiczne.

Nie można również wykluczyć ponoszenia przez przedsiębiorcę odpowiedzialności kontraktowej, jeżeli w umowach gminy z przedsiębiorcą przewidziano konsekwencję działania niezgodnego z przepisami prawa. Możliwe jest więc m.in. nałożenie kar umownych za ww. praktykę.

8.2. Weryfikacja danych zawartych w sprawozdaniach

Zgodnie z art. 9o u.u.c.p.g. podmiot prowadzący działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych jest obowiązany do sporządzania kwartalnych sprawozdań. Sprawozdanie jest przekazywane wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta w terminie do końca miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczy (pamiętając, że jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą - art. 57 § 4 kpa).

Powstanie obowiązku sprawozdawczego nie jest zależne od pouczenia, przypomnienia, wezwania do dokonania tej czynności czy poinformowania o upływie terminu do złożenia sprawozdania przez organ. Obowiązek powstaje *ex lege*. Na podmiocie prowadzącym

działalność spoczywa bowiem obowiązek znajomości przepisów prawa dotyczących prowadzonej przez niego działalności. Ustawodawca nie wskazał natomiast na obowiązek złożenia sprawozdania tzw. „zerowego” w sytuacji, gdy przedsiębiorca w danym kwartale nie realizował usług opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych (obowiązek sporządzania i przedkładania sprawozdania zerowego nałożono wyłącznie na podmioty prowadzące działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych).

Istnieje natomiast pogląd, że brak odbioru nieczystości ciekłych w danym okresie sprawozdawczym, w sytuacji braku zawieszenia wykonywania działalności wynikającej z posiadanego zezwolenia lub wygaśnięcia decyzji udzielającej zezwolenia, nie zwalnia z obowiązku przekazania sprawozdania kwartalnego. Przekazanie „zerowego” sprawozdania nie zwalnia też z obowiązku przekazania sprawozdania kompletnego, w tym dołączenia do sprawozdania wymaganych zgodnie z art. 9o ust. 3 pkt 6 i ust. 4 u.u.c.p.g. wykazów.

Ustawodawca nie przewidział również określenia wzoru sprawozdania kwartalnego podmiotów prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych w drodze rozporządzenia. Nie zobowiązał do tego również organów gminy. Wobec powyższego, aby ułatwić składanie sprawozdań, proponujemy udostępnienie podmiotom wzoru sprawozdania, który określa załącznik nr 6 do cz. II Rekomendacji. Udostępniając niniejszy wzór do wykorzystania należy jednak pamiętać, że wprowadzenie zmian w u.u.c.p.g. w tym zakresie może wymagać korekty tego wzoru. O każdej zmianie wzoru trzeba będzie w tej sytuacji poinformować podmioty z niego korzystające.

Dobłą praktyką będzie również poinformowanie przedsiębiorców o sankcjach karnych nakładanych przez organ w przypadku niezłożenia sprawozdania w terminie czy złożenia nierzetelnego sprawozdania, a także w związku z wprowadzeniem nowych wymagań sprawozdawczych podkreślenie, że:

- z zakresu art. 9o ust. 3 pkt 4a u.u.c.p.g. – położenie poszczególnych nieruchomości na terenie obszarów wyznaczonej/nych w obrębie gminy aglomeracji oraz obszarów spoza aglomeracji należy określać wyłącznie na podstawie uchwalonych granic i obszaru aglomeracji z wykorzystaniem np. mapy udostępnionej na stronie internetowej gminy,
- z zakresu art. 9o ust. 4a u.u.c.p.g. – jeżeli na terenie gminy wyznaczono więcej niż jedną aglomerację, informacje o ilości odebranych z tych obszarów nieczystości ciekłych winny być przekazywane z podziałem na te obszary,
- z zakresu art. 9o ust. 6 u.u.c.p.g. – nie powinno się dublować informacji na temat liczby właścicieli nieruchomości, od których odebrano nieczystości ciekłe, jeśli taka usługa była realizowana przez przedsiębiorcę więcej niż jeden raz w okresie sprawozdawczym, powinno się również przypisać do każdej nieruchomości, z której odebrano nieczystości ciekłe jednego właściciela (podmiot faktycznie władający nieruchomością, podmiot z którym zawarto umowę na odbiór nieczystości ciekłych) niezależnie od tego ilu właścicieli nieruchomość posiada – wyjątkiem może być sytuacja gdy z nieruchomości korzysta kilka podmiotów (każdy z odrębnego zbiornika bezodpływowego) na podstawie odrębnych umów;
- z zakresu art. 9o ust. 8 u.u.c.p.g. – w przypadku podpisywania sprawozdania przez osobę upoważnioną do występowania w imieniu prowadzącego działalność każdorazowo należy przedłożyć oryginał lub urzędowo poświadczony odpis pełnomocnictwa (wraz ze stosowną opłatą skarbową) do występowania w imieniu prowadzącego działalność - podpis osoby upoważnionej do występowania w imieniu

prowadzącego działalność winien bowiem być potwierdzony stosownym pełnomocnictwem.

Sprawozdanie w swym zakresie dotyczy działalności na terenie danej jednostki administracyjnej, w której przedsiębiorca uzyskał zezwolenie na jej prowadzenie. Przedsiębiorca prowadzący działalność na terenie kilku gmin winien złożyć odrębne sprawozdanie w każdej gminie.

Weryfikacja danych zawartych w sprawozdaniach podmiotów prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych odbywa się na podstawie art. 9p u.u.c.p.g. Rekomendujemy, aby weryfikację sprawozdania przeprowadzać w zakresie:

1) Rzetelności

- sprawozdanie należy zweryfikować pod kątem zgodności z wymaganiami zawartymi w art. 9o u.u.c.p.g.
- dane dotyczące ilości przekazanych nieczystości ciekłych należy porównać z danymi pozyskanymi ze stacji zlewnych – jeżeli gmina posiada takie dane,
- adresy wykazane w załączniku do sprawozdania, z których zostały odebrane nieczystości ciekłe, należy porównać z adresami w aglomeracji i poza aglomeracją; w przypadku gdy na terenie gminy wyznaczono kilka aglomeracji wykaz powinien wskazywać w obszarze, której aglomeracji znajduje się nieruchomość.

Przepisy u.u.c.p.g. nie definiują pojęcia „nierzetelne sprawozdanie”, zgodnie natomiast z zapisami Słownika Języka Polskiego pojęcie „nierzetelne” jest definiowane jako: „niezgodne z prawdą; nie tak jak należy; niesumiennie, nieuczciwie, a więc np. z błędami, niestaranie, w sposób nasuwający wątpliwości co do jego zgodności ze stanem faktycznym”. Nierzetelnością będzie np. brak wymaganych załączników, brak informacji do jakiej stacji zlewnej zostały przekazane odebrane nieczystości ciekłe albo zawyżona lub zaniżona ich ilość.

Nierzetelnością nie będzie natomiast brak dołączonego pełnomocnictwa, jeśli przedsiębiorca nie składa sprawozdania osobiście. Jest to bowiem jedynie tzw. „brak formalny”. Do zadań organu należy natomiast również weryfikowanie złożonego podpisu przez przedsiębiorcę lub osobę upoważnioną do występowania w jego imieniu na podstawie pełnomocnictwa. W przypadku braku przedłożenia pełnomocnictwa wraz z należną opłatą organ wzywa do jego uzupełnienia zgodnie z art. 64 § 2 kpa pod rygorem nieuznania złożenia sprawozdania (z pouczeniem o art. 9xb ust. 1 pkt 2 i art. 9 ust. 2 u.u.c.p.g.).

W przypadku gdy w wyniku weryfikacji danych zawartych w sprawozdaniu stwierdzone zostanie, że sprawozdanie jest sporządzone nierzetelnie należy wezwać podmiot, który przekazał sprawozdanie, do jego uzupełnienia lub poprawienia wyznaczając termin 14 dni stosownie do art. 9p ust. 2 u.u.c.p.g.

Art. 9p ust. 1 u.c.p.g. wprowadza do porządku prawnego możliwość weryfikowania danych zawartych w sprawozdaniach, w tym w sprawozdaniu przedstawianym przez podmioty prowadzące działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych (dalej: przedsiębiorca). W przypadku gdy zaistnieje potrzeba, wójt / burmistrz / prezydent może zobowiązać przedsiębiorcę do okazania dokumentacji, na podstawie której są sporządzane dokumenty na potrzeby ewidencji odpadów oraz dokumentów potwierdzających przetworzenie odpadów.

Językowa wykładnia przywołanego przepisu wskazuje, że w ramach weryfikacji wójt / burmistrz / prezydent może żądać od przedsiębiorcy wyłącznie dokumentacji, na podstawie której są sporządzane dokumenty na potrzeby ewidencji odpadów oraz dokumentów potwierdzających przetworzenia odpadów.

Zastosowanie wykładni językowej prowadzi do niezrozumiałych i sprzecznych wniosków, bowiem wójt / burmistrz / prezydent nie byłby w stanie zweryfikować wszystkich danych, które zawarte są w sprawozdaniu na podstawie ww. dokumentów. Wydaje się zatem, że interpretacja art. 9p ust. 1 u.u.c.p.g. powinna obrać kierunek celowościowy. Oznacza to, że naczelną intencją ustawodawcy jest umożliwienie wójtowi / burmistrzowi / prezydentowi zweryfikowania danych zawartych w sprawozdaniu przedsiębiorcy. W przypadku powzięcia wątpliwości wójt / burmistrz / prezydent powinien mieć możliwość żądania wszelkich dokumentów, które będą mogły wyjaśnić wątpliwość. Innymi słowy, wójt / burmistrz / prezydent jest uprawniony do żądania dokumentów mających związek z procesem odbierania, transportu oraz zagospodarowania ścieków bytowych lub przemysłowych z terenu danej gminy. Za proponowaną wykładnią przemawia art. 9p ust. 2 u.u.c.p.g., wedle którego w przypadku, gdy sprawozdanie jest sporządzone nierzetelnie, wójt / burmistrz / prezydent wzywa podmiot do uzupełnienia lub poprawienia w terminie 14 dni. Celem ustawodawcy jest zatem zapewnienie poprawności składania sprawozdań, a zatem wójt / burmistrz / prezydent powinien podjąć wszelkie kroki – określone w art. 9p u.u.c.p.g. – które będą zmierzać do realizacji zamierzenia ustawodawcy.

Zwracamy jednak uwagę, że zastosowanie wykładni celowościowej może spotkać się ze sprzeciwem przedsiębiorcy, który podnosić będzie argumentację opartą na podstawie wykładni językowej. Wówczas sprawa zostanie rozstrzygnięta przez sądownictwo administracyjne. Obecnie brak jest jednak orzecznictwa, które wskazywałoby na właściwy kierunek interpretacyjny. Oznacza to, że w przyszłości interpretacja art. 9p ust. 1 u.u.c.p.g. może ulec zmianie.

2) Terminowości

Sprawozdanie należy sprawdzić pod względem daty wpływu (jeżeli sprawozdanie zostało złożone bezpośrednio w siedzibie organu) lub nadania (w przypadku gdy sprawozdanie wysyłane jest za pośrednictwem placówki pocztowej lub na adres doręczeń elektronicznych).

3) Przekazania nieczystości do odpowiedniej oczyszczalni ścieków w aglomeracji

- należy zweryfikować czy nieczystości ciekłe odbierane z obszaru aglomeracji przekazywane są do oczyszczalni ścieków spełniającej wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 p.w., przewidzianych dla oczyszczalni ścieków w aglomeracji, z której są one dostarczane;
- należy zweryfikować czy nieczystości ciekłe przekazywane są do stacji zlewnej, zgodnie z udzielonym zezwoleniem na świadczenie usług odbioru i transportu nieczystości ciekłych;
- należy zweryfikować czy przedsiębiorca odbiera i przekazuje do stacji zlewnej (wskazany w zezwoleniu lub w zgłoszeniu) właściwy rodzaj nieczystości ciekłych.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie:

- rzetelności sprawozdania;
- terminowości złożenia sprawozdania;

- przekazywania nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych i osadników w przydomowych oczyszczalniach ścieków zlokalizowanych w obszarze aglomeracji do odpowiedniej oczyszczalni ścieków;

organ zobowiązany jest do wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej (w myśl art. 9xb ust. 1 pkt 1-3 u.u.c.p.g.). Wymierzając karę pieniężną organ winien wziąć pod uwagę:

- częstotliwość niedopełniania w przeszłości obowiązku, w następstwie którego ma być nałożona kara;
- uprzednie ukaranie za to samo zachowanie;
- stopień przyczynienia się strony, na którą jest nakładana administracyjna kara pieniężna, do powstania naruszenia prawa;
- wysokość korzyści, którą strona osiągnęła lub straty, której uniknęła.

W przypadku zaś stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie:

- przekazywania nieczystości ciekłych do innej niż ujęta w zezwoleniu stacji zlewnej,
- nieprzekazania kwartalnego sprawozdania w terminie 90 dni od dnia upływu terminu wskazanego na jego przekazanie,

organ, który wydał zezwolenie, na mocy art. 9 ust. 2 u.u.c.p.g. powinien wezwać przedsiębiorcę do niezwłocznego zaniechania naruszania warunków zezwolenia nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. Jeżeli przedsiębiorca mimo wezwania nadal narusza te warunki organ cofa zezwolenie bez odszkodowania.

8.3. Kary administracyjne za nieprawidłowości w zakresie prowadzonej działalności

Zgodnie z art. 9xb ust. 1 u.u.c.p.g. :

Podmiot prowadzący działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych, który:

1) przekazuje nierzetelne sprawozdanie, o którym mowa w art. 9o - podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 zł do 500 zł, jeżeli sprawozdanie zostanie uzupełnione lub poprawione w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, o którym mowa w art. 9p ust. 2 u.u.c.p.g. (w przypadku gdy sprawozdanie jest sporządzone nierzetelnie, wójt, burmistrz lub prezydent miasta wzywa podmiot, który przekazał sprawozdanie, do jego uzupełnienia lub poprawienia w terminie 14 dni), a w przypadku niezastosowania się do wezwania - od 500 zł do 5000 zł;

Przy ustalaniu wysokości kary administracyjnej stosujemy:

– art. 9zc ust. 1 u.u.c.p.g przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 9xb ust.1 pkt.1 u.u.c.p.g., właściwy organ bierze pod uwagę stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia oraz dotychczasową działalność podmiotu,

– art. 9zc ust. 2 u.u.c.p.g administracyjna kara pieniężna na podstawie art. 9xb ust.1 pkt.1 u.u.c.p.g. w przypadku niezastosowania się do wezwania, o którym mowa w art. 9p ust. 2 u.u.c.p.g., może być wymierzana wielokrotnie, z tym, że łączna wysokość kar, za dany rok kalendarzowy, dotycząca danego sprawozdania, nie może przekroczyć 50 000 zł.

2) przekazuje po terminie sprawozdanie, o którym mowa w art. 9o u.u.c.p.g. - podlega karze pieniężnej w wysokości 300 zł za każdy dzień opóźnienia, nie więcej jednak niż za 90 dni;

Należy zwrócić uwagę, że art. 9xb ust.1 pkt 2 u.u.c.p.g. (w brzmieniu sprzed nowelizacji z 9 sierpnia 2022 r.) częściowo został uznany za niezgodny z art. 20, art. 22, art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przez wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 grudnia 2022 r. sygn. akt SK 66/21 (Dz.U.2022.2797) z dnia 28 grudnia 2022 r. Zgodnie z tym wyrokiem wymieniony wyżej przepis traci moc w zakresie, w jakim przewiduje obowiązek nałożenia przez właściwy organ samorządu terytorialnego administracyjnej kary pieniężnej za przekazanie po terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 9o powołanej ustawy, w sztywno określonej wysokości, bez względu na okoliczności tego czynu.

Rozważając wpływ wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 grudnia 2022 r. sygn. akt SK 66/21 na możliwość nakładania kary na przedsiębiorcę, który przekazuje po terminie sprawozdanie w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych wskazać przyjdzie, że przedmiotowe orzeczenie zostało wydane na kanwie art. 9xb pkt 2, art. 9zc ust. 1 oraz art. 9zf u.u.c.p.g. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 8 sierpnia 2022 r. w zakresie obowiązku nałożenia kary pieniężnej za przekazanie po terminie sprawozdania, w sztywno określonej wysokości, bez względu na okoliczności tego czynu. Tytułem przypomnienia, że art. 9xb pkt 2 u.u.c.p.g. brzmiał: „Podmiot prowadzący działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, który przekazuje po terminie sprawozdanie, o którym mowa w art. 9o u.u.c.p.g. – podlega karze pieniężnej w wysokości 100 zł za każdy dzień opóźnienia, nie więcej jednak niż za 365 dni.”.

Natomiast art. 9zc ust. 1 u.u.c.p.g. wskazywał, że: „Przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 9x ust. 1 pkt 2-4, art. 9xa pkt 2, art. 9xb pkt 1, art. 9y ust. 1 pkt 2-4 i art. 9z ust. 1 pkt 2 i ust. 4 u.u.c.p.g., właściwy organ bierze pod uwagę stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia oraz dotychczasową działalność podmiotu.”

Przeprowadzenie wykładni ww. przepisów wskazuje, że ustawodawca intencjonalnie określił obowiązek sztywnego nakładania kary administracyjnej z tytułu nieterminowego składania sprawozdań. Nie ulega wątpliwości, że uzasadnieniem niniejszej tezy jest brak ujęcia w art. 9zc ust. 1 u.u.c.p.g. przepisu art. 9xb pkt 2 u.u.c.p.g. Wobec powyższego Trybunał Konstytucyjny uznał, że ww. przepisy są niezgodne z ustawą zasadniczą, w zakresie w jakim przewidują obowiązek sztywnego nałożenia kary administracyjnej, bez względu na okoliczności tego czynu. W uzasadnieniu skład orzekający podniósł, że stosowanie kar administracyjnych nie może opierać się na idei odpowiedzialności czysto obiektywnej, całkowicie oderwanej od okoliczności konkretnego przypadku, w tym winy sprawcy. Stwierdzono, że istotna jest możliwość uwolnienia się od odpowiedzialności przez wykazanie, że niedopełnienie obowiązku jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności. Ponadto, w zaskarżonych regulacjach dostrzeżono ingerencję państwa w wolności wykonywania działalności gospodarczej jako elementu wolności działalności gospodarczej i prawa własności.

W konkluzji orzeczenia uznano, że skutkiem wyroku nie jest zatem utrata mocy obowiązującej art. 9xb pkt 2, art. 9zc ust. 1 oraz art. 9zf u.u.c.p.g., lecz wyeliminowanie elementów odwołujących się do obowiązku nałożenia kary pieniężnej za przekazanie po terminie sprawozdania, w sztywno określonej wysokości, bez względu na okoliczności tego czynu.

Powyższe oznacza to, że Trybunał Konstytucyjny nałożył na ustawodawcę obowiązek dokonania zmian w prawie, które uwzględniać będą możliwość uwolnienia się od ww. kary administracyjnej. Do czasu nowelizacji przepisów Trybunał Konstytucyjny nakazał sądom administracyjnym i organom administracji publicznej uwzględnianie konstytucyjnego standardu ochrony praw człowieka tj. poprzez łagodzenie przewidzianego automatyzmu

w wymierzaniu ww. kar administracyjnych. Innymi słowy, organ wbrew brzmieniu przepisów nie powinien stosować „automatyzmu” przy nakładaniu kary administracyjnej.

Ocena Trybunału Konstytucyjnego znajduje również zastosowanie względem obecnego brzmienia art. 9xb ust. 1 pkt 2, art. 9zc ust. 1 oraz art. 9zf u.u.c.p.g. Nowelizacja przepisów, która weszła w życie w dniu 9 sierpnia 2022 r. nie zlikwidowała wadliwości konstytucyjnej bowiem nadal nie jest możliwym zastosowania przesłanek łagodzących w trakcie nakładania przedmiotowej kary. **Występuje zatem wtórna niekonstytucyjność przepisu, a zatem organy zobowiązane są do łagodzenia automatyzmu w wymierzaniu ww. kar administracyjnych.**

3) dostarcza nieczystości ciekłe pochodzące ze zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków do oczyszczalni ścieków niespełniającej wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 p.w., przewidzianych dla oczyszczalni ścieków w aglomeracji, z której są dostarczane nieczystości ciekłe - podlega karze pieniężnej w wysokości od 1000 zł do 10 000 zł za każde takie dostarczenie nieczystości ciekłych;

W myśl art. 9xb ust. 2 u.u.c.p.g wymierzając karę pieniężną, o której mowa w art. 9xb ust. 1 pkt 3 u.u.c.p.g., bierze się pod uwagę przesłanki, o których mowa w art. 189d pkt 2 i 4-6 kpa.

Art. 189d kpa - Wymierzając administracyjną karę pieniężną, organ administracji publicznej bierze pod uwagę:

- 2) częstotliwość niedopełniania w przeszłości obowiązku albo naruszania zakazu tego samego rodzaju co niedopełnienie obowiązku albo naruszenie zakazu, w następstwie którego ma być nałożona kara;*
- 4) stopień przyczynienia się strony, na którą jest nakładana administracyjna kara pieniężna, do powstania naruszenia prawa;*
- 5) działania podjęte przez stronę dobrowolnie w celu uniknięcia skutków naruszenia prawa;*
- 6) wysokość korzyści, którą strona osiągnęła, lub straty, której uniknęła.*

Do kar pieniężnych zgodnie z art. 9zf u.u.c.p.g stosuje się przepisy działu III o.p., z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują wójtowi / burmistrzowi / prezydentowi miasta oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska. Kary pieniężne, o których mowa w art. 9xb u.u.c.p.g, zgodnie z art. 9zb ust. 1b u.u.c.p.g. nakłada, w drodze decyzji, wójt, burmistrz lub prezydenta miasta, właściwy ze względu na miejsce prowadzenia działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

Należy pamiętać, że w sprawach o wymierzenie administracyjnej kary pieniężnej mogą znaleźć zastosowanie również przepisy działu IVa kpa zatytułowanego „Administracyjne kary pieniężne”.

W myśl art. 189a § 1 kpa bowiem w sprawach nakładania lub wymierzania administracyjnej kary pieniężnej lub udzielania ulg w jej wykonaniu stosuje się przepisy niniejszego działu, przy czym stosownie do brzmienia paragrafu 2 tego artykułu w przypadkach uregulowanych w przepisach odrębnych:

- 1) przesłanek wymiaru administracyjnej kary pieniężnej,
- 2) odstępiania od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej lub udzielenia pouczenia,
- 3) terminów przedawnienia nakładania administracyjnej kary pieniężnej,
- 4) terminów przedawnienia egzekucji administracyjnej kary pieniężnej,

- 5) odsetek od zaległej administracyjnej kary pieniężnej,
- 6) udzielenia ulg w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej,

- przepisów działu w tym zakresie nie stosuje się.

Zgodnie z regułą kolizyjną określoną w przywołanym powyżej art. 189a § 2 kpa, przepisy działu IVa kpa mają charakter uzupełniający, w stosunku do zagadnień nieuregulowanych w przepisach szczególnych i stosowanie poszczególnych przepisów tego działu będzie wyłączone, w takim zakresie, w jakim przepisy szczególne regulować będą odrębnie konkretne administracyjne kary pieniężne. Użyte sformułowanie tego przepisu wskazuje również, że w przypadku częściowego uregulowania problematyki kar w przepisach szczególnych, to tylko w tym zakresie nie znajdują zastosowania przepisy działu IVa kpa.

Powyższe oznacza, że w przypadku braku regulacji prawnych dotyczących odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej, udzielenia pouczenia czy ustalenia wymiaru kary w przepisach u.u.c.p.g. jak i w przepisach Działu III o.p. zastosowanie znajdują przepisy Działu IVa k.p.a.

W szczególności należy mieć na uwadze:

- przepisy art. 189d kpa, wymierzając administracyjną karę pieniężną, organ administracji publicznej bierze pod uwagę:
 - 1) wagę i okoliczności naruszenia prawa, w szczególności potrzebę ochrony życia lub zdrowia, ochrony mienia w znacznych rozmiarach lub ochrony ważnego interesu publicznego lub wyjątkowo ważnego interesu strony oraz czas trwania tego naruszenia;
 - 2) częstotliwość niedopełnienia w przeszłości obowiązku albo naruszenia zakazu, w następstwie którego ma być nałożona kara;
 - 3) uprzednie ukaranie za to samo zachowanie za przestępstwo, przestępstwo skarbowe, wykroczenie lub wykroczenie skarbowe;
 - 4) stopień przyczynienia się strony, na którą jest nakładana administracyjna kara pieniężna, do powstania naruszenia prawa;
 - 5) działania podjęte przez stronę dobrowolnie w celu uniknięcia skutków naruszenia prawa;
 - 6) wysokość korzyści, którą strona osiągnęła, lub straty, której uniknęła;
 - 7) w przypadku osoby fizycznej - warunki osobiste strony, na którą administracyjna kara pieniężna jest nakładana.
- przepis art. 189 f § 1 pkt 1 kpa, zgodnie z którym organ administracji publicznej, w drodze decyzji, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszenia prawa.

Wzór decyzji nakładającej karę na przedsiębiorcę prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych za przekazanie sprawozdania po terminie (art.9xb ust.1 pkt 2 u.u.p.c.g.) zawarto w załączniku nr 7 do cz. II Rekomendacji.

W załączniku nr 8 do cz. II Rekomendacji zawarto wzór orzeczenia ws. odstąpienia od nałożenia kary, z uwagi na znikomą wagę naruszenia prawa i zaprzestanie przez stronę jego naruszania.

9. Rolnicze wykorzystanie ścieków

Realizując zadania kontrolne w zakresie sposobów gromadzenia i pozbywania się nieczystości ciekłych z nieruchomości możemy spotkać się również z przypadkami rolniczego wykorzystania ścieków. Należy się zastanowić czy każde wylewanie nieczystości na użytki zielone jest prawnie dopuszczone i czy może zostać uznane za właściwy sposób pozbywania się nieczystości ciekłych.

Istotne znaczenie będą tu miały przepisy p.w., które dopuszczają rolnicze wykorzystanie ścieków. Zgodnie bowiem z art. 84 p.w. dopuszczalne jest rolnicze wykorzystanie ścieków bytowych, ścieków komunalnych, ścieków przemysłowych biologicznie rozkładalnych oraz wód odprowadzanych z obiektów chowu lub hodowli ryb. Rozumie się przez to ich zastosowanie do:

- nawadniania użytków rolnych;
- nawożenia użytków rolnych przez dodanie materiałów do gleby albo przez rozproszanie na powierzchni, albo przez wstrzykiwanie do gruntu, umieszczenie pod powierzchnią gruntu lub mieszanie z warstwami powierzchniowymi gruntu;
- nawadniania oraz nawożenia stawów wykorzystywanych do chowu lub hodowli ryb.

Zwrócić należy przy tym uwagę, że cytowany przepis wspomina także o regulujących takie wykorzystanie ścieków pozwoleniach wodnoprawnych i zintegrowanych, wskazujących ich roczne i sezonowe dawki.

Zgodnie z art. 84 p.w. zakazuje się rolniczego wykorzystania ścieków, gdy:

- grunt jest zamrznięty, zalany wodą, nasycony wodą lub przykryty śniegiem, z wyjątkiem dna stawów ziemnych wykorzystywanych do chowu i hodowli ryb,
- na gruntach wykorzystywanych do upraw roślin przeznaczonych do spożycia w stanie surowym,
- na gruntach, w których zwierciadło wód podziemnych znajduje się płycej niż 1,5 m od powierzchni ziemi lub od dna rowu odprowadzającego ścieki,
- na obszarach o spadku terenu większym niż 10% dla gruntów ornych i 20% dla łąk, pastwisk oraz plantacji drzew leśnych,
- na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią w okresie prognozowanego wezbrania wód.

Ścieki przeznaczone do użytku rolniczego nie mogą zagrażać jakości wód podziemnych i powierzchniowych, a przede wszystkim nie mogą powodować zanieczyszczenia wód substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego.

Nieczystości ciekłe, które mają być wykorzystane rolniczo muszą spełniać normy określone w rozporządzeniu z dnia 12 lipca 2019 r. Wymagania te zapisano w § 16, a ponadto wynikają z odpowiedniego stosowania załączników nr 4, 9, 10 i 11 do rozporządzenia z dnia 12 lipca 2019 r.

Zgodnie z rozporządzeniem ścieki mogą być przeznaczone do rolniczego wykorzystania, jeżeli:

- BZT5 zostało zredukowane co najmniej o 20%, a zawartość zawiesiny ogólnej co najmniej o 50%,

- spełniają warunki sanitarne, określone w załączniku nr 9 do rozporządzenia, co oznacza, że bakterie chorobotwórcze z rodzaju Salmonella są niewykrywalne w 1 litrze ścieków oraz nie zostanie stwierdzona obecność żywych jaj pasożytów (Ascaris sp., Trichuris, Toxocara sp.) w 1 litrze ścieków;
- nie stanowią zagrożenia dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych, a w szczególności nie spowodują zanieczyszczenia tych wód substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego;
- nie zawierają substancji zanieczyszczających w ilościach przekraczających najwyższe dopuszczalne wartości substancji zanieczyszczających, określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

Należy także pamiętać, że wykorzystując rolniczo ścieki, niezbędne jest wykonywanie badań mikrobiologicznych i parazytologicznych oraz badania stanu i składu ścieków przeznaczonych do rolniczego wykorzystania co najmniej raz na dwa miesiące.

W treści omawianego § 16 rozporządzenia z dnia 12 lipca 2019 r. dodano także wskazania dotyczące gruntów, na których może być prowadzone rolnicze wykorzystanie ścieków. Wymagane jest przeprowadzanie co 5 lat badań zawartości metali ciężkich w glebach na obszarach, na których może być stosowane rolnicze wykorzystanie ścieków. Ponadto do rolniczego wykorzystania ścieków nie nadają się obszary płytkiego występowania skał szczelinowych nieodizolowanych od powierzchni warstwą nieprzepuszczalną. Położenie gruntów, na których może być stosowane rolnicze wykorzystanie ścieków opisuje załącznik nr 11 do rozporządzenia z dnia 12 lipca 2019 r.

Wracając do wymagań wynikających wprost z p.w. zwrócić należy uwagę, że rolnik, który chce wywozić ścieki bytowe na swoje grunty, musi także pamiętać, że przy ich stosowaniu obowiązują podobne zasady jak przy nawozach naturalnych. Dlatego musi je uwzględnić w planie nawożenia azotem lub w obliczeniach maksymalnych dawek azotu zgodnie z „Programem działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”.

Dyskusyjne pozostaje czy rolnicze wykorzystanie ścieków dopuszczalne jest w ramach zwykłego korzystania z wody.

Zwrócić należy uwagę, że opisujący tą formę korzystania z wód art. 33 p.w. wyróżnia jedynie dwie formy dopuszczalnych w jego zakresie działań tj.:

- pobór wód podziemnych lub wód powierzchniowych w ilości średniorocznie nieprzekraczającej 5 m³ na dobę;
- wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w ilości nieprzekraczającej łącznie 5 m³ na dobę.

Ponadto przepisy odpowiednio art. 34 i 35 p.w. wyraźnie traktują jako odmienne formy korzystania z wód rolnicze wykorzystanie ścieków (wskazane w art. 34 pkt 14 p.w.) i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi (wymienione w art. 35 ust. 3 pkt 5 p.w.).

Zamieszanie przy tym może powodować fakt, że w przywołanym art. 34 pkt 14 p.w. mowa jest o rolniczym wykorzystaniu ścieków, jeżeli ich łączna ilość jest większa niż 5 m³ na dobę.

Wynika stąd jednoznacznie, że przekroczenie tej ilości wykorzystywanych ścieków wymaga bezwzględnie uzyskania pozwolenia wodnoprawnego (wg art. 389 pkt 2 p.w.). Pozostaje pytanie: co robić, gdy ilość ta nie przekracza wspomnianych 5 m³ na dobę? Zdaniem Grupy Roboczej brak jednoznacznej odpowiedzi. Należałoby takie przypadki kierować do

PGW Wody Polskie celem podjęcia stosownych działań weryfikacyjno-kontrolnych (zgodnie z art. 335 p.w.) lub wydania przez w/w organ ogólnych wytycznych.

Zapisy u.u.c.p.g. jak również rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie wskazują na bezwzględny obowiązek posiadania zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków w przypadku braku możliwości przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej oraz na obowiązek opróżniania tych urządzeń przez gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.

Właściciel nieruchomości ma obowiązek gromadzenia i pozbywania się nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami u.u.c.p.g. Czy zatem w przypadku rolniczego wykorzystania ścieków przez właściciela nieruchomości będącego rolnikiem niezbędne będzie posiadanie przez niego umowy na opróżnianie zbiornika zawartej z przedsiębiorcą posiadającym zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych?

W naszej ocenie rolnicze wykorzystanie ścieków nie wyklucza takiego obowiązku. Pozbywanie się nieczystości ciekłych poprzez zlecenie ich wywozu uprawnionemu do tego podmiotowi niezależnie od rolniczego wykorzystania ścieków, będzie niezbędne biorąc pod uwagę ograniczenia związane z terminami i dawkami stosowania ścieków bytowych do celów rolniczych.

W przypadku wykazania przez właściciela nieruchomości będącego rolnikiem, w toku kontroli w zakresie pozbywania się nieczystości ciekłych, rolniczego wykorzystania ścieków, poza kontrolą umowy oraz dowodów uiszczenia opłat za te usługi niezbędne będzie udokumentowanie wykonywania badań ścieków, które zostały wykorzystane na cele rolnicze oraz badania gruntów, na których je wykorzystano, jak również w określonych przypadkach posiadania pozwolenia wodnoprawnego.

Brak tych dokumentów winien być uznany za niewłaściwe postępowanie z nieczystościami ciekłymi i powinien powodować podjęcie przez organ działań pokontrolnych:

[1] przekazanie sprawy do Wód Polskich – jako organu właściwego do kontroli gospodarowania wodami.

Do decyzji tego organu winno należeć stwierdzenie czy w danym przypadku rolnicze wykorzystanie ścieków jest zgodne z przepisami ustawy p.w. Występując do PGW Wody Polskie z wnioskiem o kontrolę i podjęcie odpowiednich działań warto zwrócić się o informację zwrotną dotyczącą ustaleń i podjętych decyzji, co będzie niezbędne dla określenia dalszych obowiązków po stronie organu kontrolnego (wójta / burmistrza / prezydenta).

[2] w przypadku potwierdzenia nieprawidłowości przez PGW WP – podjęcie działań odpowiednich dla braku umowy lub dowodów uiszczenia opłat w ilości odpowiadającej ilości wody zużywanej na danej nieruchomości – przekazanie sprawy Straży Miejskiej / Policji lub postępowanie sądowe.

10. Mobilne kabiny sanitarne wyposażone w zbiorniki bezodpływowe – jak je ujmować w ewidencji

U.u.c.p.g. klasyfikuje kabiny przenośne na równi ze zbiornikiem bezodpływowym. Wobec tego przedsiębiorcy obsługujący tego typu urządzenia podlegają tym samym obowiązkom wynikającym z ustawy, co podmioty opróżniające zbiorniki bezodpływowe tzw. szamba.

Przedsiębiorca wykorzystujący w swojej działalności kabiny przenośne jest zobowiązany do uzyskania zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych oraz podlega pełnej sprawozdawczości w trybie art. 9o u.u.c.p.g. Kabiny przenośne często wykorzystywane są tymczasowo na nieruchomościach, na których nie zamieszkują mieszkańcy, ani nie jest prowadzona stała działalność.

Urządzenia te często wykorzystywane są na potrzeby organizacji imprez masowych, prowadzenia robót budowlanych (w tym inwestycje liniowe), czy zapewnienia sanitariatów na obszarach wykorzystywanych turystycznie. Czas korzystania z kabin przenośnych to czasem okres zaledwie kilku lub kilkunastu dni. Kabina taka będzie wówczas ujęta w sprawozdaniu za dany kwartał, ale już w kolejnym sprawozdaniu jej nie będzie, gdyż impreza plenerowa zakończyła się np. w ciągu zaledwie jednej doby.

W związku z tym powstaje pytanie jak ujmować kabiny przenośne w ewidencji?

Rekomenduje się ujęcie wykazu kabin przenośnych jako osobny plik w ramach prowadzonej ewidencji, którego zadaniem będzie podsumowanie ilości nieczystości ciekłych odebranych w tym systemie celem wykorzystania do sprawozdawczości. W przypadku tego typu urządzeń niemożliwa będzie w sprawozdaniu wójta do wykazania np. ilość osób zameldowanych - art. 3 ust. 5 pkt 2 u.u.c.p.g.

W związku z tym zasadnym byłoby wprowadzenie do u.u.c.p.g. definicji dla przenośnych kabin sanitarnych, które wykorzystywane są tymczasowo na nieruchomości. Wykorzystywanie tego typu urządzeń do gromadzenia nieczystości ciekłych na potrzeby organizacji imprez masowych, prowadzenia robót budowlanych czy zapewnienia sanitariatów na obszarach wykorzystywanych turystycznie winno zostać objęte odrębnymi regulacjami prawnymi. Przyjmując odrębne regulacje dla kabin przenośnych wykorzystywanych czasowo celowym zdaje się uproszczenie sprawozdawczości składanej przez przedsiębiorców prowadzących działalność w tym zakresie, przy jednoczesnym zapewnieniu spełnienia wymagań wynikających z dyrektywy ściekowej.

Niestety Rekomendacje nie są takim narzędziem i mogą tylko sygnalizować pewną niespójność w stosowaniu przepisów czy też braki w tym zakresie.

11. Obszar i granice aglomeracji oraz Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych – związki z ewidencją, kontrolami i ich ustaleniami

Zgodnie z art. 86 ust. 1 p.w. aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców co najmniej 2000 powinny być wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych, przy czym:

- pojęcie aglomeracji oznacza teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu tych ścieków (art. 86 ust. 3 pkt 1 p.w.);
- pojęcie równoważnej liczby mieszkańców oznacza ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych wyrażonych jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT5) w ilości 60 g tlenu na dobę (art. 86 ust. 3 pkt 2 p.w.).

Inaczej mówiąc, aglomeracja jest podstawą jednostką przestrzenną, w granicach której prowadzi się zbieranie i przekazywanie ścieków do oczyszczalni ścieków (albo do końcowego punktu zrzutu tych ścieków), której wielkość określa parametr równoważnej liczby mieszkańców (RLM) – wyznaczony na poziomie nie mniejszym niż 2000.

Zgodnie z art. 87 ust. 1 p.w., przedmiotowe aglomeracje wyznacza rada gminy, w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego, przy uwzględnieniu współdziałania uzgodnieniowego z organami wskazanymi w art. 87 ust. 4 p.w. (w tym z Wodami Polskimi). Wody Polskie odmawiają przedmiotowego uzgodnienia (co stanowi przeszkodę w wyznaczeniu aglomeracji), gdy aglomeracja nie spełnia któregokolwiek z warunków określonych w art. 87a p.w. lub warunków określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 95 ust. 1 lub art. 99 ust. 1 p.w.

Stosownie do art. 87a p.w. aglomeracja wyznaczona na podstawie art. 87 ust. 1 p.w. powinna spełniać następujące warunki:

- 1) być wyposażona w sieć kanalizacyjną gwarantującą zbieranie co najmniej 98% ładunku zanieczyszczeń z obszaru aglomeracji wyrażonego w równoważnej liczbie mieszkańców;
- 2) ładunek zanieczyszczeń niezebrany siecią kanalizacyjną, o której mowa w pkt 1:
 - a) w przypadku gdy stanowi nie więcej niż 2% ładunku zanieczyszczeń z obszaru aglomeracji – jest mniejszy niż 2000 równoważnej liczby mieszkańców oraz
 - b) jest oczyszczany w innych systemach oczyszczania ścieków, zapewniających taki sam poziom ochrony środowiska jak dla całej aglomeracji;
- 3) zapewniać wydajność oczyszczalni ścieków pozwalającą odebrać całość ładunku zanieczyszczeń powstających w aglomeracji wyrażonego w równoważnej liczbie mieszkańców oraz
- 4) stosować technologię oczyszczania ścieków z aglomeracji gwarantującą osiągnięcie wymaganych przepisami powszechnie obowiązującymi standardów oczyszczania ścieków dla oczyszczalni ścieków w aglomeracji o określonej wielkości wyrażonej równoważną liczbą mieszkańców.

Gminy przedkładają Wodom Polskim corocznie, nie później niż do dnia 28 lutego, sprawozdania z realizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (zwanego KPOŚKą) za rok ubiegły (art. 89 ust. 1 pkt 1 p.w.). Przedmiotowe sprawozdanie zawiera m.in. informacje o: stanie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej, oczyszczalnie ścieków komunalnych oraz indywidualne systemy oczyszczania ścieków, liczbie mieszkańców korzystających ze zbiorników bezodpływowych (szamb) oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie nieskanalizowanym (w obrębie zasięgu aglomeracji), postępie realizacji przedsięwzięć określonych w krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych, ilości wytworzonych w ciągu roku Mg suchej masy osadów ściekowych w oczyszczalniach ścieków komunalnych w aglomeracji oraz o sposobie zagospodarowania tych osadów, ilości ścieków wytworzonych na obszarze aglomeracji oraz jakości ścieków oczyszczonych i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Zakres danych wymaganych do sprawozdanie z KPOŚKi, ale również niezbędnych do dokonywania co dwa lata przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta okresowych przeglądów obszarów i granic wyznaczonych aglomeracji oraz zaistniałych zmian równoważnej liczby mieszkańców w aglomeracji (co może wpłynąć na potrzebę poinformowania rady gminy o konieczności zmiany obszarów i granic aglomeracji) wymaga od gminy posiadania aktualnych danych o gminnej gospodarce ściekowej. Zebranie tych

danych wiąże się więc z koniecznością ciągłego aktualizowania danych pozyskiwanych przy prowadzonych kontrolach, zbieranych w ramach obowiązkowej ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, która z kolei co do zasady prowadzona jest nie tylko w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania, ale również w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej. Prowadzone ewidencje bez wątpienia są również dokumentami niezbędnymi do poprawnego wyliczenia RLM.

Mając powyższe na uwadze, Grupa Robocza zaleca, aby dążyć do ciągłej aktualizacji danych gromadzonych w ww. ewidencjach z wykorzystaniem wszystkich narzędzi, o których mowa w obu częściach Rekomendacji.

Załączniki do II części Rekomendacji:

Załącznik nr 1 – Wzór decyzji o ustaleniu opłat za opróżnianie zbiornika bezodpływowego lub osadnika w instalacji przydomowej oczyszczalni ścieków (wykonanie zastępcze art. 6 ust. 6 u.u.c.p.g.)

Załącznik nr 2 – Szczegółowe wymagania dla oczyszczalni przydomowych – przepisy prawa

Załącznik nr 3 – Wzór upoważnienia do kontroli podmiotu prowadzącego działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych

Załącznik nr 4 – Wzór zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli podmiotu prowadzącego działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych

Załącznik nr 5 – Wzór protokołu kontroli podmiotu prowadzącego działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych

Załącznik nr 6 – Wzór sprawozdania podmiotu prowadzącego działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych

Załącznik nr 7 – Wzór decyzji ws. nałożenia kary pieniężnej za przekazanie sprawozdania po terminie (art.9xb ust.1 pkt 2 u.u.c.p.g.)

Załącznik nr 8 – Wzór decyzji ws. odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej za przekazanie sprawozdania po terminie (art. 189f § 1 pkt 1 kpa w związku z art. 9xb ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g.)

Załącznik nr 1
Wzór decyzji o ustaleniu opłat za
opróżnianie zbiornika
bezodpływowego lub osadnika
w instalacji przydomowej
oczyszczalni ścieków (wykonanie
zastępcze art. 6 ust. 6 u.u.c.p.g.)

DECYZJA

Na podstawie art. 6 ust. 6, 7, 8, 9 i 12 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U.), art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z ..).

z urzędu,

Wójt / Burmistrz / Prezydent Miasta

1. Zobowiązuje Pana/Panią, właściciela nieruchomości położonej w przy ulicy nr (działka nr), do uiszczania opłat za opróżnianie zbiornika bezodpływowego i transport nieczystości ciekłych, zorganizowane przez Gminę.....
2. Opłata za opróżnianie zbiornika bezodpływowego wynosi zł miesięcznie za opróżnianie zbiornika i transport nieczystości ciekłych raz w miesiącu ze zbiornika bezodpływowego o pojemności
3. Właściciel nieruchomości zobowiązany jest do udostępnienia dojazdu pojazdu asenizacyjnego do zbiornika bezodpływowego zlokalizowanego na nieruchomości w każdy pierwszy piątek miesiąca w godzinach -
4. Opłata, o której mowa w pkt 2, jest Pan/i zobowiązany/a uiszczać w terminie do dnia każdego miesiąca z góry/z dołu, bez wezwania, na rachunek bankowy Gminy nr lub w kasie Urzędu Gminy
5. Decyzja wydawana jest na okres od do
6. Decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U.) właściciel nieruchomości jest zobowiązany do pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy i przepisami odrębnymi. Częstotliwość i sposób pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego na terenie gminy określa

uchwała Rady Gminy w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminach (art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy).

Gmina jest obowiązana zorganizować odbieranie odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych i osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków w przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów, o których mowa powyżej (art. 6 ust. 6). W celu realizacji tego zadania wójt, burmistrz, prezydent miasta wydaje z urzędu decyzję, w której określa (art. 6 ust. 7 ustawy):

- 1) obowiązek uiszczania opłat za odbieranie odpadów komunalnych lub opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków;
- 2) wysokość opłat wyliczonych z zastosowaniem stawek, o których mowa w ust. 2;
- 3) terminy uiszczania opłat, o których mowa w pkt 1;
- 4) sposób i terminy udostępniania pojemników, zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków w celu ich opróżnienia lub worków w celu ich odebrania.

Wysokość opłaty ujętej w przedmiotowej decyzji określa się na podstawie uchwały Rady Gminy w sprawie górnych stawek opłat

Powyższej decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności i wydaje się ją na okres 1 roku. Przedmiotowa decyzja ulega przedłużeniu w drodze decyzji wydawanej z urzędu, na kolejny okres, jeżeli właściciel nieruchomości nie przedstawi, na co najmniej 3 miesiące przed upływem daty obowiązywania decyzji, umowy, w której termin rozpoczęcia wykonywania usługi nie jest późniejszy niż data utraty mocy obowiązującej decyzji.

W wyniku przeprowadzonej kontroli nieruchomości położonej w przy ul. (działka ew.), której właścicielem jest stwierdzono, iż właściciel nie zawarł umowy z gminną jednostką organizacyjną, ani z przedsiębiorcą posiadającym zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych pomimo istnienia takiego obowiązku.

Organ ustalił strony postępowania i pismem z dnia zawiadomił o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiotowej sprawie. W toku postępowania ustalono

Na podstawie art. 6 ust. 7 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z), wójt, burmistrz, prezydent miasta wydał z urzędu decyzję ustalającą obowiązek uiszczenia opłaty za opróżnienie zbiornika bezodpływowego. W decyzji tej określona została wysokość opłaty, termin uiszczenia opłaty oraz sposób i termin udostępnienie zbiornika bezodpływowego.

Wysokość opłat została ustalona w oparciu o stawki określone uchwałą Rady Gminy nr z dnia w sprawie określenia górnych stawek opłat Częstotliwość odbioru nieczystości ciekłych określono na podstawie ilości pobranej wody i pojemności zbiornika bezodpływowego.

Decyzja została wydana na okres 1 roku. Decyzja zostanie przedłużona w drodze decyzji wydawanej z urzędu, na kolejny okres, jeżeli właściciel nieruchomości nie przedstawi, na co najmniej 3 miesiące przed upływem daty obowiązywania decyzji, umowy, w której termin rozpoczęcia wykonywania usługi nie jest późniejszy niż data utraty mocy obowiązującej decyzji.

Wobec powyższych należało orzec jak w sentencji decyzji.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji służy stronie odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Odwołanie wnosi się za pośrednictwem prezydenta / burmistrza / wójta gminy, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Odwołanie od przedmiotowej decyzji, zgodnie z art. 222 Ordynacji podatkowej powinno zawierać zarzuty przeciw decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

Na podstawie art. 210 paragraf 2a Ordynacji podatkowej poucza się, że niniejsza decyzja podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, poucza się także o odpowiedzialności karnej za usunięcie, ukrycie, zbycie, darowanie, zniszczenie, rzeczywiste lub pozorne obciążenie albo uszkodzenie składników majątku strony, mające na celu udaremnienie zabezpieczenia lub egzekucji obowiązku wynikającego z tej decyzji.

Załącznik nr 2
Szczegółowe wymagania dla
oczyszczalni przydomowych
– przepisy prawa

Podstawowe definicje

Art. 16 pkt 5 p.w. - **cieki naturalne** to rzeki, strugi, strumienie i potoki oraz inne wody płynące w sposób ciągły lub okresowy naturalnymi lub uregulowanymi korytami.

Art. 16 pkt 21 p.w. - **kanały** to sztuczne koryta prowadzące wody w sposób ciągły lub okresowy, o szerokości dna co najmniej 1,5 m przy ich ujściu lub ujęciu.

Art. 16 pkt 47 p.w. - **rowy** to sztuczne koryta prowadzące wodę w sposób ciągły lub okresowy, o szerokości dna mniejszej niż 1,5 m przy ujściu.

Art. 16 pkt 61 lit a) p.w. - **ścieki** to wprowadzane do wód lub do ziemi wody zużyte na cele bytowe lub gospodarcze.

Art. 16 pkt 62 p.w. - **ścieki bytowe** to ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków.

Art. 16 pkt 63 p.w. - **ścieki komunalne** to ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych.

Art. 16 pkt 64 p.w. - **ścieki przemysłowe** to ścieki niebędące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

Art. 16 pkt 65 p.w. - **urządzenia wodne** to urządzenia lub budowle służące do kształtowania zasobów wodnych lub korzystania z tych zasobów, w tym (w zakresie możliwości wprowadzania ścieków):

a) *urządzenia lub budowle piętrzące, przeciwpowodziowe i regulacyjne, a także kanały i rowy, (...)*

f) *wyloty urządzeń kanalizacyjnych służące do wprowadzania ścieków do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych oraz wyloty służące do wprowadzania wody do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych.*

Art. 3 pkt 4 lit. a) p.o.ś. - **emisja** to substancje wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio, w wyniku działalności człowieka, do wody, gleby lub ziemi.

Art. 3 pkt 20 p.o.ś. - **podmiot korzystający ze środowiska** to:

a) *przedsiębiorca w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców oraz przedsiębiorca zagraniczny w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także osoby prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych, chowu lub hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,*

b) jednostka organizacyjna niebędąca przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców,

c) osoba fizyczna niebędąca podmiotem, o którym mowa w lit. a, korzystająca ze środowiska w zakresie, w jakim korzystanie ze środowiska wymaga pozwolenia.

Art. 3 pkt 36 p.o.ś. - **substancja** to pierwiastki chemiczne oraz ich związki, mieszaniny lub roztwory występujące w środowisku lub powstałe w wyniku działalności człowieka.

Art. 3 pkt 43 p.o.ś. - **wielkość emisji** to rodzaj i ilość wprowadzanych substancji w określonym czasie oraz stężenia lub poziomy substancji w wprowadzanych ściekach.

Art. 3 pkt 46 p.o.ś. - **wprowadzanie ścieków do ziemi** to także wprowadzanie ścieków do gleby.

Prawo właściciela gruntu do zwykłego korzystania z wód

Art. 33 ust. 1 p.w. - Właścicielowi gruntu przysługuje prawo do zwykłego korzystania z wód stanowiących jego własność oraz z wód podziemnych znajdujących się w jego gruncie.

Art. 33 ust. 2 p.w. - Prawo do zwykłego korzystania z wód nie uprawnia do wykonywania urządzeń wodnych bez wymaganej zgody wodnoprawnej.

Art. 33 ust. 3 p.w. - Zwykłe korzystanie z wód służy zaspokojeniu potrzeb własnego gospodarstwa domowego lub własnego gospodarstwa rolnego.

Art. 33 ust. 4 pkt 2 p.w. - **Zwykłe korzystanie z wód obejmuje wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w ilości nieprzekraczającej łącznie 5 m³ na dobę.**

Zapewnienie dostępu do usług wodnych

Art. 35 ust. 1 p.w. - Usługi wodne polegają na zapewnieniu gospodarstwom domowym, podmiotom publicznym oraz podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą możliwości korzystania z wód w zakresie wykraczającym poza zakres powszechnego korzystania z wód, zwykłego korzystania z wód oraz szczególnego korzystania z wód.

Art. 35 ust. 3 pkt 5 p.w. - Usługi wodne obejmują wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, obejmujące także wprowadzanie ścieków do urządzeń wodnych.

Ochrona wód przed zanieczyszczeniem

Art. 79 p.w. - Zakazuje się rozcieńczania ścieków w celu uzyskania ich stanu, składu oraz minimalnego procentu redukcji substancji zanieczyszczających zgodnych z przepisami wydanymi na podstawie art. 99 ust. 1 pkt 2.

Art. 83. Ust. 1 p.w. - Wprowadzający ścieki do wód lub do ziemi są obowiązani zapewnić ochronę wód przed zanieczyszczeniem, w szczególności przez budowę i eksploatację urządzeń służących tej ochronie, a tam, gdzie jest to celowe, powtórne wykorzystanie oczyszczonych ścieków.

Art. 99 ust. 1 p.w. - Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw klimatu oraz ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze **rozporządzenia**:

(...)

2) warunki, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, w szczególności ścieków bytowych, ścieków komunalnych oraz ścieków przemysłowych, w tym najwyższe dopuszczalne wartości substancji zanieczyszczających, oraz warunki, jakie należy spełnić w celu rolniczego wykorzystania ścieków, a także miejsce, sposób i minimalną częstotliwość pobierania próbek ścieków, metodyki referencyjne analizy i sposób oceny czy ścieki odpowiadają wymaganym warunkom;

3) najwyższe dopuszczalne wartości substancji zanieczyszczających dla ścieków z oczyszczalni ścieków bytowych i ścieków komunalnych oraz dla ścieków z oczyszczalni ścieków w aglomeracji.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych.

WYMAGANIA „FORMALNE” WEDŁUG KOMPETENCJI POSZCZEGÓLNYCH ORGANÓW

A – kompetencje WÓD POLSKICH

Art. 240 ust. 4 pkt 1 lit. b) p.w. - **Zarządy zlewni**, wykonując zadania Wód Polskich, prowadzą sprawy dotyczące zgód wodnoprawnych, o których mowa w art. 388 ust. 1 pkt 1 (tj. pozwoleń wodnoprawnych), z uwzględnieniem przepisów art. 397 ust. 3.

Art. 240 ust. 5 pkt 3 i 4 p.w. - **Nadzory wodne**, wykonując zadania Wód Polskich, prowadzą sprawy dotyczące zgłoszeń wodnoprawnych oraz przyjmują wnioski o wydanie zgód wodnoprawnych oraz innych decyzji przewidzianych w ustawie, z uwzględnieniem przepisów art. 397 ust. 3.

Art. 389 pkt 1 i 6 p.w. - Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, **pozwolenie wodnoprawne jest wymagane na usługi wodne oraz na wykonanie urządzeń wodnych.**

Art. 394 ust. 1 pkt 13 p.w. - **Zgłoszenia wodnoprawnego wymaga** wykonanie urządzeń wodnych służących do wprowadzania do ziemi ścieków oczyszczonych w przydomowej oczyszczalni ścieków na potrzeby zwykłego korzystania z wód.

Art. 395 pkt 7 p.w. - **Pozwolenia wodnoprawnego albo zgłoszenia wodnoprawnego nie wymaga** wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w ilości nieprzekraczającej łącznie 5 m³ na dobę, na potrzeby zwykłego korzystania z wód.

Art. 407 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 p.w. - Pozwolenie wodnoprawne wydaje się na wniosek, do którego dołącza się operat wodnoprawny (sporządzony stosownie do art. 408 i art. 409 ust 1, 2 i 4 ustawy) oraz pozostałe dokumenty wskazane w art. 407 ust. 2 pkt 2-6ustawy - jeżeli są wymagane.

Art. 414 ust. 1 pkt 1 i 3 p.w. - Pozwolenie wodnoprawne wygasa m.in., jeżeli upłynął okres, na który pozwolenie było wydane, lub jeżeli zakład nie rozpoczął wykonywania urządzeń wodnych na podstawie pozwoleń wodnoprawnych w terminie 3 lat od dnia, w którym pozwolenia te stały się ostateczne.

Art. 415 pkt 1, 2 i 6 p.w. - Pozwolenie wodnoprawne można cofnąć lub ograniczyć bez odszkodowania min., jeżeli zakład zmienia cel i zakres korzystania z wód lub warunki wykonywania uprawnień ustalonych w pozwoleniu wodnoprawnym, lub jeżeli urządzenia wodne wykonane zostały niezgodnie z warunkami ustalonymi w pozwoleniu wodnoprawnym lub nie są należycie utrzymywane, lub jeżeli nastąpiła zmiana przepisów wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2.

Art. 421 p.w. - Zgłoszenie wodnoprawne powinno zawierać:

- 1) oznaczenie zakładu dokonującego zgłoszenia z podaniem jego siedziby i adresu;
- 2) określenie:
 - a) celu planowanych do wykonania czynności, robót lub urządzeń wodnych,

- b) stanu prawnego nieruchomości, na której czynności, roboty lub urządzenia wodne będą wykonywane,
- c) wykonywanych robót w sposób opisowy, podstawowych parametrów charakteryzujących planowane roboty oraz warunków ich wykonania,
- d) lokalizacji czynności, robót lub urządzeń wodnych, z podaniem nazwy lub numeru obrębu ewidencyjnego z numerem lub numerami działek ewidencyjnych oraz współrzędnymi,
- e) planowanego terminu rozpoczęcia robót lub czynności.

Art. 422 p.w. - Do zgłoszenia wodnoprawnego dołącza się:

- 1) mapę sytuacyjno-wysokościową pobraną z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego z naniesionym schematem planowanych czynności, robót lub urządzeń wodnych i zasięgiem ich oddziaływania lub inną mapę opatrzoną przez organ Służby Geodezyjnej i Kartograficznej odpowiednią klauzulą urzędową;
- 2) odpowiednie szkice lub rysunki;
- 3) wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku - decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego albo decyzję o warunkach zabudowy, jeżeli są wymagane;
- 4) zgodę właściciela urządzenia wodnego, które jest niezbędne do wykonania planowanych czynności, robót lub urządzeń wodnych;
- 5) potwierdzenie skutecznego zgłoszenia, o którym mowa w art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jeżeli jest wymagane.

Art. 423 ust. 1 p.w. - Zgłoszenia wodnoprawnego należy dokonać przed terminem zamierzonego rozpoczęcia wykonywania urządzeń wodnych.

Art. 423 ust. 2 p.w. - Do wykonywania urządzeń wodnych podlegających obowiązkowi zgłoszenia wodnoprawnego można przystąpić, jeżeli w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia organ właściwy w sprawach zgłoszeń wodnoprawnych nie wniesie, w drodze decyzji, sprzeciwu i nie później niż po upływie 3 lat od określonego w zgłoszeniu terminu ich rozpoczęcia. Dokonanie zgłoszenia wodnoprawnego nie zwalnia z obowiązku uzyskania uzgodnień i decyzji wymaganych na podstawie przepisów odrębnych.

Art. 423 ust. 3 p.w. - Po upływie 3 lat od określonego w zgłoszeniu wodnoprawnym terminu rozpoczęcia wykonywania urządzeń wodnych podlegających obowiązkowi zgłoszenia wodnoprawnego, zgłoszenie wodnoprawne staje się bezprzedmiotowe.

Art. 423 ust. 4 p.w. - W przypadku konieczności uzupełnienia zgłoszenia wodnoprawnego organ właściwy w sprawach zgłoszeń wodnoprawnych nakłada, w drodze postanowienia, na zgłaszającego obowiązek uzupełnienia, w określonym terminie, brakujących dokumentów lub informacji, a w przypadku ich nieuzupełnienia - wnosi sprzeciw, w drodze decyzji.

Art. 423 ust. 5 p.w. - Organ właściwy w sprawach zgłoszeń wodnoprawnych wnosi sprzeciw, jeżeli wykonywanie urządzeń wodnych, a także korzystanie z wód:

- 1) jest objęte obowiązkiem uzyskania pozwolenia wodnoprawnego;
- 2) narusza ustalenia dokumentów, o których mowa w art. 396 ust. 1 pkt 1-7, nie spełnia wymagań, o których mowa w art. 396 ust. 1 pkt 8, lub narusza interesy osób trzecich, w tym właściciela wód;
- 3) zagraża osiągnięciu celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 oraz w art. 61.

Art. 423 ust. 9 p.w. - W przypadku, gdy organ właściwy w sprawach zgłoszeń wodnoprawnych nie wniósł sprzeciwu, na wniosek dokonującego zgłoszenia, wydaje zaświadczenie o niezgłoszeniu sprzeciwu.

Art. 423 ust. 10 i 11 p.w. - Przyjęcie zgłoszenia wodnoprawnego może nastąpić przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 2. O przyjęciu zgłoszenia wodnoprawnego przed terminem, organ zawiadamia wnioskodawcę.

B – kompetencje STAROSTY

Art. 29 ust. 1 pkt p.b. - **Nie wymaga decyzji o pozwoleniu na budowę, natomiast wymaga zgłoszenia**, o którym mowa w art. 30, budowa oczyszczalni ścieków o wydajności do 7,50 m³ na dobę.

Art. 30 ust. 1b p.b. - Zgłoszenia budowy lub wykonywania innych robót budowlanych dokonuje się organowi administracji architektoniczno-budowlanej.

Art. 30 ust. 2 p.b. - W zgłoszeniu należy określić rodzaj, zakres, miejsce i sposób wykonywania robót budowlanych oraz termin ich rozpoczęcia.

Art. 30 ust. 2a p.b. - Do zgłoszenia należy dołączyć m.in.:

- 1) oświadczenie, o którym mowa w art. 32 ust. 4 pkt 2 (tj.: oświadczenie, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej, o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane);
- 2) odpowiednie szkice lub rysunki - w zależności od potrzeb;
- 3) pozwolenia, uzgodnienia i opinie, których obowiązek dołączenia wynika z przepisów odrębnych ustaw, w szczególności decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, zgodnie z art. 72 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, lub kopie tych pozwoleń, uzgodnień, opinii i innych dokumentów.

Art. 30 ust. 4d i 4fp.b. - Zgłoszenia budowy lub wykonywania innych robót budowlanych dokonuje się w:

1) postaci papierowej albo

2) formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo.

Formularz zgłoszenia, o którym mowa w ust. 4d, w formie dokumentu elektronicznego Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego udostępnia na portalu e-Budownictwo.

Art. 30 ust. 5 p.b. - Zgłoszenia należy dokonać przed terminem zamierzonego rozpoczęcia robót budowlanych. Organ administracji architektoniczno-budowlanej, w terminie 21 dni od dnia doręczenia zgłoszenia, może, w drodze decyzji, wnieść sprzeciw. Do wykonywania robót budowlanych można przystąpić, jeżeli organ administracji architektoniczno-budowlanej nie wniósł sprzeciwu w tym terminie.

Art. 30 ust. 5aa p.b. - Organ administracji architektoniczno-budowlanej może z urzędu, przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 5, wydać zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu. Wydanie zaświadczenia wyłącza możliwość wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w ust. 6 i 7, oraz uprawnia inwestora do rozpoczęcia robót budowlanych. Przepis ust. 5e stosuje się odpowiednio.

Art. 30 ust. 5b p.b. - W przypadku nierozpoczęcia wykonywania robót budowlanych przed upływem 3 lat od określonego w zgłoszeniu terminu ich rozpoczęcia, rozpoczęcie tych robót może nastąpić po dokonaniu ponownego zgłoszenia.

Art. 30 ust. 5c p.b. - W razie konieczności uzupełnienia zgłoszenia organ administracji architektoniczno-budowlanej nakłada na zgłaszającego, w drodze postanowienia, obowiązek uzupełnienia, w określonym terminie, brakujących dokumentów, a w przypadku ich nieuzupełnienia - wnosi sprzeciw w drodze decyzji.

Art. 30 ust. 6 p.b. - Organ administracji architektoniczno-budowlanej wnosi sprzeciw min., jeżeli:

- 1) zgłoszenie dotyczy budowy lub wykonywania robót budowlanych objętych obowiązkiem uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę;
- 2) budowa lub wykonywanie robót budowlanych objętych zgłoszeniem narusza ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy, inne akty prawa miejscowego lub inne przepisy;
- (...)
- 4) roboty budowlane zostały rozpoczęte z naruszeniem ust. 5.

Art. 30 ust. 7 p.b. - Organ administracji architektoniczno-budowlanej może nałożyć, w drodze decyzji, o której mowa w ust. 5, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych objętych obowiązkiem zgłoszenia, jeżeli ich realizacja może naruszać ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy lub spowodować:

- 1) zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia;
- 2) pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków;
- 3) pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych;
- 4) wprowadzenie, utrwalenie, zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.

C – kompetencje WÓJTA, BURMISTRZA, PREZYDENTA MIASTA

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia, **zgłoszenia z uwagi na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi wymagają** oczyszczalnie ścieków o przepustowości do 5 m³ na dobę, wykorzystywane na potrzeby własnego gospodarstwa domowego lub rolnego w ramach zwykłego korzystania z wód.

Art. 378 ust. 3 p.o.ś. - W przypadku zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest właściwy w sprawach:

- 1) wydawania decyzji, o których mowa w art. 154 ust. 1;
- 2) przyjmowania wyników pomiarów, o których mowa w art. 149* i 150;
- 3) przyjmowania zgłoszeń, o których mowa w art. 152 ust. 1.

* w ocenie Grupy Roboczej nie znajduje zastosowania dla przydomowych oczyszczalni ścieków

Art. 152 ust. 1 p.o.ś. - Instalacja, z której emisja nie wymaga pozwolenia, mogąca negatywnie oddziaływać na środowisko, podlega zgłoszeniu organowi ochrony środowiska, z zastrzeżeniem ust. 8.

Art. 152 ust. 2 p.o.ś. - Zgłoszenie eksploatacji instalacji powinno zawierać:

- 1) oznaczenie prowadzącego instalację, jego adres zamieszkania lub siedziby;
- 2) adres zakładu*, na którego terenie prowadzona jest eksploatacja instalacji;
- 3) ~~rodzaj i zakres prowadzonej działalności, w tym wielkość produkcji lub wielkość świadczonych usług*~~
- 4) czas funkcjonowania instalacji (dni tygodnia i godziny);
- 5) wielkość i rodzaj emisji;
- 6) opis stosowanych metod ograniczania wielkości emisji;
- 7) informację czy stopień ograniczania wielkości emisji jest zgodny z obowiązującymi przepisami.

* w ocenie Grupy Roboczej nie znajduje zastosowania dla przydomowych oczyszczalni ścieków

Art. 152 ust. 3 p.o.ś. - Prowadzący instalację, o której mowa w ust. 1, jest obowiązany do dokonania zgłoszenia przed rozpoczęciem jej eksploatacji, z zastrzeżeniem ust. 5. Przepis art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego (dotyczący braków formalnych podania) stosuje się odpowiednio.

Art. 152 ust. 4 p.o.ś. - Do rozpoczęcia eksploatacji nowo zabudowanej lub zmienionej w sposób istotny można przystąpić, jeżeli organ właściwy do przyjęcia zgłoszenia w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia nie wniesie sprzeciwu w drodze decyzji.

Art. 152 ust. 4a p.o.ś. - Sprzeciw, o którym mowa w ust. 4, jest wnoszony, jeżeli:

- 1) eksploatacja instalacji objętej zgłoszeniem powodowałaby przekroczenie standardów emisyjnych lub standardów jakości środowiska;
- 2) instalacja nie spełnia wymagań ochrony środowiska, o których mowa w art. 76 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy, (tj.: 1) wykonanie wymaganych przepisami lub określonych w decyzjach administracyjnych środków technicznych chroniących środowisko; 2) zastosowanie odpowiednich rozwiązań technologicznych, wynikających z ustaw lub decyzji).

Art. 152 ust. 4b p.o.ś. - Organ właściwy do przyjęcia zgłoszenia może z urzędu, przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 4, wydać zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu. Wydanie zaświadczenia wyłącza możliwość wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w ust. 4, oraz uprawnia zgłaszającego do rozpoczęcia eksploatacji instalacji.

Art. 152 ust. 5 p.o.ś. - Instalację, o której mowa w ust. 1, objętą obowiązkiem zgłoszenia w okresie, gdy jest już ona eksploatowana, prowadzący ją jest obowiązany zgłosić w terminie 6 miesięcy od dnia, w którym została ona objęta tym obowiązkiem.

Art. 152 ust. 6 p.o.ś. - Prowadzący instalację, o której mowa w ust. 1, jest obowiązany:

- 1) przedłożyć organowi właściwemu do przyjęcia zgłoszenia informacje o:
 - a) rezygnacji z rozpoczęcia eksploatacji instalacji,
 - b) zakończeniu eksploatacji instalacji,
 - c) zmianie w zakresie danych lub informacji, o których mowa w ust. 2;
- 2) dokonać ponownego zgłoszenia instalacji, jeżeli zmiana wprowadzona w instalacji ma charakter istotnej zmiany lub w przypadku nierozpoczęcia eksploatacji instalacji przed upływem 12 miesięcy od dnia upływu terminu do wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w ust. 4, albo od dnia wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 4b.

Art. 152 ust. 8a p.o.ś. - Zgłoszenia oraz informacje, o których mowa w ust. 1 i 6 dokonuje się lub przekazuje w postaci papierowej lub elektronicznej.

Art. 154 ust. 1 p.o.ś. - Organ ochrony środowiska może ustalić, w drodze decyzji, wymagania w zakresie ochrony środowiska dotyczące eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, o ile jest to uzasadnione koniecznością ochrony środowiska.

WYMAGANIA „JAKOŚCIOWE” WEDŁUG rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych, które w zakresie swojej regulacji wdraża m.in. dyrektywę Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych.

§ 4 ust. 1 - Ścieki bytowe (...), ścieki z oczyszczalni ścieków bytowych (...), wprowadzane do wód lub do ziemi, nie powinny zawierać substancji zanieczyszczających w ilościach przekraczających najwyższe dopuszczalne wartości albo powinny spełniać minimalny procent

redukcji substancji zanieczyszczających, zapewniający nieprzekroczenie najwyższych dopuszczalnych wartości substancji zanieczyszczających, określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 4 ust. 2 - Ścieki bytowe z oczyszczalni ścieków **w aglomeracji** (...), wprowadzane do wód lub do ziemi, nie powinny zawierać substancji zanieczyszczających w ilościach przekraczających najwyższe dopuszczalne wartości albo powinny spełniać minimalny procent redukcji substancji zanieczyszczających, zapewniający nieprzekroczenie najwyższych dopuszczalnych wartości substancji zanieczyszczających, określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

§ 11 ust. 1 - Ścieki z oczyszczalni ścieków bytowych (...), ścieki bytowe z oczyszczalni ścieków **w aglomeracji** (...) mogą być wprowadzane do ziemi, jeżeli nie będą stanowiły zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych określonych dla jednolitych części wód podziemnych, o których mowa w art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, oraz jeżeli odpowiednio:

1) nie zostały przekroczone najwyższe dopuszczalne wartości substancji zanieczyszczających dla:

a) ścieków z oczyszczalni ścieków bytowych (...):

- o RLM oczyszczalni do 9999 - określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia dla RLM oczyszczalni od 2000 do 9999, (...)
- **w aglomeracji** - określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia odpowiednio do RLM aglomeracji,

§ 11 ust. 4 - Ścieki pochodzące z własnego gospodarstwa domowego lub gospodarstwa rolnego, zlokalizowanego poza aglomeracją, mogą być wprowadzane do ziemi w ramach zwykłego korzystania z wód, w granicach gruntu stanowiącego własność wprowadzającego, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) ich ilość nie przekracza łącznie 5,0 m³ na dobę;
- 2) BZT₅ ścieków dopływających do indywidualnego systemu oczyszczania ścieków jest zredukowane co najmniej o 20%, a zawartość zawiesiny ogólnej co najmniej o 50%;
- 3) miejsce wprowadzania ścieków do ziemi jest oddzielone warstwą gruntu o miąższości co najmniej 1,5 m od najwyższego użytkowego poziomu wodonośnego wód podziemnych.

§ 11 ust. 5 - Ścieki pochodzące z własnego gospodarstwa domowego lub gospodarstwa rolnego, zlokalizowanego w aglomeracji, mogą być wprowadzane do ziemi w ramach zwykłego korzystania z wód, w granicach gruntu stanowiącego własność wprowadzającego, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) ich ilość nie przekracza łącznie 5,0 m³ na dobę;
- 2) nie przekraczają najwyższych dopuszczalnych wartości substancji zanieczyszczających właściwych dla RLM aglomeracji, na obszarze której zlokalizowane jest gospodarstwo, określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 3) miejsce ich wprowadzania do ziemi jest oddzielone warstwą gruntu o miąższości co najmniej 1,5 m od najwyższego użytkowego poziomu wodonośnego wód podziemnych.

OBOWIĄZKOWE BADANIA OCZYSZCZANYCH ŚCIEKÓW

1. **WEDŁUG rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi**

ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych.

§ 5. ust. 1 - Pobierania próbek ścieków bytowych (...), wprowadzanych do wód lub do ziemi, do celów oznaczenia wartości substancji zanieczyszczających lub procentu redukcji substancji zanieczyszczających, określonych w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia, dokonuje się:

- 1) w regularnych odstępach czasu w okresie roku;*
- 2) stale w tym samym miejscu, w którym ścieki są wprowadzane do wód lub do ziemi, lub w innym miejscu reprezentatywnym dla jakości tych ścieków, a jeżeli z **pozwolenia wodnoprawnego** albo pozwolenia zintegrowanego wynika, że poboru próbek ścieków dokonuje się w miejscach, w których ścieki dopływają do oczyszczalni ścieków, również stale w tych samych miejscach.*

§ 5. ust. 2 - Liczba pobranych średnich dobowych próbek ścieków, o których mowa w ust. 1, nie może być mniejsza niż dla:

- 1) RLM oczyszczalni poniżej 2000 - 4 próbki w okresie roku, a jeżeli ścieki spełniają wymagane warunki - 2 próbki w następnym roku; w przypadku gdy co najmniej jedna próbka z dwóch pobranych nie spełnia wymaganych warunków, w następnym roku pobiera się ponownie 4 próbki;*
- 2) RLM oczyszczalni od 2000 do 9999 - 12 próbek w okresie roku, a jeżeli zostanie wykazane, że ścieki spełniają wymagane warunki - 4 próbki w następnym roku; w przypadku gdy co najmniej jedna próbka z czterech pobranych nie spełnia wymaganych warunków, w następnym roku pobiera się ponownie 12 próbek;*
- 3) RLM oczyszczalni od 10000 do 49999 - 12 próbek w okresie roku;*
- 4) RLM oczyszczalni równej 50000 i większej - 24 próbki w okresie roku.*

*§ 5. ust. 3 - Jeżeli w **pozwoleniu wodnoprawnym** na wprowadzanie ścieków bytowych (...) do wód lub do ziemi są określone minimalne procenty redukcji substancji zanieczyszczających, to pobieranie próbek ścieków dotyczy ścieków dopływających do oczyszczalni ścieków bytowych (...) oraz wprowadzanych do wód lub do ziemi z oczyszczalni ścieków bytowych (...).*

*§ 5. ust. 11 - Roczny okres poboru próbek liczony jest od dnia, w którym decyzja w sprawie wydania **pozwolenia wodnoprawnego** lub udzielenia pozwolenia zintegrowanego stała się ostateczna; jeżeli w pozwoleniu wodnoprawnym lub pozwoleniu zintegrowanym została określona inna data, od której obowiązuje to pozwolenie, roczny okres poboru próbek liczony jest od tej daty. Próbki pobierane są przez cały okres obowiązywania **pozwolenia wodnoprawnego** lub pozwolenia zintegrowanego.*

2. WEDŁUG ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska

Art. 147 [Okresowe, ciągle i wstępne pomiary wielkości emisji]

- 1. Prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia są obowiązani do okresowych pomiarów wielkości emisji.*
- 2. Prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia są obowiązani do ciągłych pomiarów wielkości emisji w razie wprowadzania do środowiska znacznych ilości substancji lub energii.*
- 3. Zakres obowiązku prowadzenia pomiarów, o których mowa w ust. 1 i 2, może być związany z parametrami charakteryzującymi wydajność lub moc instalacji albo urządzenia.*

4. Prowadzący instalację nowo zbudowaną lub zmienioną w istotny sposób, z **której emisja wymaga pozwolenia**, jest obowiązany do przeprowadzenia wstępnych pomiarów wielkości emisji z tej instalacji.
5. Obowiązek, o którym mowa w ust. 4, należy zrealizować najpóźniej w ciągu 14 dni od zakończenia rozruchu instalacji lub uruchomienia urządzenia, chyba że organ właściwy do wydania pozwolenia **określił w pozwoleniu** inny termin.
6. Prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia są obowiązani do ewidencjonowania wyników przeprowadzonych pomiarów oraz ich przechowywania przez 5 lat od zakończenia roku kalendarzowego, którego dotyczą.

Art. 147a [Podmioty wykonujące pomiary wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska]

1. Prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia są obowiązani zapewnić wykonanie pomiarów wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska, w tym pobieranie próbek przez:

- 1) akredytowane laboratorium w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2021 r. poz. 1344 oraz z 2022 r. poz. 974) lub
- 2) certyfikowane jednostki badawcze, o których mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1816) – w zakresie badań, do których wykonywania są obowiązani.

Art. 148 [Wymagania w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji]

1. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, wymagania w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji, o których mowa w art. 147 ust. 1 i 2, mając na uwadze potrzebę zapewnienia systematycznej kontroli wielkości emisji z **niektórych instalacji**, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, zostaną ustalone:

- 1) **przypadki, w których są wymagane ciągle pomiary** emisji z instalacji, źródła spalania paliw albo z urządzenia spalania lub współspalania odpadów;
- 2) **przypadki, w których są wymagane okresowe pomiary** emisji z instalacji, źródła spalania paliw albo z urządzenia spalania lub współspalania odpadów, oraz częstotliwości prowadzenia tych pomiarów;
- 3) zakres wykonywania niektórych pomiarów;
- 4) referencyjne metodyki wykonywania pomiarów;
- 5) sposób ewidencjonowania przeprowadzonych pomiarów.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, zostanie zawarte wymaganie prowadzenia pomiarów w zależności odpowiednio od:

- 1) **rodzaju instalacji** albo urządzenia;
- 2) **nominalnej wielkości emisji** z instalacji albo urządzenia;
- 3) parametrów charakteryzujących wydajność lub moc instalacji albo urządzenia.

4. Jeżeli obowiązek prowadzenia pomiarów nie wynika z nominalnej wielkości emisji, rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, określa substancje albo energie, których pomiar jest obowiązkowy.

5. **Wymagań dotyczących okresowych pomiarów emisji nie ustanawia się, gdy są one określone w przepisach odrębnych.**

Art. 149 [Przedstawienie organom wyników pomiarów. Rodzaje wyników pomiarów oraz terminy i sposoby ich prezentacji]

1. Wyniki pomiarów, o których mowa w art. 147 ust. 1, 2 i 4, prowadzący instalację i użytkownik urządzenia przedstawiają organowi ochrony środowiska oraz wojewódzkiemu inspektorowi

ochrony środowiska, jeżeli pomiary te mają szczególne znaczenie ze względu na potrzebę zapewnienia systematycznej kontroli wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska.

2. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją instalacji lub urządzenia, które ze względu na szczególne znaczenie dla zapewnienia systematycznej kontroli wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska przekazuje się właściwym organom ochrony środowiska oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska,
- 2) terminy i sposób prezentacji danych, o których mowa w pkt 1
- kierując się potrzebą zapewnienia systematycznej kontroli wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, zostaną ustalone:

1) przypadki, w których wymagane jest przedkładanie wyników pomiarów z uwagi na:

- a) rodzaj instalacji lub urządzenia,
 - b) nominalną wielkość emisji,
 - c) parametry charakteryzujące wydajność lub moc instalacji lub urządzenia;
- 2) formy przedkładanych wyników pomiarów;
 - 3) układy przekazywanych wyników pomiarów;
 - 4) wymagane techniki przedkładania wyników pomiarów;
 - 5) terminy przedkładania wyników pomiarów w zależności od ich rodzajów.

4. Minister właściwy do spraw klimatu może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) inne niż wyniki pomiarów, o których mowa w art. 147 ust. 1, 2 i 4, dane zbierane w wyniku monitorowania procesów technologicznych w związku z **wymaganiami pozwolenia**, które ze względu na szczególne znaczenie dla zapewnienia systematycznej kontroli wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska powinny być przekazywane właściwym organom ochrony środowiska oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska,
- 2) terminy i sposób prezentacji danych, o których mowa w pkt 1
- kierując się potrzebą zapewnienia właściwym organom wyników monitorowania procesów technologicznych przez **podmioty korzystające ze środowiska**.

Art. 150 [Postępowanie w przedmiocie wydania decyzji nakładającej obowiązek prowadzenia pomiarów lub ich przedkładania]

1. Organ ochrony środowiska **może, w drodze decyzji**, nałożyć na prowadzącego instalację lub użytkownika urządzenia obowiązek prowadzenia w określonym czasie pomiarów wielkości emisji wykraczających poza obowiązki, o których mowa w art. 147 ust. 1, 2 i 4, jeżeli z przeprowadzonej kontroli wynika, że nastąpiło przekroczenie standardów emisyjnych; do wyników przeprowadzonych pomiarów stosuje się odpowiednio przepis art. 147 ust. 6.
2. Wydając decyzję, o której mowa w ust. 1, właściwy organ może nałożyć obowiązek przedkładania mu wyników pomiarów, określając zakres i terminy ich przedkładania, a także wymagania w zakresie formy, układu i wymaganych technik ich przedkładania.
3. Jeżeli z przeprowadzonej kontroli wynika, że nastąpiło przekroczenie standardów emisyjnych, organ ochrony środowiska może, w drodze decyzji, nałożyć na prowadzącego instalację lub użytkownika urządzenia obowiązek przedkładania mu wyników pomiarów wielkości emisji wykraczających poza obowiązki, o których mowa w art. 149 ust. 1, określając zakres i terminy ich przedkładania, a także wymagania w zakresie formy, układu i wymaganych technik ich przedkładania.

4. Postępowanie w przedmiocie wydania decyzji nakładającej obowiązek prowadzenia pomiarów lub ich przedkładania wszczynają się z urzędu.

Art. 151 [Dodatkowe wymagania w zakresie pomiarów wielkości emisji]

Jeżeli wymagane jest pozwolenie na emisję z instalacji, organ właściwy do jego wydania może nałożyć dodatkowe wymagania wykraczające poza wymagania, o których mowa w art. 147 i przepisach wydanych na podstawie art. 148, a także określić dodatkowe wymagania w zakresie prowadzenia pomiarów, jeżeli przemawiają za tym szczególne względy ochrony.

3. WEDŁUG ustawy z dnia 20 lipca 2017 r.- Prawo wodne

Art. 304 [Obowiązek przekazywania wyników pomiarów ilości pobranych wód lub wprowadzanych ścieków]

1. **Podmioty korzystające z usług wodnych** są obowiązane do przekazywania wyników prowadzonych pomiarów (...) ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, w zakresie określonym w pozwoleniu wodnoprawnym (...):

1) do organu właściwego w sprawach pozwoleń wodnoprawnych (...) - w terminie do dnia 1 marca każdego roku za rok poprzedni;

2) do właściwego organu Inspekcji Ochrony Środowiska:

(...)

b) w przypadku pomiarów okresowych wykonywanych częściej niż jeden raz w miesiącu – w terminie 30 dni od dnia zakończenia kwartału, w którym pomiary zostały wykonane,

c) w pozostałych przypadkach - w terminie 30 dni od dnia zakończenia pomiaru.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, formę i układ przekazywanych wyników pomiarów (...) ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, kierując się potrzebą ujednoczenia oraz uporządkowania przekazywanych wyników pomiarów (rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 20 stycznia 2020 r. w sprawie formy i układu przekazywanych wyników pomiarów ilości pobranych wód podziemnych i wód powierzchniowych oraz ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi).

Art. 403 [Treść pozwolenia wodnoprawnego]

2. W dostosowaniu do rodzaju działalności, której dotyczy pozwolenie wodnoprawne, **w pozwoleniu wodnoprawnym ustala się** w szczególności:

3) ilość ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi (...) oraz stan i skład wprowadzanych ścieków albo minimalny procent redukcji substancji zanieczyszczających w procesie oczyszczania ścieków, (...);

7) termin rozpoczęcia, sposób i zakres prowadzenia pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód, do ziemi (...);

8) miejsce i sposób poboru próbek ścieków;

4. Organ właściwy w sprawach pozwoleń wodnoprawnych, mając na uwadze stosowaną przez zakład technologię oczyszczania ścieków i częstotliwość wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, **może określić w pozwoleniu** inny niż wskazany w przepisach wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 pkt 2 sposób prowadzenia pomiarów jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, w tym pobierania próbek.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, organ właściwy w sprawach pozwoleń wodnoprawnych **określa w pozwoleniu** sposób dokonywania oceny wyników pomiarów, czy ścieki odpowiadają wymaganym warunkom.

Załącznik nr 3
Wzór upoważnienia do kontroli
podmiotu prowadzącego
działalność w zakresie
opróżniania zbiorników
bezodpływowych lub osadników
w instalacjach przydomowych
oczyszczalni ścieków i transportu
nieczystości ciekłych

(pieczętka organu)

miejsowość, r.

Nr sprawy/upoważnienia:

Pan/i
(stanowisko, oznaczenie komórki)

UPOWAŻNIENIE

Działając na podstawie art. 9u ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn.: Dz. U. z poz.), w związku z art. 49 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z poz.) oraz art. 379 ust. 1 i 380 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz. U. z z poz., z późn. zm.) upoważniam Pana/Paniąlegitymującą/ego się dokumentem - legitymacją służbową nr

Zakres kontroli: przestrzeganie warunków zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków oraz transportu nieczystości ciekłych, udzielonego decyzją nr z dnia oraz przestrzegania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Rozpoczęcie kontroli:

Planowany termin zakończenia kontroli:

Pouczenie o prawach i obowiązkach przedsiębiorcy określa załącznik do niniejszego upoważnienia.

.....
(pieczętka i podpis osoby udzielającej upoważnienia)

Prawa i obowiązki wynikające z ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, zwanej w dalszej części pouczenia „ustawą”:

1. Czynności kontrolnych dokonuje się w obecności przedsiębiorcy lub osoby przez niego upoważnionej. Przedsiębiorca wskazuje na piśmie osobę upoważnioną do reprezentowania go w trakcie kontroli, w szczególności w czasie jego nieobecności (art. 50 ust.1 i 3 ustawy).
2. W przypadku wszczęcia kontroli, przedsiębiorca niezwłocznie okazuje kontrolującemu książkę kontroli, albo kopie odpowiednich jej fragmentów lub wydruki z systemu informatycznego, w którym prowadzona jest książka kontroli. Przedsiębiorca jest zwolniony z okazania książki kontroli, jeżeli jej okazanie jest niemożliwe ze względu na udostępnienie jej innemu organowi kontroli. W takim przypadku przedsiębiorca okazuje książkę kontroli w siedzibie organu kontroli, w terminie 3 dni roboczych od dnia zwrotu tej książki przez inny organ kontroli.
3. Nie można podejmować i prowadzić kontroli równocześnie z kontrolą prowadzoną przez inny organ. Jeżeli działalność gospodarcza przedsiębiorcy jest już objęta kontrolą innego organu, organ kontroli odstąpi od podjęcia czynności kontrolnych oraz może ustalić z przedsiębiorcą inny termin przeprowadzenia kontroli (art. 54 ustawy).
4. Czas trwania wszystkich kontroli organu kontroli u przedsiębiorcy w jednym roku kalendarzowym nie może przekraczać w odniesieniu do: mikroprzedsiębiorcy – 12 dni roboczych, małych przedsiębiorców – 18 dni roboczych, średnich przedsiębiorców – 24 dni roboczych, pozostałych przedsiębiorców 48 dni roboczych (art. 55 ust. 1 ustawy).
5. Przedsiębiorca może wnieść sprzeciw wobec podjęcia i wykonywania przez organy kontroli czynności z naruszeniem przepisów wskazanych w art. 59 ust. 1 ustawy, z zastrzeżeniem art. 59 ust. 2 ustawy. Sprzeciw przedsiębiorca wnosi na piśmie do organu podejmującego i wykonującego kontrolę. O wniesieniu sprzeciwu przedsiębiorca zawiadamia na piśmie kontrolującego. Sprzeciw wnosi się w terminie 3 dni roboczych od dnia wszczęcia kontroli przez organ kontroli (art. 59 ust. 4 ustawy).

Zapoznałem/am się z ww. pouczeniem i odebrałem/am jeden egzemplarz upoważnienia:

.....

Załącznik nr 4
Wzór zawiadomienia o zamiarze
wszczęcia kontroli podmiotu
prowadzącego działalność w
zakresie opróżniania zbiorników
bezodpływowych lub osadników
w instalacjach przydomowych
oczyszczalni ścieków i transportu
nieczystości ciekłych

(pieczęć organu)

Miejscowość, r.

Nr sprawy:

ZAWIADOMIENIE

o zamiarze wszczęcia kontroli działalności gospodarczej

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z
poz.) oraz art. 379 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska
(t.j. Dz. U. z z poz.) i w związku z art. 9u ustawy z dnia 13 września 1996
r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z z poz.)

zawiadamiam

o zamiarze wszczęcia kontroli w zakresie przestrzegania warunków zezwolenia na prowadzenie
działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników
w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków oraz transportu nieczystości ciekłych,
udzielonego decyzją nr z dnia oraz przestrzegania
przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

.....
.....

(nazwa i adres przedsiębiorcy)

Kontrola nie może być wszczęta przed upływem 7 dni lub po upływie 30 dni od dnia doręczenia
zawiadomienia. Na wniosek przedsiębiorcy kontrola może być wszczęta przed upływem 7 dni
od dnia doręczenia.

Kontrolowany jest obowiązany do pisemnego wskazania osoby upoważnionej do
reprezentowania go w trakcie kontroli, zwłaszcza podczas jego nieobecności.

Osoby do kontaktu:

Otrzymują:

1.

(nazwa i adres przedsiębiorcy)

2. a/a

Załącznik nr 5
Wzór protokołu kontroli podmiotu
prowadzącego działalność w
zakresie opróżniania zbiorników
bezodpływowych lub osadników
w instalacjach przydomowych
oczyszczalni ścieków i transportu
nieczystości ciekłych

Znak:

(tylko do użytku służbowego)

PROTOKÓŁ KONTROLI

Podstawa prawna	Na podstawie art. 379 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w związku z art. 9u ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach
Identyfikacja kontrolowanego podmiotu	
Nazwa podmiotu kontrolowanego
Adres
KRS
Regon/NIP
Telefon/fax
E-mail
Osoba poinformowana o podjęciu kontroli
Reprezentacja kontrolowanego podmiotu (wg KRS lub wpisu do ewidencji działalności gospodarczej)
Osoby wyznaczone do udzielania informacji w imieniu kontrolowanego podmiotu (imię, nazwisko, stanowisko)
Informacja o kontroli	
Cel kontroli/zakres kontroli	Przestrzeganie warunków zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków oraz transportu nieczystości ciekłych, udzielonego decyzją nr z dnia oraz przestrzeganie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

Data rozpoczęcia kontroli
Data zakończenia kontroli
Numer wpisu do książki kontroli
Przeprowadzający kontrolę (imię, nazwisko, stanowisko służbowe, nr upoważnienia)
Osoby uczestniczące w kontroli (imię, nazwisko, stanowisko służbowe, nr upoważnienia)

I. Ustalenia kontroli

1	Wymagania w zakresie jakości usług objętych zezwoleniem:	
2	Wymagania dotyczące standardu sanitarnego wykonywania usług, ochrony środowiska:	
3	Wypełnianie obowiązku prowadzenia odpowiedniej dokumentacji działalności objętej zezwoleniem	
4	Wysokość opłat za realizację usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w przydomowych oczyszczalniach ścieków i transport nieczystości ciekłych w stosunku do ustalonych w gminie górnych stawek opłat	

II. Stwierdzone nieprawidłowości:

.....

III. Wykaz załączników

1. ...

IV. Pouczenie i informacje dodatkowe

Działając zgodnie z art. 51 ust. 3, 3a ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców podmiot kontrolowany wyraził zgodę na:

- 1) przeprowadzenie kontroli lub poszczególnych czynności kontrolnych w siedzibie organu kontroli,*
- 2) przeprowadzenie kontroli lub poszczególnych czynności kontrolnych w sposób zdalny za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.*

Działając zgodnie z art. 49 ust 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców doręczono pomiotowi upoważnienie do kontroli znak: z dnia Podmiot zapoznał się z treścią pouczenia o prawach i obowiązkach przedsiębiorców.

Protokół nie zawiera informacji zastrzeżonych.

Osoba uprawniona do reprezentowania podmiotu kontrolowanego ma prawo wnieść zastrzeżenia i uwagi lub odmówić podpisania protokołu. W razie odmowy podpisania protokołu odmawiający podpisu może, w terminie 7 dni, przedstawić swoje stanowisko na piśmie.

Protokół sporządzono w dwóch egzemplarzach. Jeden egzemplarz doręczono.

Data i miejsce podpisania protokołu:

.....
podpis kontrolującego

.....
podpis uprawnionego przedstawiciela
podmiotu kontrolowanego

Załącznik nr 6
Wzór sprawozdania podmiotu
prowadzącego działalność w
zakresie opróżniania zbiorników
bezodpływowych lub osadników
w instalacjach przydomowych
oczyszczalni ścieków i transportu
nieczystości ciekłych

SPRAWOZDANIE PODMIOTU PROWADZĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OPRÓŻNIANIA ZBIORNIKÓW BEZODPŁYWOWYCH LUB OSADNIKÓW W INSTALACJACH PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW I TRANSPORTU NIECZYSTOŚCI CIEKŁYCH ZA KWARTAŁ ROK		Adresat: WÓJT/BURMISTRZ/PREZYDENT 	
I. DANE PODMIOTU PROWADZĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OPRÓŻNIANIA ZBIORNIKÓW BEZODPŁYWOWYCH LUB OSADNIKÓW W INSTALACJACH PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW I TRANSPORTU NIECZYSTOŚCI CIEKŁYCH			
Imię i nazwisko lub nazwa podmiotu:			
Numer decyzji w sprawie wydania zezwolenia na prowadzenie działalności:			
Numer identyfikacji podatkowej NIP:			
Adres zamieszkania lub siedziby podmiotu			
Województwo		Miejscowość	
Kod pocztowy	Ulica	Nr budynku	Nr lokalu
II. ILOŚĆ NIECZYSTOŚCI CIEKŁYCH ODEBRANYCH Z OBSZARU GMINY CZECHOWICE-DZIEDZICE I PRZEKAZANYCH DO STACJI ZLEWNEJ			
Rodzaj odebranych z obszaru Gminy ... nieczystości ciekłych (bytowe, przemysłowe)	Ilość odebranych z obszaru Gminy ... nieczystości ciekłych [m ³]	Ilość przekazanych do stacji zlewnej nieczystości ciekłych [m ³]	Nazwa i adres stacji zlewnej, do której zostały przekazane odebrane nieczystości ciekłe

III. ILOŚĆ ODEBRANYCH Z OBSZARU GMINY CZECHOWICE-DZIEDZICE NIECZYSTOŚCI CIEKŁYCH W PODZIALE NA			
Z obszaru aglomeracji ... [m ³]		Spoza obszarów aglomeracji ... [m ³]	
Wyjaśnienia dotyczące różnicy pomiędzy ilością nieczystości ciekłych odebranych z obszaru Gminy ... a ilością tych nieczystości przekazanych do stacji zlewnych, jeżeli występuje taka różnica.			
IV. LICZBA WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI, OD KTÓRYCH ZOSTAŁY ODEBRANE NIECZYSTOŚCI CIEKŁE			
<p>Uwaga: do sprawozdania należy dołączyć wypełnione załączniki:</p> <p>Załącznik nr 1: Wykaz adresów nieruchomości od których zostały odebrane nieczystości ciekłe.</p> <p>Załącznik nr 2a: Wykaz właścicieli nieruchomości, z którymi w okresie objętym sprawozdaniem zawarte zostały umowy na opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transport nieczystości ciekłych. W wykazach umieszcza się imię i nazwisko albo nazwę oraz adres właściciela nieruchomości, a także adres nieruchomości.</p> <p>Załącznik nr 2b: Wykaz właścicieli nieruchomości, z którymi w okresie objętym sprawozdaniem umowy na opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transport nieczystości ciekłych uległy rozwiązaniu lub wygasły. W wykazach umieszcza się imię i nazwisko albo nazwę oraz adres właściciela nieruchomości, a także adres nieruchomości.</p>			
V. DATA I PODPIS			
Data sporządzenia sprawozdania:		Podpis prowadzącego działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych lub podpis	

Nr telefonu do kontaktu:

osoby upoważnionej do występowania w jego imieniu na podstawie pełnomocnictwa:

Załącznik nr 1: Wykaz adresów nieruchomości, od których zostały odebrane nieczystości ciekłe

L.P.	ADRES NIERUCHOMOŚCI	ADRES STACJI ZLEWNEJ	ILOŚĆ ŚCIEKÓW [m ³]

Załącznik nr 2a: wykaz właścicieli nieruchomości, z którymi w okresie objętym sprawozdaniem zawarte zostały umowy na opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transport nieczystości ciekłych. W wykazach umieszcza się imię i nazwisko albo nazwę oraz adres właściciela nieruchomości, a także adres nieruchomości

L.P.	IMIĘ I NAZWISKO LUB NAZWA WŁAŚCICIELA NIERUCHOMOŚCI	ADRES WŁAŚCICIELA NIERUCHOMOŚCI	ADRES NIERUCHOMOŚCI

Załącznik nr 2b: wykaz właścicieli nieruchomości, z którymi w okresie objętym sprawozdaniem umowy na opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transport nieczystości ciekłych uległy rozwiązaniu lub wygasły. W wykazach umieszcza się imię i nazwisko albo nazwę oraz adres właściciela nieruchomości, a także adres nieruchomości

L.P.	IMIĘ I NAZWISKO LUB NAZWA WŁAŚCICIELA NIERUCHOMOŚCI	ADRES WŁAŚCICIELA NIERUCHOMOŚCI	ADRES NIERUCHOMOŚCI

Załącznik nr 7
Wzór decyzji ws. nałożenia kary
pieniężnej za przekazanie
sprawozdania po terminie
(art.9xb ust.1 pkt 2 u.u.c.p.g.)

....., dn.

.....
(nazwa organu)

.....
(znak sprawy)

DECYZJA NR

Na podstawie art. 104 § 1 i art. 107 § 1 i § 3 *Kodeksu postępowania administracyjnego* (Dz. U. z r. poz., dalej ustawy *KPA*), w związku z art. 9o ust. 1 i 2, art. 9xb ust.1 pkt 2, art.9zb ust.1b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z r. poz.) - *dalej u.u.c.p.g.*, oraz po przeprowadzeniu postępowania w sprawie wymierzenia kary administracyjnej za przekazanie po terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 9o *u.u.c.p.g.*

ORZEKAM

o nałożeniu na podmiot prowadzący działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych/osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych tj. administracyjną karę pieniężną w wysokości zł (słownie) za przekazanie po terminie sprawozdania podmiotu prowadzącego działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych / osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 9o *u.u.c.p.g.* podmiot prowadzący działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych jest obowiązany do składania kwartalnych sprawozdań. Sprawozdanie jest przekazywane wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta w terminie do końca miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczy. W myśl art. 9xb ust.1 pkt 2 *u.u.c.p.g.* przedsiębiorca, który przekazuje po terminie ww. sprawozdanie podlega karze pieniężnej w wysokości 300 zł za każdy dzień opóźnienia.

Zgodnie z art. 9zb ust 1b *u.u.c.p.g.* kary pieniężne, o których mowa w art. 9xb, nakłada, w drodze decyzji, wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce

prowadzenia działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

W związku ze stwierdzeniem przekroczenia terminu przekazania sprawozdania, wszczęto z urzędu postępowanie administracyjne. Zawiadomieniem z dnia znak powiadomiono stronę o wszczęciu postępowania w przedmiotowej sprawie.

Termin składania sprawozdań za kwartał roku upłynął w dniu..... Sprawozdanie przedsiębiorcy wpłynęło do Wójta / Burmistrza / Prezydenta Miasta w dniu, natomiast nadane zostało w placówce pocztowej w dniu Biorąc pod uwagę powyższe, opóźnienie wyniosłodni, co wg wyliczenia dni x zł daje kwotę zł.

Strona miała możliwość czynnego udziału w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji zawiadomieniem o zakończeniu postępowania dowodowego z dnia umożliwiono jej wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów. Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

W świetle wyżej ustalonego stanu faktycznego oraz z uwzględnieniem istniejącego stanu prawnego postanowiono orzec jak w sentencji.

POUCZENIE

Od niniejszej decyzji służy stronom prawo wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach za pośrednictwem Prezydenta, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia (art. 127 § 1 i art. 127 § 2, art. 129 § 1 i art. 129 § 2 ustawy KPA).

Przed upływem terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję (art. 127a § 1 ustawy KPA). Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art. 127a § 2 ustawy KPA).

Podmiot, na który nałożono karę pieniężną, jest zobowiązany kwotą w wysokości zł (słownie) wpłacić na rachunek Urzędu Miasta / Gminy nrprowadzony przez Bank w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna z umieszczoną adnotacją „kara pieniężna za przekazanie po terminie sprawozdania - decyzja nr” (art. 9zd ust. 1 u.u.c.p.g.)

Otrzymuje:

Podmiot prowadzący działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych

Kopia: a/a

Załącznik nr 8
Wzór decyzji ws. odstąpienia od
wymierzenia kary pieniężnej za
przekazanie sprawozdania po
terminie (art. 189f § 1 pkt 1 kpa
w związku z art. 9xb ust. 1 pkt 2
u.u.c.p.g.)

....., dn.

.....
(nazwa organu)

.....
(znak sprawy)

DECYZJA NR

Na podstawie art. 104 § 1 i art. 107 § 1 i § 3, art. 189a § 1 oraz art. 189f § 1 pkt 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z r. poz.) dalej ustawy kpa w związku z art. 9o ust. 1 i 2, 9xb ust. 1 pkt 2, art. 9zb ust. 1b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z r. poz.) - dalej u.u.c.p.g., oraz po przeprowadzeniu postępowania w sprawie wymierzenia kary administracyjnej za przekazanie po terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 9o u.u.c.p.g.

ORZEKAM

1. Odstąpić od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej za niezłożenie w terminie określonym prawem sprawozdania podmiotu prowadzącego działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych za ... kwartał roku dla:
2. Pouczyć, że:
 - a) sprawozdanie podmiotu prowadzącego działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych za ... kwartał ... roku, o którym mowa w art. 9o ust. 1 u.u.c.p.g., należało złożyć w terminie wskazanym w art. 9o ust. 2 u.u.c.p.g., to jest do dnia
 - b) działanie polegające na przekazaniu sprawozdania podmiotu prowadzącego działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych za kwartał ... roku, o którym mowa w art. 9o ust. 1 u.u.c.p.g., po terminie wskazanym w art. 9o ust. 2 tej ustawy było nieprawidłowe i stanowi delikt administracyjny określony w art. 9xb ust. 1 pkt 2 u.u.c.p.g., zagrożony karą pieniężną w wysokości 300 zł za każdy dzień opóźnienia, nie więcej jednak niż za 90 dni.

UZASADNIENIE

Art. 107 § 1 pkt 6 kpa

POUCZENIE

Od niniejszej decyzji służy stronom prawo wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w za pośrednictwem Prezydenta Miasta, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia (art. 127 § 1 i art. 127 § 2, art. 129 § 1 i art. 129 § 2 ustawy kpa).

Przed upływem terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję (art. 127a § 1 ustawy kpa).

Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art. 127a § 2 ustawy kpa).

Otrzymuje:

Podmiot prowadzący działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych

Kopia: a/a